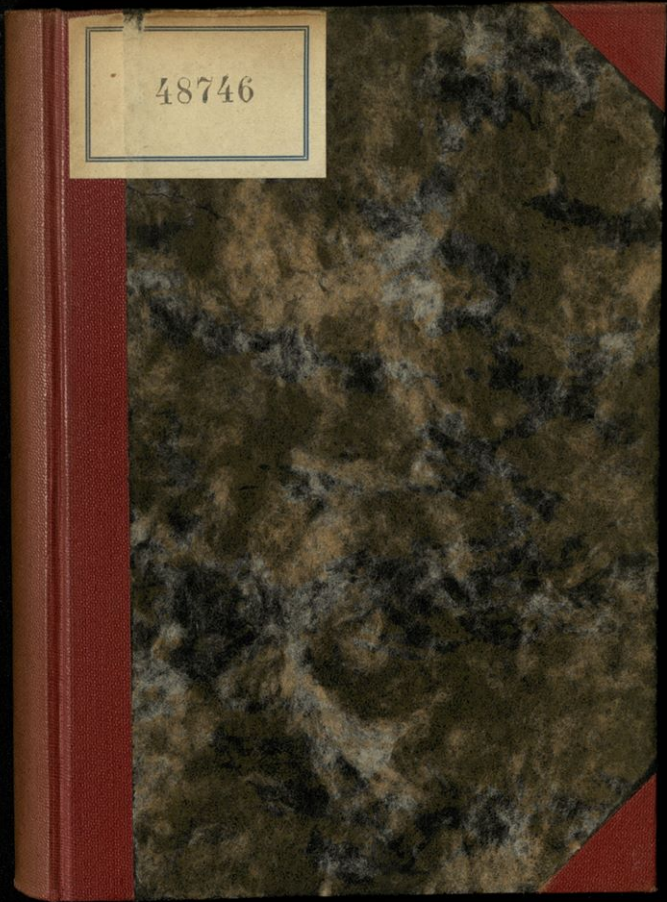
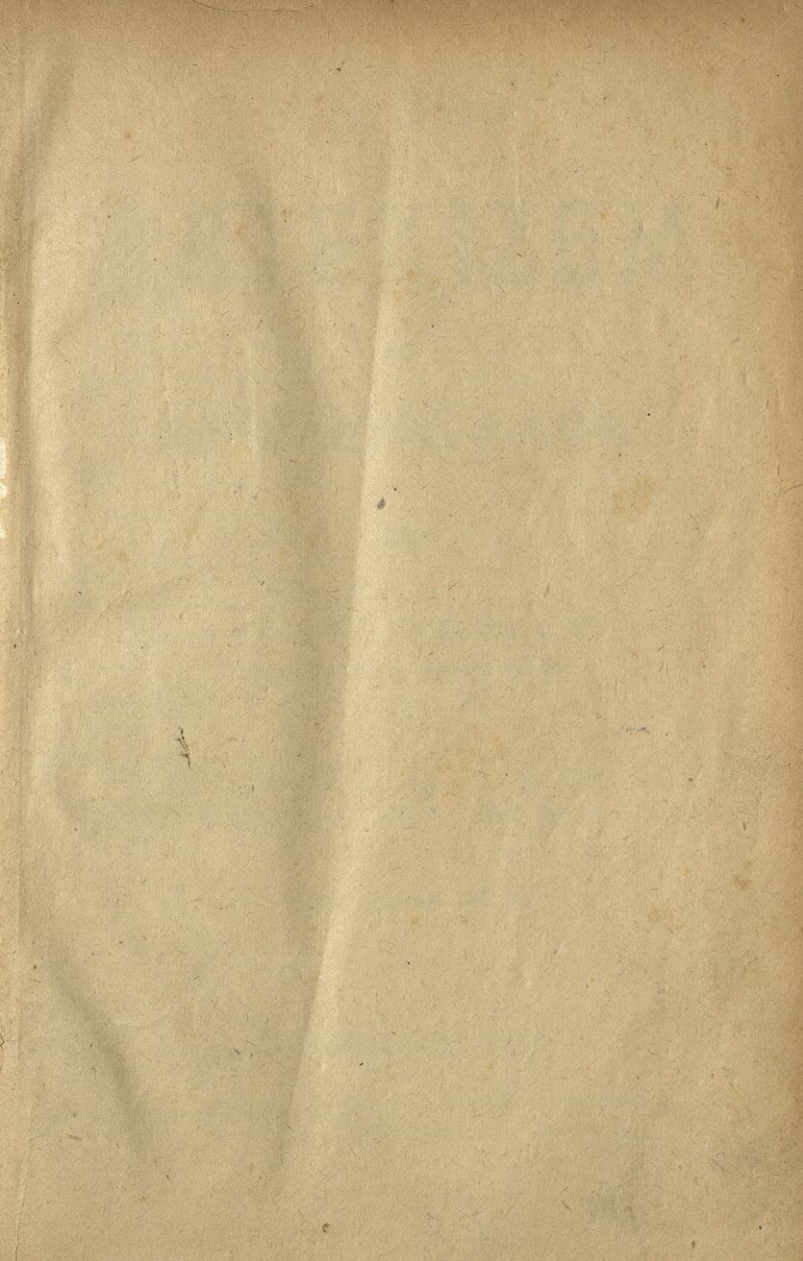

48746

SREDNJI KATEKIZEM

ali

krščanski nauk.

*(Izvirnik potrdili vsi avstrijski škofje, zbrani na
Dunaju dne 9. aprila 1894.)*

*Pripustilo visoko c. kr. ministrstvo za bogočastje in uk z
odlokom z dne 2. junija 1897, št. 13.183, kot učno knjigo.*

Velja vezan 64 h.

V LJUBLJANI, 1910.

Tiskala Katoliška Tiskarna. — Založilo knezoškofijstvo
ljubljsko.

48746

030053539

Vsebina.

	Stran
Uvod	1

Prvo poglavje. O veri in apostolski veroizpovedi.

1. oddelek. O krščanski veri	3
2. oddelek. O apostolski veroizpovedi	9
Prvi člen apostolske vere	10
Drugi člen apostolske vere	22
Tretji člen apostolske vere	25
Četrti člen apostolske vere	29
Peti člen apostolske vere	31
Šesti člen apostolske vere	32
Sedmi člen apostolske vere	33
Osmi člen apostolske vere	34
Deveti člen apostolske vere	36
Deseti člen apostolske vere	45
Enajsti člen apostolske vere	45
Dvanajsti člen apostolske vere	46

Drugo poglavje. O upanju in molitvi.

1. oddelek. O krščanskem upanju	48
2. oddelek. O molitvi	49
1. O molitvi sploh	49
2. O Gospodovi molitvi	53
3. Češčenamarija	57
4. Nekatere druge molitve in pobožnosti	60

Tretje poglavje. O ljubezni in zapovedih.

	Stran
1. oddelek. O krščanski ljubezni	61
1. Ljubezen do Boga	61
2. Krščanska ljubezen do samega sebe	62
3. Krščanska ljubezen do bližnjega	62
2. oddelek. Deset božjih zapovedi	64
Prva božja zapoved	66
Druga božja zapoved	71
Tretja božja zapoved	73
Četrta božja zapoved	75
Peta božja zapoved	78
Sesta božja zapoved	80
Sedma božja zapoved	82
Osma božja zapoved	85
Zadnji dve božji zapovedi	88
3. oddelek. Pet cerkvenih zapovedi	89
Prva cerkvena zapoved	90
Druga cerkvena zapoved	91
Tretja cerkvena zapoved	93
Četrta cerkvena zapoved	95
Peta cerkvena zapoved	95

Četrto poglavje. O milosti in zakramentih.

1. oddelek. O milosti	97
2. oddelek. O zakramentih sploh	100
3. oddelek. O zakramentih posebej	104
1. Zakrament svetega krsta	104
2. Zakrament svete birme	107
3. Zakrament svetega Rešnjega Telesa	110
4. Zakrament svete pokore	122
5. Zakrament svetega poslednjega olja	137
6. Zakrament svetega mašniškega posvečenja	139
7. Zakrament svetega zakona	140
4. oddelek. O zakramentalih in cerkvenih obredih	143

Peto poglavje. O krščanski pravičnosti in štirih poslednjih rečeh.

	Stran
1. oddelek. O krščanski pravičnosti	145
Prvi del krščanske pravičnosti. Ogibaj se hudega	145
Osební greh in njega vrste	146
a) Sedem poglavitnih grehov	148
b) Šest grehov zoper Svetega Duha	149
c) Štirje vnebovpijoči grehi	150
č) Devet tujih grehov	151
Drugi del krščanske pravičnosti. Delaj dobro	152
A. Krščanska čednost	152
1. Božje čednosti	153
2. Dejanske ali npravstvene čednosti	154
a) Štiri poglavitne čednosti	155
b) Čednosti, ki so nasprotne sedmim poglavitnim grehom	156
c) Čednosti, ki jih je Jezus na gori posebno povelil	158
č) Čednosti, ki jih posebno priporoča sveti evangeli	159
B. Dobra dela	159
C. Hrepenenje po krščanski popolnosti	162
2. oddelek. O štirih poslednjih rečeh	163
1. Smrt	163
2. Sodba	164
3. Pekel	165
4. Nebesa	167

Dostavek. Najpotrebnejše molitve.

1. Znamenje svetega križa	168
2. Gospodova molitev	168
3. Češčena Marija	168
4. Apostolska vera	169
5. V čast presveti Trojici	169
6. Angelovo češčenje	169
7. Raduj se, Kraljica	170
8. Sveti rožni venec	171
9. Jutranja molitev	172

	Stran
10. Apostolstvo molitve	173
11. O presladko Sree Jezusovo	174
12. Posvetitev Materi božji	174
13. Priporočitev angelu varihu	174
14. Priporočitev svojemu patronu	175
15. Pred poukom	175
16. Po pouku	175
17. Zahvala po krščanskem nauku	176
18. Pred jedjo	176
19. Po jedi	176
20. Kratke molitve in vzdihljaji	177
21. Večerna molitev	179
22. Pred podobo svete Družine	180
23. „Spomni se“	181
24. Za papeža, škofa, starše, dobrotnike in za verne duše v vica	181
25. V spomin Kristusovih smrtnih bridkosti	182
26. V spomin Kristusove smrtne ure	182
27. Tri božje čednosti	183
28. Ponovitev krstne obljube	184
29. Kratke mašne molitve	185
30. Molitev po sveti maši	188

Uvod.

1. Kateri nauk je najpotrebnejši nauk?

Najpotrebnejši nauk je nauk o katoliški veri.

2. Zakaj je nauk o katoliški veri najpotrebnejši?

Nauk o katoliški veri je zato najpotrebnejši, ker nas uči, kaj moramo storiti, da Bogu služimo in se večno zveličamo.

3. Kako pravimo knjigi, v kateri je na kratko nauk o katoliški veri?

Knjigi, v kateri je na kratko nauk o katoliški veri, pravimo katekizem.

4. V koliko poglavij delimo katekizem?

Katekizem delimo v petero poglavij.

5. O čem govori petero poglavij katekizma?

Petero poglavij katekizma govori:

prvo o veri in apostolski veroizpovedi;

drugo o upanju in molitvi;

tretje o ljubezni in zapovedih;
 četrto o milosti in zakramentih;
 peto o krščanski pravičnosti in štirih posled-
 njih rečeh.

Pomni! Pridno in pazljivo poslušaj krščanski nauk in vtisni si ga globoko v srce, da dosežeš večno zveličanje. „Kaj namreč pomaga človeku, če ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi?“ (Mat. 16, 26.)

Prvo poglavje.

O veri in apostolski veroizpovedi.

1. oddelek

O krščanski veri.

6. Kaj se pravi „krščansko verovati“?

„Krščansko verovati“ se pravi, vse za resnico imeti, kar je Bog razodel in nam po katoliški Cerkvi zapoveduje verovati.

7. Zakaj moramo za resnico imeti, kar je Bog razodel?

Kar je Bog razodel, moramo za resnico imeti, ker je Bog sam na sebi resnica in torej ne more ne goljufati ne goljufan biti.

*** 8. Po kom je Bog razodel, kar moramo verovati?**

Kar moramo verovati, je Bog razodel po očakih in prerokih, poslednjič pa po svojem Sinu Jezusu Kristusu in po apostolih.¹⁾

¹⁾ „Velikokrat in po mnogih potih je nekdaž Bog govoril očakom po prerokih, poslednjič te dni nam je govoril po (svojem) Sinu.“ (Hebr. 1, 1. 2.)

*** 9. Komu je izročil Jezus Kristus, kar je Bog razodel?**

Kar je Bog razodel, je izročil Jezus Kristus katoliški Cerkvi.

*** 10. Čemu je izročil Jezus Kristus katoliški Cerkvi, kar je Bog razodel?**

Kar je Bog razodel, je izročil Jezus Kristus katoliški Cerkvi, da vse nepokvarjeno ohrani, vse ljudi uči in jim zapoveduje, kaj morajo verovati in storiti, da se zveličajo.

11. Zakaj moramo za resnico imeti, kar nam Bog po katoliški Cerkvi zapoveduje verovati?

Kar nam Bog po katoliški Cerkvi zapoveduje verovati, moramo za resnico imeti:

1. ker je Jezus Kristus sveti Cerkvi podelil dar nezmotljivosti;
2. ker je naravnost zapovedal, da moramo poslušati Cerkev.

12. Kje se nahaja, kar je Bog razodel in nam po katoliški Cerkvi zapoveduje verovati?

Kar je Bog razodel in nam po katoliški Cerkvi zapoveduje verovati, se nahaja deloma v svetem pismu, deloma pa v ustnem izročilu.

13. Kaj je sveto pismo?

Sveto pismo je zbirka tistih knjig, ki so spisane po navdihnjenju Svetega Duha in jih sveta Cerkev pripoznava za božjo besedo.

* 14. Kako delimo sveto pismo ?

Sveto pismo delimo v sveto pismo stare in nove zaveze ali starega in novega zakona.

* 15. Kaj je v svetem pismu starega zakona ?

V svetem pismu starega zakona je to, kar je Bog razodel od ustvarjenja sveta do Jezusa Kristusa.¹⁾

* 16. Kaj je v svetem pismu novega zakona ?

V svetem pismu novega zakona je to, kar je Bog razodel po Jezusu Kristusu in njegovih apostolih.²⁾

¹⁾ Sveto pismo starega zakona ima 21 zgodovinskih, 7 poučnih in 17 preroških knjig. Zgodovinske knjige so: 5 Mozesovih knjig; knjige: Jozvetova, sodnikov in Rutina; 4 knjige kraljev; 2 kroniški knjigi; knjige: Ezdrova, Nehemijeva, Tobijeva, Juditina in Esterina in 2 knjigi Makabejcev. Poučne knjige so: Jobova knjiga, psalmi, Salomonovi pregovori, pridigar, visoka pesem, knjiga modrosti in Sirahova knjiga. — Preroške knjige so: knjige velikih prerokov, ki so bili: Izaija, Jeremija z Baruhom, Ecehiel in Daniel; in knjige malih prerokov, ki so bili: Ozej, Joel, Amos, Abdija, Jona, Mihej, Nahum, Habakuk, Sofonija, Hagej, Caharija in Malahija.

²⁾ Sveto pismo novega zakona ima 4 evangelije: sv. Mateja, sv. Marka, sv. Luka in sv. Janeza: dejanje apostolov sv. Luka; 14 listov sv. Pavla, 7 listov drugih apostolov in skrivno razodetje sv. Janeza. — Sv. Pavel je pisal te-le liste: 1 Rimljanom, 2 Korinčanom, 1 Galačanom, 1 Efežanom, 1 Filipljanom, 1 Kološanom, 2 Tesaloničanom, 2 Timoteju, 1 Titu, 1 Filemonu, 1 Hebrejcem; izmed drugih apostolov je pisal: sv. Jakob 1 list, sv. Peter 2, sv. Janez 3, sv. Juda Tadej 1.

17. Kaj je ustno izročilo?

Ustno izročilo so tisti razodeti nauki, ki so jih apostoli sicer oznanjevali, pa ne zapisali.¹⁾

18. Ali je vera k zveličanju potrebna?

Vera je k zveličanju neobhodno potrebna; zakaj „brez vere ni mogoče dopasti Bogu“. (Hebr. 11, 6.)

19. Kakšna mora biti naša vera?

Naša vera mora biti:

1. splošna,
2. trdna,
3. živa,
4. stanovitna.

* 20. Kdaj je naša vera splošna?

Naša vera je splošna, če verujemo brez izjeme vse, kar uči katoliška Cerkev.

* 21. Kdaj je naša vera trdna?

Naša vera je trdna, če verujemo tako, da prav nič ne dvomimo.

* 22. Kdaj je naša vera živa.

Naša vera je živa, če živimo tako, kakor vera zahteva.²⁾

¹⁾ „Bratje, stojte torej trdno in držite se izročil, ki ste se jih naučili ali po govorjenju ali po našem listu.“ (II. Tes. 2, 14.)

²⁾ „Kakor je telo brez duše mrtvo, tako je mrtva tudi vera brez del.“ (Jak. 2, 26.)

* 23. Kdaj je naša vera stanovitna?

Naša vera je stanovitna, če smo pripravljeni, rajši dati vse, tudi življenje, kakor odpasti od vere ali jo zatajiti.¹⁾

24. Ali zadostuje, da samo splošno verujemo, kar je Bog razodel?

Nikakor ne zadostuje, da samo splošno verujemo, kar je Bog razodel, temveč si moramo prizadevati, da tudi posamezne razodete resnice natančneje spoznavamo in verujemo.

25. Katere resnice moramo pred vsem natančno znati in verovati?

Pred vsem moramo natančno znati in verovati šest temeljnih resnic, namreč:

1. da je Bog;
2. da je Bog pravičen sodnik, ki dobro plačuje in hudo kaznuje;²⁾
3. da so tri božje osebe: Oče, Sin in Sveti Duh;
4. da se je Bog Sin, druga božja oseba, učlovečil, da bi nas s svojo smrtjo na križu odrešil in večno zveličal;
5. da je človeška duša neumrjoča;³⁾
6. da je milost božja k zveličanju potrebna.⁴⁾

¹⁾ Zgled: sveti mučenci.

²⁾ „Kdor hoče pristopiti k Bogu, mora verovati, da je, in da plačuje tiste, ki ga iščejo.“ (Hebr. 11, 6.)

³⁾ „Ne bojte se tistih, ki telo umoré, duše pa ne morejo umoriti.“ (Mat. 10, 28.)

⁴⁾ „Brez mene ne morete ničesar storiti. (Jan. 15, 5.)

26. Kaj nam je razen šest temeljnih resnic še zapovedano znati?

Razen šest temeljnih resnic nam je še zapovedano znati:

1. apostolsko vero;
2. Gospodovo molitev ali očenaš in češčenamarijo;
3. deset božjih in pet cerkvenih zapovedi;
4. sedem svetih zakramentov;
5. najpotrebnejše nauke o krščanski pravičnosti.

27. Ali je zadosti, da vero samo poznamo in v srcu hranimo?

Nikakor ni zadosti, da vero samo poznamo in v srcu hranimo; moramo jo tudi na zunaj kazati z besedo in dejanjem.¹⁾

28. S katerim znamenjem posebno spoznava katoliški kristijan svojo vero?

Katoliški kristijan svojo vero posebno spoznava z znamenjem svetega križa, ko se namreč pokriža.

*** 29. Kako se pokrižavamo?**

Pokrižavamo se na dvojen način:

1. tako, da s palcem desne roke naredimo križ na čelo, usta in prsi in pri tem izgovarjamo besede: „V imenu Očeta in Siŕna in Svetega † Duha. Amen“; ali
2. tako, da se z desno roko dotaknemo čela in prsi, potem leve in desne rame ter ob enem izgovarjamo besede: „V imenu Očeta — in Sina — in Svetega — Duha. Amen.“

¹⁾ „Kdorkoli bo mene spoznal pred ljudmi, tega bom spoznal tudi jaz pred svojim Očetom, ki je v nebesih; kdor pa mene zataji pred ljudmi, tega bom zatajil tudi jaz pred svojim Očetom, ki je v nebesih.“ (Mat. 10, 32, 33.)

30. Katere verske resnice posebno spoznavamo, kadar se pokrižamo?

Kadar se pokrižamo, posebno spoznavamo ti dve verski resnici:

1. da so tri božje osebe;
2. da nas je Jezus Kristus s svojo smrtjo na križu odrešil.

31. Kje je v kratkem sestavljeno, kar mora verovati katoliški kristijan?

Kar mora verovati katoliški kristijan, je v kratkem sestavljeno v apostolski veroizpovedi ali „apostolski veri“.

Pomni! Zahvali Boga za milost svete vere in drži se trdno naukov katoliške Cerkve; zakaj, kakor pravi sv. Avguštin, „večjega bogastva, večjega zaklada ni, kakor je katoliška vera“. Spoznavaj zmeraj očitno in pogumno svojo katoliško vero in zato se tudi nikdar ne sramuj znamenja svetega križa. — Blagor ti, če boš mogel kdaj reči s sv. Pavlom: „Dober boj sem bojeval, ... vero ohranil.“ (II. Tim. 4, 7.)

2. oddelek.

O apostolski veroizpovedi.

32. Kako se glasi apostolska vera?

Apostolska vera se glasi:

„Vérujem v Boga, Očeta vseмогоčnega, stvarnika nebes in zemlje. — In v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinega, Gospoda našega; — ki je bil spočet od Svetega Duha, rojen iz Marije Device; — trpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umrl in bil v grob položen; — šel pred pekel, tretji dan od mrtvih vstal; šel v nebesa, sedi na

desnici Boga Očeta vsemogočnega; — od ondod bo prišel sodit žive in mrtve. — Vêrujem v Svetega Duha; — sveto katoliško Cerkev, občestvo svetnikov; — odpuščenje grehov; — vstajenje mesa; — in večno življenje. — Amen.“

33. Zakaj se apostolska vera imenuje „apostolska“?

Apostolska vera se imenuje „apostolska“, ker izvira od apostolov.

34. Koliko delov ali členov ima apostolska vera?

Apostolska vera ima dvanajst delov ali členov.

Prvi člen apostolske vere.

35. Kako se glasi prvi člen apostolske vere?

Prvi člen apostolske vere se glasi: „Vêrujem v Boga, Očeta vsemogočnega, stvarnika nebes in zemlje.“

36. Kaj nas uči prvi člen apostolske vere?

Prvi člen apostolske vere nas uči:

1. da je Bog;
2. da se prva božja oseba imenuje Oče;
3. da je Bog ustvaril nebo in zemljo.

1. O Bogu.

37. Kaj je Bog?

Bog je bitje, katero je samo od sebe in neskončno popolno.¹⁾

¹⁾ „Jaz sem, ki sem.“ (II. Moz. 3, 14.) — „Gospod, tebi ga ni enakega; velik si ti, in veliko je tvoje ime v moči.“ (Jer. 10, 6.)

38. Kaj pomeni: Bog je sam od sebe?

Bog je sam od sebe pomeni; Bog ni postal in svojih popolnosti ni dobil od nobenega drugega bitja.

39. Kaj pomeni: Bog je neskončno popoln?

Bog je neskončno popoln pomeni: Bog ima vse dobre lastnosti v najvišji meri.

40. Katere lastnosti božje si moramo posebno zapomniti?

Posebno si moramo zapomniti te-le lastnosti božje: Bog je zgolj duh, večni in nespremenljiv, povsod pričujoč in vseveden, neskončno moder in vsemogočen, neskončno svet in pravičen, neskončno dobrotljiv in usmiljen, neskončno resničen in zvest.

41. Kaj pomeni: Bog je zgolj duh?

Bog je zgolj duh pomeni: Bog je bitje, ki ima najpopolnejši um in najpopolnejšo prosto voljo, telesa pa ne.¹⁾

42. Kaj pomeni: Bog je večni?

Bog je večni pomeni: Bog je vselej bil, je in bo vselej.²⁾

43. Kaj pomeni: Bog je nespremenljiv?

Bog je nespremenljiv pomeni: Bog je sam v sebi od vekomaj vedno isti.³⁾

¹⁾ „Bog je duh.“ (Jan. 4, 24.)

²⁾ „Preden so postale gore in je bila ustvarjena zemlja in nje okrog, si ti od vekomaj do vekomaj, o Bog!“ (Ps. 89, 2.)

³⁾ „Jaz sem Gospod in se ne spreminjam.“ (Mal. 3, 6.)

44. Kaj pomeni: Bog je povsod pričujoč?

Bog je povsod pričujoč pomeni: Bog je povsod, v nebesih in na zemlji.¹⁾

45. Kaj pomeni: Bog je vseveden?

Bog je vseveden pomeni: Bog vé vse, preteklo, sedanje in prihodnje; vé tudi naše najskrivnejše misli.²⁾

46. Kaj pomeni: Bog je neskončno moder?

Bog je neskončno moder pomeni: Bog urejuje vse tako, da vselej doseže svoje najsvetejše namene.³⁾

47. Kaj pomeni: Bog je vsemogočen?

Bog je vsemogočen pomeni: Bog je ustvaril nebo in zemljo in vse, kar je; storiti more vse, kar hoče.⁴⁾

48. Kaj pomeni: Bog je neskončno svet?

Bog je neskončno svet pomeni: Bog hoče in ljubi samo dobro in sovraži vse hudo.⁵⁾

1) „Kam pojdem pred tvojim duhom? in kam pobežim pred tvojim obličjem? Ako bi šel v nebo, si ti ondi; ako bi šel v pekel, si ti tukaj.“ (Ps. 138, 7. 8.)

2) „Nobena stvar ni nevidna pred njim, ampak vse je golo in odgrnjeno pred očmi tistega, kateremu nam bo treba dajati odgovor.“ (Hebr. 4, 13.)

3) „Kako veličastna so tvoja dela, Gospod! Vse si naredil v modrosti.“ (Ps. 103, 24.)

4) „Vse, karkoli hoče, stori Gospod na nebu in na zemlji, v morju in v vseh brezdnih.“ (Ps. 134, 6.)

5) Jaz sem Gospod, vaš Bog; bodite sveti, ker sem jaz svet.“ (III. Moz. 11, 44.) — Postava na Sinajski gori. (II. Moz. 20.)

49. Kaj pomeni: Bog je neskončno pravičen?

Bog je neskončno pravičen pomeni: Bog plačuje dobro in kaznuje hudo, kakor kdo zasluži.¹⁾

50. Kaj pomeni: Bog je neskončno dobrotljiv?

Bog je neskončno dobrotljiv pomeni: Bog je poln ljubezni do svojih stvari; vse dobro imamo od njega.²⁾

51. Kaj pomeni: Bog je neskončno usmiljen?

Bog je neskončno usmiljen pomeni; Bog je pripravljen in voljan, odpustiti nam grehe in odvrniti hudo od nas.³⁾

52. Kaj pomeni: Bog je neskončno resničen in zvest?

Bog je neskončno resničen in zvest pomeni: vse, kar Bog reče, je res, in kar obljubi ali zažuga, gotovo izpolni.⁴⁾

Pomni! Veseli se neskončne popolnosti božje in ljubi Boga nad vse; samo on more osrečiti tvoje srce. „Kaj imam v nebesih, in kaj ljubim na zemlji, kakor tebe? ... Bog mojega srca in delež moj je Bog vekomaj.“ (Ps. 72, 25. 26.)

¹⁾ „Bog sodi brez ozira na zunanjo veljavo vsakega po njegovem delu.“ (I. Petr. 1, 17.) — Zgled: bogatin in ubogi Lazar. (Luk. 16, 19. nasl.)

²⁾ „Kaj imaš, česar bi ne bil prejel?“ (I. Kor. 4, 7.)

³⁾ „Kakor resnično živim, pravi Gospod, nočem smrti hudobneža, temveč, da naj se ... vrne s svojega pota in živi.“ (Eceh. 33, 11.) — Zgled: Ninive (Jon. 3.); izgubljeni sin. (Luk. 15, 11. nasl.)

⁴⁾ „Bog ni ko človek, da bi lagal; tudi ne ko sin človekov, da bi se izpreminjal. Rekel je, in ne bi storil? Govoril je, in ne bi izpolnil?“ (IV. Moz. 23. 19.)

2. O treh božjih osebah.

53. Ali je več kakor en Bog?

Le en Bog je.¹⁾

54. Koliko je oseb v Bogu?

V Bogu so tri osebe.

55. Kako se imenujejo tri božje osebe?

Tri božje osebe se imenujejo: prva Oče, druga Sin, tretja Sveti Duh.²⁾

56. Ali je vsaka božja oseba pravi Bog?

Vsaka božja oseba je pravi Bog: Oče je pravi Bog, Sin je pravi Bog, Sveti duh je pravi Bog; in vendar je le en Bog.

*** 57. Zakaj so tri božje osebe le en Bog?**

Tri božje osebe so le en Bog, ker imajo vse tri le eno in isto nerazdeljivo bistvo in naravo ali naturo in zato tudi iste božje lastnosti.

*** 58. Kako se razločujejo tri božje osebe med seboj?**

Tri božje osebe se razločujejo tako med seboj: Oče je sam od sebe od vekomaj; Sin je rojen od Očeta od vekomaj; Sveti duh izhaja ob enem od Očeta in Sina od vekomaj.³⁾

¹⁾ „Jaz sem Gospod, in ni drugega več; razen mene ni Boga.“ (Iz. 45, 5.)

²⁾ „Krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.“ (Mat. 28, 19.) — Jezusov krst. (Mat. 3, 13. nasl.)

³⁾ „Gospod mi je rekel: Moj Sin si ti, danes sem te rodil.“ (Ps. 2, 7.) — „Kadar pa pride Tolažnik, katerega vam pošljem od Očeta, Duh resnice, ki izhaja od Očeta, bo on pričeval o meni.“ (Jan. 15, 26.)

*** 59. Katera dela se prilastujejo posameznim božjim osebam?**

Posameznim božjim osebam se prilastujejo ta-le dela: Očetu stvarjenje, Sinu odrešenje, Svetemu Duhu posvečenje

60. Kako se imenujejo tri božje osebe skupaj?

Tri božje osebe skupaj se imenujejo presveta Trojica.

(Praznik presvete Trojice.)

Pomni! Moli nepojmljivo skrivnost presvete Trojice v ponižni veri in zahvali Očeta, ki te je ustvaril, Sina, ki te je odrešil, in Svetega Duha, ki te je posvetil. „Čast bodi Očetu in Sinu in Svetemu Duhu, kakor je bilo v začetku, tako zdaj in vselej in vedno. Amen.“ Nikdar ne pozabi, kar si presveti Trojici slovesno obljubil pri svetem krstu.

3. O stvarjenju sveta.

61. Zakaj imenujemo Boga „stvarnika nebes in zemlje“?

Boga imenujemo „stvarnika nebes in zemlje“, ker je ustvaril ves svet: nebo in zemljo in vse, kar je.¹⁾

62. Kaj pomeni beseda „ustvariti“?

Beseda „ustvariti“ pomeni: iz nič kaj narediti.

63. Čemu je Bog ustvaril svet?

Bog je ustvaril svet:

1. v svojo čast;
2. v blagor stvaréní.

¹⁾ „V začetku je Bog ustvaril nebo in zemljo.“ (I. Moz. 1, 1.)

64. Kako skrbi Bog za ustvarjeni svet?

Bog skrbi za ustvarjeni svet tako, da ga neprenehoma ohranjuje in vlada.

* 65. Kaj pomeni: Bog ohranjuje svet?

Bog ohranjuje svet pomeni: Bog stori s svojo vsemogočnostjo, da obstoji ves svet in vsaka stvar, dokler on hoče.¹⁾

* 66. Kaj pomeni: Bog vlada svet?

Bog vlada svet pomeni: Bog vodi in obrača vse na dobro; nič se ne zgodi, če on noče, ali če on ne pripusti.²⁾

67. Kako imenujemo skrb, s katero Bog vse ohranjuje in vlada?

Skrb, s katero Bog vse ohranjuje in vlada, imenujemo božjo previdnost.

Pomni! Zaupaj vedno trdno in otroško v božjo previdnost, ki ti hoče vselej le dobro, in nikar ne toži o božjih naredbah. Tistim, ki ljubijo Boga, služi vse k dobremu.“ (Rimlj. 8, 28.)

4. O angelih.

68. Katere so najimenitnejše stvari božje?

Najimenitnejše stvari božje so angeli.

69. Kaj so angeli?

Angeli so zgolj duhovi, to je take stvari, ki imajo um in prosto voljo, telesa pa ne.³⁾

¹⁾ „Kako bi moglo kaj obstati, ako bi ti ne hotel?“ (Modr. 11, 26.)

²⁾ „Ali se ne prodasta dva vrabca za en vinar? In ne eden izmed njiju ne pade na zemljo brez vašega Očeta. Vaši lasje na glavi pa so vsi prešteti.“ Mat. 10, 29. 30.)

³⁾ Sveto pismo omenja devet angelskih vrst ali korov, ki so tem popolnejši, kolikor višji, in sicer: angele, nadangele, prvaštva, oblasti, moči, gospodstva, prestole, kerubine in serafine. (Efež. 1, 21; Kološ. 1, 16.)

70. Čemu je Bog ustvaril angele ?

Bog je ustvaril angele, da ga molijo in ljubijo, mu služijo in ljudi varujejo.¹⁾

71. Kakšni so bili angeli, ko jih je Bog ustvaril?

Ko je Bog angele ustvaril, so bili dobri in srečni; obdarjeni so bili s posvečujočo milostjo božjo in z mnogimi popolnostmi.

72. Ali so vsi angeli ohranili milost božjo ?

Angeli niso vsi ohranili milosti božje; mnogi so jo izgubili z grehom napuha.

73. Kako je Bog kaznoval napuhnjene angele ?

Bog je kaznoval napuhnjene angele s tem, da jih je vekomaj zavrzel in pahnil v pekel.²⁾

74. Kako pravimo zavrženim angelom ?

Zavrženim angelom pravimo hudobni duhovi ali hudiči.

75. Kako je Bog poplašal dobre angele ?

Dobre angele je Bog poplašal z večnim zveličanjem v nebesih.³⁾

1) „Hvalite Gospoda vsi njegovi angeli, ki mogočni v moči izpolnjujete njegovo voljo.“ (Ps. 102, 20.) — „Svojim angelom je zapovedal zavoljo tebe, naj te varujejo na vseh tvojih potih.“ (Ps. 90, 11.) — Zgled: Lot (I. Moz. 19.); Tobija (Tob. 5. nasl.)

2) „Bog tudi angelom, ki so grešili, ni prizanesel, temveč jih je s peklenškimi vrvmi v brezno potegnil in jih izročil v trpljenje.“ (II. Petr. 2, 4.)

3) „Njih angeli v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih.“ (Mat. 18, 10.)

76. Kakšni so dobri angeli do nas?

Dobri angeli so nam blagohotni: nas ljubijo in varujejo na duši in na telesu, opominjajo k dobremu in prosijo za nas.

77. Kako pravimo angelom, katere je Bog posebno odločil, da nas varujejo?

Angelom, katere je Bog posebno odločil, da nas varujejo, pravimo angeli varih.

(Praznik svetih angelov varihov.)

78. Kakšno dolžnost imamo do svojih angelov varihov?

Do svojih angelov varihov imamo dolžnost, da jih častimo in na pomoč kličemo, da poslušamo njihove opomine in smo jim hvaležni.

79. Kakšni so hudobni duhovi proti nam?

Hudobni duhovi so nam sovražni: črtijo in zavidajo nas ter nas napeljujejo v greh; želé nam škodovati na duši in na telesu ter nas večno pogubiti.¹⁾

Pomni! Posnemaj dobre angele: bodi čist, voljen za vse dobro in pobožen; vedi se lepo in spodbudno pri službi božji; pomagaj bližnjemu k vsemu dobremu. — Varuj se, da ne postaneš z grehom podoben hudobnim duhovom ali celo njihov pomočnik, ako bi namreč druge zapeljeval v greh.

5. O človeku.

80. Katera je za angeli najimenitnejša stvar božja?

Za angeli je človek najimenitnejša stvar božja.

¹⁾ Zgledi: Eva (I. Moz. 3.); Job (Job. 2.); Juda Iškarijot (Jan. 13, 2.); obsedenci.

81. Iz česa je človek?

Človek je iz telesa in neumrjoče duše, ki je po svoji naravi ali naturi podoba božja.¹⁾

82. Zakaj je človeška duša po svoji naravi podoba božja?

Človeška duša je po svoji naravi podoba božja, ker je neumrjoč duh ter ima um in prosto voljo.

83. Čemu je Bog ustvaril človeka?

Bog je ustvaril človeka, da ga spoznava in časti, ga ljubi in mu služi ter se tako večno zveliča.²⁾

*** 84. Ali se more človek zveličati samo s svojimi naravnimi močmi?**

Človek se ne more zveličati samo s svojimi naravnimi močmi; zakaj zveličanje, za katero je od Boga namenjen, je nadnaravno in se torej more doseči le z nadnaravnimi pripomočki svete vere in milosti božje.

85. Kako je bilo ime prvima človekoma?

Prvima človekoma je bilo ime Adam in Eva, ki sta prva roditelja vsega človeškega rodu.

86. Kakšna sta bila prva človeka, ko ju je Bog ustvaril?

Ko je Bog ustvaril prva človeka, sta bila dobra in srečna; zakaj:

1. imela sta posvečujočo milost božjo, bila sta sveta in pravična in tako nadnaravno Bogu podobna;

¹⁾ „Naredil je Gospod Bog človeka iz ila zemlje in je vdihnil v njegovo obličje duha življenja in bil je človek živa stvar.“ (I. Moz. 2, 7.) — „Naredimo človeka po svoji podobi in sličnosti.“ (I. Moz. 1, 26.)

²⁾ „Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca.“ (Mat. 22, 37.) — Bog „hoče, da bi bili zveličani vsi ljudje in bi prišli k spoznanju resnice.“ (I. Tim. 2, 4.)

2. bila sta otroka božja in imela sta pravico do nadnaravnega zveličanja v nebesih;
3. imela sta globoko spoznanje in voljo nagnjeno k dobremu;
4. živela sta v raj, prosta vsakršnega trpljenja in neumrjoča tudi po telesu.

87. Ali sta prva človeka od Boga podeljene darove prejela samo zase?

Prva človeka od Boga podeljenih darov nista prejela samo zase, temveč tudi za svoje potomce, ki bi jih bili po njih podedovali.

88. Ali sta prva človeka ostala dobra in srečna?

Prva človeka nista ostala dobra in srečna; hudo sta se pregrešila in sta tako postala nesrečna na duši in na telesu.

89. S čim sta se prva človeka hudo pregrešila?

Prva človeka sta se s tem hudo pregrešila, da sta, zapeljana od hudobnega duha, jedla sad drevesa, katerega jima je bil Bog prepovedal.

90. Kako sta postala prva človeka vsled svojega greha nesrečna na duši in na telesu?

Prva človeka sta postala vsled svojega greha nesrečna na duši in na telesu tako-le:

1. Izgubila sta posvečujočo milost božjo in zato tudi nista bila več nadnaravno Bogu podobna;
2. nehala sta biti otroka božja, izgubila sta pravico do večnega zveličanja in zaslužila sta večno pogubljenje;
3. njuno spoznanje je oslabelo, in njuna volja se je nagnila k hudemu;
4. izgnana sta bila iz raja, morala sta mnogo trpeti in nazadnje umreti.

91. Ali je Adamov greh škodoval samo prvima človekoma?

Adamov greh ni škodoval samo prvima človekoma; s svojimi hudimi nasledki je prešel tudi na nas, ki smo Adamovega rodu.¹⁾

92. Kako se pravi grehu, ki je prešel od prvih starišev tudi na nas?

Grehu, ki je prešel od prvih starišev tudi na nas, se pravi izvirni ali podedovani greh, ker ga nismo storili sami, temveč smo ga tako-rekoč podedovali.

93. Kdo edini je bil obvarovan izvirnega greha?

Blažena Devica Marija edina je bila obvarovana izvirnega greha, in to po posebni milosti božji z ozirom na zasluženje Jezusa Kristusa.

(Praznik brezmadežnega spočetja Device Marije, 8. decembra.)

*** 94. Zakaj je bila blažena Devica Marija obvarovana izvirnega greha?**

Blažena Devica Marija je bila obvarovana izvirnega greha, ker je bila izbrana za mater Sinu božjemu.

95. Kaj je Bog storil, da bi se ljudje tudi po grehu prvih starišev mogli zveličati?

Da bi se ljudje tudi po grehu prvih starišev mogli zveličati, se jih je Bog usmilil in je obljubil Odrešenika že prvima človekoma.²⁾

96. Kdaj je prišel obljubljeni Odrešenik na svet?

Obljubljeni Odrešenik je prišel na svet kake štiri tisoč let potem, ko je Bog ustvaril prva človeka.

¹⁾ „Kakor je po enem človeku greh prišel na svet in po grehu smrt, in tako je nad vse ljudi prišla smrt, ker so vsi v njem grešili.“ (Rimlj. 5, 12.)

²⁾ „Sovraštvo bom naredil med teboj in med ženo, in med tvojim zarodom in njenim zarodom; ona ti bo glavo strla, in ti boš zalezovala njeno peto.“ (I. Moz. 3, 15.)

97. Kdo je obljubljeni Odrešenik ?

Obljubljeni Odrešenik je Jezus Kristus.

Pomni! Zahvali Boga, da te je ustvaril po svoji podobi, in sovraži greh, ki je zanesel vso nesrečo na svet. Zahvali pa tudi Boga, da te ni na večno zavrgel kakor napuhnjene angele, temveč ti je poslal Odrešenika.

Drugi člen apostolske vere.

98. Kako se glasi drugi člen apostolske vere ?

Drugi člen apostolske vere se glasi: „In v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinega, Gospoda našega.“

99. Kaj nas uči drugi člen apostolske vere ?

Drugi člen apostolske vere nas uči, da je Jezus Kristus

1. edini Sin Boga Očeta;
2. Bog in človek skupaj;
3. naš Gospod.

100. Kaj pomeni ime „Jezus“ ?

Ime „Jezus“ pomeni: Odrešenik ali Zveličar.¹⁾
(Praznik presvetega imena Jezusovega.)

* 101. Zakaj se imenuje Jezus Odrešenik ali Zveličar ?

Jezus se imenuje Odrešenik ali Zveličar, ker nas je greha in pogubljenja odrešil in nam prinesel milost in zveličanje.

102. Kaj pomeni ime „Kristus“ ?

Ime „Kristus“ pomeni tisto, kar ime Mesija, namreč: Maziljenec.

¹⁾ „Imenuj njegovo ime Jezus; on bo namreč odrešil svoje ljudstvo njih grehov.“ (Mat. 1, 21.)

*** 103. Zakaj se imenuje Jezus Maziljenec ?**

Jezus se imenuje Maziljenec, ker se je v stari zavezi najvišja čast in oblast podeljevala z maziljenjem, in ker ima Jezus vso čast in oblast kot naš najvišji učenik, duhovnik in kralj.¹⁾

104. Zakaj se imenuje Jezus „edini“ Sin božji ?

Jezus se imenuje „edini“ Sin božji, ker je samo on pravi božji Sin.

105. Zakaj pravimo: Jezus Kristus je Bog in človek skupaj ?

Jezus Kristus je Bog in človek skupaj, pravimo zato, ker je od vekomaj Bog in si je v času privzel tudi človeško naravo, to je dušo in telo, ter se je tako učlovečil.²⁾

106. Koliko narav je v Jezusu Kristusu ?

V Jezusu Kristusu sta dve naravi: božja in človeška.

107. Koliko oseb je v Jezusu Kristusu ?

V Jezusu Kristusu je le ena oseba, in sicer božja, ki združuje v sebi božjo in človeško naravo.

108. Čemu se je Sin božji učlovečil ?

Sin božji se je učlovečil, da bi nas s svojo smrtjo na križu odrešil in večno zveličal.

109. Zakaj se imenuje Jezus Kristus „naš Gospod“ ?

Jezus Kristus se imenuje „naš Gospod“, ker je Bog in naš Odrešenik in smo torej mi popolnoma njegova last.

¹⁾ Jezusa iz Nazareta je „Bog mazilil s Svetim Duhom in z močjo.“ (Dej. ap. 10, 38.)

²⁾ „In Beseda je meso postala, in med nami prebivala.“ (Jan. 1, 14.)

*** 110. Odkod vemo, da je Jezus Kristus Sin božji in pravi Bog?**

Da je Jezus Kristus Sin božji in pravi Bog. vemo:

1. ker je to pričeval nebeški Oče;¹⁾
2. ker je to zatrjeval Jezus Kristus sam;²⁾
3. ker so to učili apostoli;³⁾
4. ker to vedno uči katoliška Cerkev.

*** 111. Odkod vemo, da je Jezus Kristus obljubljeni Odrešenik?**

Da je Jezus Kristus obljubljeni Odrešenik, vemo odtod, ker se je v Jezusu Kristusu izpolnilo vse, kar so o Odrešeniku napovedovali preroki in naznanjale predpodobe.

*** 112. Kaj so preroki napovedovali o Odrešeniku?**

Preroki so napovedovali o Odrešeniku:

1. kdaj bo prišel na svet, in kje se bo rodil;⁴⁾
2. da bo čudeže delal, trpel in umrl;⁵⁾

1) „Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam veselje.“ (Mat. 3, 17.)

2) „In véliki duhoven (Kajfa) mu je rekel: Zarotim te pri živem Bogu, da nam poveš, ali si ti Kristus, Sin božji? (Mat. 26, 63.) — „Jezus pa mu je rekel: Jaz sem.“ (Mark. 14, 62.)

3) „Odgovoril je Simon Peter in rekel: Ti si Kristus, Sin živega Boga.“ (Mat. 16, 16.) — „Tomaž je odgovoril in mu rekel: Moj Gospod in moj Bog.“ (Jan. 20, 28.)

4) „Kraljeva palica ne bo vzeta od Juda . . . dokler ne pride tisti, ki ima biti poslan, in katerega čakajo narodi.“ (I. Mojz. 49, 10.) — „Tako je pisano po preroku; In ti, Betlehem, zemlja Judova, nisi nikakor najmanjši med vojvodi Judovimi; zakaj iz tebe pride vojvoda, kateri bo vladal moje ljudstvo Izrael.“ (Mat. 2, 5. 6.)

5) „Bog sam bo prišel in vas bo rešil. Tedaj se bodo odprle slepim oči, in ušesa gluhih bodo odmašena. Tedaj bo kruljevi skakal kakor jelen, in jezik mutastih se bo razvezal.“ (Iz. 35, 4 - 6.)

3. da bo od mrtvih vstal in v nebesa šel; 1)
4. da bo ustanovil sveto Cerkev, ki nikdar ne bo prenehala.²⁾

*** 113. Katere so najimenitnejše predpodobe Odrešenika?**

Najimenitnejše predpodobe Odrešenika so: Abel, Melhizedek in Izak, egiptovski Jožef in Jona; velikonočno jagnje in bronasta kača.

Pomni! „Hvaljen bodi Jezus Kristus — vekomaj!“ Njegovi, to je našega Gospoda in Odrešenika, hočemo biti; „zakaj nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, v katerem bi mi mogli zveličani biti.“ (Dej. ap. 4, 12.)

Tretji člen apostolske vere.

114. Kako se glasi tretji člen apostolske vere?

Tretji člen apostolske vere se glasi: „Ki je bil spočet od Svetega Duha, rojen iz Marije Device.“

115. Kaj nas uči tretji člen apostolske vere?

Tretji člen apostolske vere nas uči, kako se je Sin božji učlovečil.

116. Kako se je učlovečil Sin božji?

Sin božji se je učlovečil tako, da si je čudežno, z močjo Svetega Duha, privzel človeško naravo.³⁾

(Praznik Marijinega oznanjenja, 25. marca.)

— „Moje roke in moje noge so mi prebodli, vse moje kosti so prešteli; ... moja oblačila so si razdelili, in za mojo suknjo so vadjali.“ (Ps. 21, 17–19.)

1) „Ne boš pustil moje duše v peklu, in tudi ne boš pripustil svojemu Svetemu videti trohnobe.“ (Ps. 15, 10.)

2) „On bo gospodoval od morja do morja ... In molili ga bodo vsi kralji zemlje, vsi narodi mu bodo služili.“ (Ps. 71, 8. 11.)

3) „Sveti Duh bo prišel v té (Marija), in moč Najvišjega te bo obsenčila.“ (Luk. 1, 35.)

117. Koga ima Jezus Kristus kot človek za mater?

Jezus Kristus ima kot človek blaženo Devico Marijo za mater.

118. Zakaj se imenuje Marija „Mati božja“?

Marija se imenuje „Mati božja“, ker je rodila Jezusa Kristusa, ki je Bog in človek skupaj.¹⁾

*** 119. Zakaj se imenuje Marija „blažena Devica“?**

Marija se imenuje „blažena Devica“, ker je ostala vedno devica in jo moramo slaviti nad vse device.²⁾

120. Ali ima Jezus Kristus kot človek očeta?

Jezus Kristus kot človek nima očeta; Jožef, ženin Marijin, je bil samo rednik Jezusa Kristusa. (Praznik svetega Jožefa, 19. marca.)

121. Kje je bil Jezus Kristus rojen?

Jezus Kristus je bil rojen v Betlehemu v hlevu. (Božič, 25. decembra.)

122. Kdo je oznanil rojstvo Jezusa Kristusa?

Rojstvo Jezusa Kristusa so oznanili:

1. angeli pastirjem;
2. zvezda modrim v jutrovi deželi;
3. modri kralju Herodu in pismarjem;
4. Sveti Duh starčku Simeonu in prerokinji Ani v Jeruzalemu;
5. Simeon in Ana ljudstvu v templju.

¹⁾ „Od kod to meni, da pride mati mojega Gospoda k meni?“ (Luk. 1, 43.)

²⁾ „Glej, Devica bo spočela in sina rodila.“ (Iz. 7, 14.) — „Odslej me bodo blagrovali vsi narodi.“ (Luk. 1, 48.)

123. Kaj vemo iz Jezusovih otroških let?

Iz Jezusovih otroških let vemo to-le:

1. osmi dan po rojstvu je dobil pri obrezovanju ime Jezus;
2. štirideseti dan ga je Marija darovala v templju;
3. modri iz jutrove dežele so ga prišli molit in so mu darovali zlata, kadila in mire;
4. Herodovemu zalezovanju je ušel v Egipet; po Herodovi smrti sta ga pa Jožef in Marija pripeljala v Nazaret.

- (1. Praznik obrezovanja Gospodovega ali novo leto.
2. Svečnica, 2. februarja.
3. Praznik razglašanja Gospodovega ali sveti trije kralji, 6. januarja.
4. God nedolžnih otročičev, 28. decembra. — Sveta družina.)

124. Kaj vemo iz Jezusove mladosti?

Iz Jezusove mladosti vemo to-le:

1. ko je bil dvanajst let star, je šel s svojimi stariši k velikonočnemu prazniku v Jeruzalem in je tam zaostal; tretji dan pa so ga našli v templju;
2. bil je pokoren svojim starišem, rasel je v starosti, modrosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh in živel je nepoznan, dokler ni začel javno učiti.

125. Kdaj je začel Jezus javno učiti?

Jezus je začel javno učiti, ko je bil 30 let star.

126. Kaj se je zgodilo, preden je začel Jezus učiti?

Preden je začel Jezus učiti, se je zgodilo to-le:

1. Janez Krstnik je oznanjeval pokoro in pričal, da je Jezus jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta;
2. Jezus je bil krščen od Janeza Krstnika v reki Jordanu;

(Praznik svetega Janeza Krstnika, 24. junija.)

3. pri krstu se je prikazal Sveti Duh v golobji podobi nad Jezusom, in Bog Oče se je oglašil: „Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam veselje“ (Mat. 3, 17);
 4. po nagibu Svetega Duha je šel Jezus v puščavo, kjer se je postil štirideset dni in štirideset noči; potem ga je hudobni duh skušal, in angeli so mu stregli.
- (Štiridesetdanski post.)

127. Kako je Jezus učil ?

Jezus je tako-le učil:

1. hodil je po svoji domovini od kraja do kraja, in je povsod dobrote izkazoval;
2. sprejemal je učence in izmed njih si izbral dvanajst apostolov;
3. učil je resnice, katere moramo verovati, in čednosti, katere si moramo pridobivati.

128. S čim je Jezus spričal resnico svojega nauka ?

Jezus je spričal resnico svojega nauka:

1. s svetostjo svojega življenja;¹⁾
2. z dokazi svetega pisma;²⁾
3. s čudeži in prerokbami.³⁾

*** 129. Kakšne čudeže je Jezus delal ?**

Jezus je delal raznovrstne čudeže; spremenil je, na primer, vodo v vino in nasitil dvakrat na tisoče ljudi z malo kruhi in ribami: izganjal

1) „Kdo izmed vas me bo greha prepričal?“ (Jan. 8, 46.)

2) „Preiskujete pisma, . . . in ona so, ki o meni pričujejo.“ (Jan. 5, 39.)

3) „Dela, katera jaz delam, pričujejo o meni, da me je Oče poslal.“ (Jan. 5, 36.)

hudobne duhove in pomiril vihar na morju; ozdravljajl samo s svojo besedo vsakovrstne bolnike, obujal mrtve in sam veličastno vstal od mrtvih.

*** 130. Kakšne prihodnje reči je Jezus napovedal?**

Jezus je napovedal, da ga bo Juda izdal in Peter zatajil; kako bo umrl, in da bo vstal od mrtvih; da bo šel v nebesa in poslal Svetega Duha; da bo Jeruzalem razdejan, in še mnogo drugih reči.

131. Ali so vsi verovali v Jezusa?

Niso vsi verovali v Jezusa; zlasti veliki duhovni, pismarji in farizeji so ga sovražili za voljo njegovega nauka in ga skušali umoriti.

Pomni! Zahvali Boga, da se je iz ljubezni do tebe učlovečil; trdno se drži njega in njegovega nauka in hodi za njim. On ti kliče: „Jaz sem pot in resnica in življenje. Nihče ne pride k Očetu, razen po meni.“ (Jan. 14, 6.)

Četrty člen apostolske vere.

132. Kako se glasi četrty člen apostolske vere?

Četrty člen apostolske vere se glasi: „Trpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umrl in bil v grob položen.“

133. Ali je Jezus Kristus trpel kot Bog ali kot človek?

Jezus Kristus je trpel le kot človek; zakaj kot Bog ni mogel trpeti.

134. Kaj je Jezus Kristus trpel?

Jezus Kristus je trpel neizrekljivo velike bolečine na duši in na telesu.

135. Kaj je trpel Jezus na duši ?

Na duši je Jezus trpel veliko bridkost in žalost, zaničevanje in zasramovanje, obrekovanje in druge krivice.¹⁾

136. Kaj je trpel Jezus na telesu ?

Na telesu je Jezus trpel mnogo muk, udarcev in hudih ran; bil je bičan, s trnjem kronan in križan.

137. Kdo je obsodil Jezusa v smrt na križu ?

Poncij Pilat, oblastnik Judeje, je obsodil Jezusa v smrt na križu, in sicer iz strahu pred Judi.

138. Kdo je tožil Jezusa Pilatu ?

Veliki duhovni in pismarji so iz sovraštva in zavisti Jezusa po krivem tožili Pilatu, češ, da je Boga preklinjal, in da je hotel postati judovski kralj.

139. Kje je bil Jezus križan ?

Jezus je bil križan na gori Kalvariji, blizu Jeruzalemskega mesta, in je na križu umrl, ko se je njegova duša ločila od telesa.²⁾

(Veliki petek.)

*** 140. Ali se je pri Jezusovi smrti božja narava ločila od človeške ?**

Pri Jezusovi smrti se božja narava ni ločila od človeške, ampak ostala je združena z dušo in s telesom.

¹⁾ „Moja duša je žalostna do smrti.“ (Mat. 26, 38.)

²⁾ „Jezus je zavpil z velikim glasom in rekel: Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo.“ (Luk. 23, 46.) Po teh besedah „je glavo nagnil in dušo izdihnil.“ (Jan. 19, 30.)

* 141. Kateri čudeži so se godili ob Jezusovi smrti?

Ob Jezusovi smrti so se godili ti-le čudeži: solnce je otemnelo, pregrinjalo v templju se je pretrgalo, zemlja se je tresla, skale so pokale, grobi so se odpirali, in vstalo je mnogo mrtvih.

142. Kdo je pokopal Jezusovo telo?

Jožef Arimatejec in Nikodem sta pokopala Jezusovo telo; položila sta ga v nov, v skalo vsekan grob, kamor še nihče ni bil položen.

Pomni! „Glej, jagnje božje, glej, katero odjemlje greh sveta.“ (Jan. 1, 29.) „Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinega Sina, da, kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, temveč ima večno življenje.“ (Jan. 3, 16.) — Premišljuj Jezusa na križu; „vse kaže ljubezen: glava je nagnjena, da bi te poljubila; roke so razprostrte, da bi te objele; srce je odprto, da bi te sprejelo v se.“ (Sv. Avguštin.)

Peti člen apostolske vere.

143. Kako se glasi peti člen apostolske vere?

Peti člen apostolske vere se glasi: „Šel pred pekel, tretji dan od mrtvih vstal.“

144. Kaj pomenijo besede „šel pred pekel“?

Besede: „šel pred pekel“ pomenijo, da je šla Jezusova duša po smrti v predpekel.¹⁾

145. Kaj je predpekel?

Predpekel je kraj, kjer so duše pravičnih, pred Kristusom umrlih, mirno in brez bolečin pričakovale Odrešenika.

¹⁾ On je bil „umorjen po mesu, oživljen pa v duhu, v katerem je prišel tudi k duhovom, ki so bili v ječi, in jim oznanjeval.“ (I. Petr. 3, 18. 19.)

146. Zakaj je šel Jezus pred pekel?

Jezus je šel pred pekel, da je oznanil dušam pravičnih njihovo odrešenje.

147. Kaj pomenijo besede: „od mrtvih vstal“?

Besede „od mrtvih vstal“ pomenijo, da je Jezus Kristus z lastno močjo svojo dušo zopet združil s telesom in da je neumrjoč in častit pričel iz zaprtega groba.

(Velika noč.)

*** 148. Kdo spričuje, da je Jezus Kristus res od mrtvih vstal?**

Da je Jezus Kristus res od mrtvih vstal, spričujejo apostoli, ki so ga po njegovem vstajenju večkrat videli in se ga dotikali, z njim govorili in jedli ter celo dali svoje življenje za resničnost njegovega vstajenja.

Pomnil „Kakor je Kristus vstal od mrtvih . . . , tako hodimo tudi mi v novem življenju.“ (Rimlj. 6, 4.) „Resničen je nauk: ako namreč z njim umrjemo, bomo tudi z njim živeli; ako z njim trpimo, bomo tudi z njim kraljevali.“ (II. Tim. 2, 11. 12.)

Sesti člen apostolske vere.**149. Kako se glasi šesti člen apostolske vere?**

Šesti člen apostolske vere se glasi: „Šel v nebеса, sedi na desnici Boga, Očeta vsemogočnega.“

150. Kdaj je šel Jezus v nebеса?

Jezus je šel v nebеса štirideseti dan po svojem vstajenju.

(Kristusov vnebohod.)

151. Kako je šel Jezus Kristus v nebеса?

Jezus Kristus je šel z lastno močjo, z dušo in telesom, vpričo svojih učencev, z Oljske gore v nebеса.

152. Kaj se pravi: Jezus „sedi na desnici Boga, Očeta vsemogočnega“?

Jezus „sedi na desnici Boga, Očeta vsemogočnega“ se pravi: Jezus ima tudi kot človek najvišjo oblast in čast nad vsem v nebesih in na zemlji.¹⁾

Pomni! Oziraj se v boju in trpljenju kvišku proti nebesom, kjer je tudi tebi pripravljeno prebivališče. „Iščite, kar je gori, kjer je Kristus, sedeč na desnici božji; hrepenite po tem, kar je zgoraj, ne pa po tem, kar je na zemlji.“ (Kol. 3, 1. 2.)

Sedmi člen apostolske vere.

153. Kako se glasi sedmi člen apostolske vere?

Sedmi člen apostolske vere se glasi: „Od ondod bo prišel sodit žive in mrtve.“

154. Kdaj bo Jezus zopet prišel?

Jezus bo zopet prišel iz nebes sodnji dan, to je ob koncu sveta, z veliko močjo in veličastvom.²⁾

155. Čemu bo Jezus sodnji dan zopet prišel?

Jezus bo sodnji dan zopet prišel soditi vse ljudi: žive in mrtve, dobre in hudobne.³⁾

1) „Ponižal je samega sebe in bil pokoren do smrti, do smrti na križu. Zato ga je Bog tudi povišal in mu dal ime, ki je nad vsa imena, da se v imenu Jezusovem pripogiblje vsako koleno teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo, in da vsak jezik spričuje, da je Gospod Jezus Kristus v časti Boga Očeta.“ (Filiplj. 2, 8–10.)

2) „Videli bodo Sina človekovega priti v oblakih neba z veliko močjo in veličastvom.“ (Mat. 24, 30.)

3) „Mi vsi se moramo pokazati pred sodnjim stolom Kristusu, da prejme vsakdo v svojem telesu, kakor je storil, ali dobro ali hudo.“ (II. Kor. 5, 10.)

*** 156. Kako imenujemo sodbo sodnjega dné?**

Sodbo sodnjega dné imenujemo poslednjo, splošno ali vesoljno sodbo, ker je ta sodba zadnja, in ker bo ta dan Jezus Kristus sodil vse ljudi celega sveta.

157. Kako bo Jezus Kristus sodnji dan ljudi sodil?

Jezus Kristus bo sodnji dan ljudi tako sodil:

1. ločil bo dobre od hudobnih;
2. razkril bo pred vsem svetom, kar so ljudje storili dobrega in hudega;
3. sprejel bo dobre v nebesa, hudobne pa pahnil v pekel.¹⁾

Pomni! Jezus, ki je kot Odrešenik prišel ubožen na svet in prebiva med nami skrit v najsvetejšem Zakramentu, pride zopet slaven kot oster sodnik. — Kam bo obsodil tebe?

Osmi člen apostolske vere.

158. Kako se glasi osmi člen apostolske vere?

Osmi člen apostolske vere se glasi: „Verujem v Svetega Duha.“

159. Kdo je Sveti Duh?

Sveti Duh je.

1. tretja božja oseba;
2. pravi Bog;
3. Tolažnik, katerega je obljubil Jezus Kristus poslati svoji Cerkvi.

¹⁾ „Takrat poreče kralj tistim, kateri bodo na njegovi desnici: Pridite blagodarjeni mojega Očeta, posedite kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta. . . Potlej poreče tudi tistim, kateri bodo na levici: Poberite se izpred mene, prekleti, v večni ogenj, ki je pripravljen hudobnemu duhu in njegovim angelom.“ (Mat. 25, 34. 41.)

160. Zakaj se imenuje tretja božja oseba „Sveti“ Duh?

Tretja božja oseba se imenuje „Sveti“ Duh, ker nas posvečuje, in ker iz nje izhaja vsa svetost.

161. Kdaj je poslal Jezus Kristus svoji Cerkvi Svetega Duha?

Jezus Kristus je poslal svoji Cerkvi Svetega Duha deseti dan po svojem vnebohodu, to je binkoštni praznik, ko so se nad glavami apostolov prikazali goreči jeziki.

(Binkoštni praznik.)

*** 162. Kaj je storil Sveti Duh v apostolih?**

Sveti Duh je:

1. apostole posvetil;
2. jih razsvetlil in potrdil;
3. jim podelil dar, da so govorili razne jezike, delali čudeže in nezmotljivo oznanjali sveti evangelij.

*** 163. Kaj dela Sveti Duh v sveti Cerkvi?**

Sveti Duh

1. uči in vodi sveto Cerkev;¹⁾
2. deli po njej svoje milosti.

*** 164. Kaj dela Sveti Duh v nas?**

Sveti Duh dela v nas to-le:

1. posvečuje nas s posvečujočo milostjo;
2. pomaga nam z dejansko milostjo;
3. deli nam svoje darove.

1) „Tolažnik pa, Sveti Duh, katerega bo poslal Oče v mojem imenu, on vas bo vse učil in vas opomnil vsega, karkoli sem vam povedal.“ (Jan. 14., 26.)

165. Kateri so darovi Svetega Duha?

Darovi Svetega Duha so:

1. dar modrosti,
2. dar umnosti,
3. dar svéta,
4. dar moči,
5. dar učenosti,
6. dar pobožnosti,
7. dar strahu božjega.

Pomni! „Ali ne veste,“ pravi sv. apostol Pavel (I. Kor. 3, 16.) „da ste tempelj božji, in da Duh božji v vas prebiva?“ Uči se odtod, da si tudi ti tempelj in bivališče Svetega Duha, in ohrani svoje srce vedno čisto in brezmadežno. Kliči tudi Svetega Duha pri vsakem važnem opravilu na pomoč in rad poslušaj njegove opomine. „Katerikoli so namreč po Duhu božjem gnani, ti so otroci božji.“ (Rimlj. 8, 14.)

Deveti člen apostolske vere.

166. Kako se glasi deveti člen apostolske vere?

Deveti člen apostolske vere se glasi: „Sveto katoliško Cerkev, občestvo svetnikov.“

167. Kaj je katoliška Cerkev?

Katoliška Cerkev je vidna družba vseh pravo-vernih kristijanov, ki verujejo iste nauke, prejemajo iste zakramente in imajo rimskega papeža za svojega vidnega poglavarja.

1. Kako je bila sveta Cerkev ustanovljena in kako je uravnana.

168. Kdo je ustanovil sveto Cerkev?

Jezus Kristus je ustanovil sveto Cerkev.

169. Kako je ustanovil Jezus Kristus sveto Cerkev?

Jezus Kristus je ustanovil sveto Cerkev tako-le:

1. zbral je vernike krog sebe;
2. izbral je izmed njih dvanajst apostolov in jim izročil trojno svojo službo: učeniško, duhovniško in kraljevsko;¹⁾
3. postavil je mesto sebe apostola Petra za vidnega poglavarja svete Cerkve, sam pa je ostal njen nevidni poglavar.

(Prazniki svetih apostolov.)

* 170. S katerimi besedami je postavil Jezus Kristus apostola Petra za vidnega poglavarja svete Cerkve?

Jezus Kristus je postavil apostola Petra za vidnega poglavarja svete Cerkve s temi-le besedami: „Ti si Peter (to je skala), in na to skalo bom zidal svojo Cerkev in peklena vrata je ne bodo premagala. In tebi bom dal ključne nebeškega kraljestva. In karkoli boš zavezal na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih; in karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.“ (Mat. 16, 18. 19.) — „Pasi moja jagnjeta... pasij moje ovce.“ (Jan. 21, 15. 17.)

171. Kako dolgo mora trajati sveta Cerkev?

Sveta Cerkev mora po volji Jezusa Kristusa trajati vedno, do konca sveta.²⁾

¹⁾ „Pojdite in učite vse narode in krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha; učite jih izpolnjevati vse, karkoli sem vam zapovedal.“ (Mat. 28, 19. 20.)

²⁾ „Peklena vrata je ne bodo premagala.“ (Mat. 16, 18.) — „Glejte, jaz sem z vami vse dni, do konca sveta.“ (Mat. 28, 20.)

172. Kdo je po smrti apostola Petra vidni poglavar svete Cerkve?

Po smrti apostola Petra je rimski papež vidni poglavar svete Cerkve.

173. Kako se imenuje katoliška Cerkev, ker ima rimskega papeža za svojega poglavarja?

Ker ima katoliška Cerkev rimskega papeža za svojega poglavarja, imenuje se tudi rimsko-katoliška.

174. Kateri so razen papeža pravi nasledniki apostolov?

Razen papeža so pravi nasledniki apostolov škofje, kateri so s papežem v zvezi.

*** 175. Kako imenujemo papeža in škofo skupaj?**

Papeža in škofo skupaj imenujemo učéčo Cerkev, da se razlikujejo od drugih vernikov, ki se imenujejo poslušajoča Cerkev.

176. Kdo pomaga škofom v njihovi službi?

Škofom pomagajo v njihovi službi zlasti mašniki, ki so jim podrejeni.

Pomni! Globoko spoštuj in slušaj vedno rad svetega očeta papeža in z njim združene škofo in mašnike; o apostolih in njihovih naslednikih velja namreč beseda Gospodova: „Kdor vas posluša, mene posluša; in kdor vas zaničuje, mene zaničuje.“ (Luk. 10, 16.)

2. Znamenja svete Cerkve.

177. Je-li več kakor ena prava Cerkev?

Samo ena prava Cerkev je, ker je Jezus Kristus ustanovil samo eno Cerkev.¹⁾

¹⁾ „Ti si Peter (to je skala), in na to skalo bom zidal Cerkev.“ (Mat. 16, 18.)

178. Po čem spoznamo pravo Kristusovo Cerkev?

Pravo Kristusovo Cerkev spoznamo po znamenjih, katera je Kristus dal svoji Cerkvi.

179. Katera poglavitna znamenja je dal Kristus svoji Cerkvi?

Kristus je dal svoji Cerkvi ta-le poglavitna znamenja:

1. da je edina,
2. da je sveta,
3. da je katoliška ali vesoljna,
4. da je apostolska.

180. Katera cerkev ima štiri poglavitna znamenja Kristusove Cerkve?

Štiri poglavitna znamenja Kristusove Cerkve ima le rimsko-katoliška Cerkev.

181. Po čem spoznamo, da je rimsko-katoliška Cerkev edina?

Da je rimsko-katoliška Cerkev edina, spoznamo po tem:

1. ima skupnega poglavarja;
2. njeni udje verujejo iste nauke in prejemajo iste zakramente.

182. Po čem spoznamo, da je rimsko-katoliška Cerkev sveta?

Da je rimsko-katoliška Cerkev sveta, spoznamo po tem:

1. sveti so njeni nauki;
2. napeljuje svoje ude k svetosti z najkrepkejšimi pripomočki, zlasti s svetimi zakramenti;
3. živé v njej vedno svetniki, katerih svetost spričujejo tudi čudeži.

183. Po čem spoznamo, da je rimsko-katoliška Cerkev vesoljna?

Da je rimsko-katoliška Cerkev vesoljna, spoznamo po tem:

1. traja od Jezusa Kristusa sem vse čase;
2. sposobna je, pridružiti si vse narode, in si za to tudi vedno prizadeva;
3. razširjena je po vseh delih sveta in se razširja še vedno dalje.

184. Po čem spoznamo, da je rimsko-katoliška Cerkev apostolska?

Da je rimsko-katoliška Cerkev apostolska, spoznamo po tem:

1. njeni predstojniki: papež in škofje, so pravi nasledniki apostolov;
2. uči prav tisto, kar so učili apostoli;
3. deli iste zakramente, ki so jih delili apostoli.

185. Kaj spoznamo iz tega, da ima le rimsko-katoliška Cerkev poglobitna znamenja Kristusove Cerkve?

Iz tega, da ima le rimsko-katoliška Cerkev poglobitna znamenja Kristusove Cerkve, spoznamo, da je le ona prava, od Jezusa Kristusa ustanovljena Cerkev.

Pomni! Zahvali Boga, da si otrok prave Cerkve, in moli pogostoma za spreobrnjenje razkolnikov, krivovercev in nevernikov.

3. Namen svete Cerkve.

186. Čemu je Jezus Kristus ustanovil sveto Cerkev?

Jezus Kristus je ustanovil sveto Cerkev, da vodi ljudi k večnemu zveličanju.

187. Kako vodi sveta Cerkev ljudi k večnemu zveličanju?

Sveta Cerkev vodi ljudi k večnemu zveličanju tako, da z božjo pomočjo opravlja trojno službo Jezusa Kristusa, namreč njegovo učeniško, duhovniško in kraljevsko službo.

188. Kako opravlja sveta Cerkev učeniško službo Jezusa Kristusa?

Sveta Cerkev opravlja učeniško službo Jezusa Kristusa tako, da njegove nauke vedno čiste in nepokvarjene ohranja, oznanjuje in razlaga.

189. Kateri dar je prejela sveta Cerkev od Jezusa Kristusa, da more opravljati njegovo učeniško službo?

Da more sveta Cerkev opravljati učeniško službo Jezusa Kristusa, je prejela od njega dar nezmotljivosti, tako da se v verskih in nravnih naukih nikdar ne more motiti.

190. Kdo ima dar nezmotljivosti?

Dar nezmotljivosti ima:

1. papež skupaj s škofi;
2. papež tudi sam, kadar kot najvišji učenik in pastir odločuje za vso Cerkev o verskih in nravnih naukih.

*** 191. Odkod vemo, da ima dar nezmotljivosti papež tudi sam?**

Da ima dar nezmotljivosti papež tudi sam, vemo iz besed, ki jih je Jezus govoril Petru in njegovim naslednikom: „Ti si Peter (to je skala), in na to skalo bom zidal svojo Cerkev.

in peklena vrata je ne bodo premagala.“ (Mat. 16, 18.) — „Jaz sem prosil zate, da ne neha tvoja vera, in ti nasprotno potrdi svoje brate.“ (Luk. 22, 32.) — „Pasi moja jagnjeta ... pasi moje ovce.“ (Jan. 21, 15. 17.)

192. Kako opravlja sveta Cerkev duhovniško službo Jezusa Kristusa?

Sveta Cerkev opravlja duhovniško službo Jezusa Kristusa tako, da daruje daritev svete maše, in da deli svete zakramente; da posvečuje in blagoslavlja, in da moli za vse ljudi.

193. Kako opravlja sveta Cerkev kraljevsko službo Jezusa Kristusa?

Sveta Cerkev opravlja kraljevsko službo Jezusa Kristusa tako, da opominja vse vernike k bogoljubnemu življenju, da daje ukaze in zapovedi, da sodi in kaznuje.

194. Kakšno dolžnost imamo do svete Cerkve?

Do svete Cerkve imamo dolžnost, biti njeni udje, verovati, kar uči, in izpolnjevati, kar ukazuje.¹⁾

195. Ali se more zveličati, kdor ni ud katoliške Cerkve?

Kdor iz lastne krivde ni ud katoliške Cerkve, se ne more zveličati, ker je Jezus Kristus edino katoliško Cerkev določil kot redno pot, ki naj vodi ljudi k zveličanju.

¹⁾ „Kdor vas posluša, mene posluša; in kdor vas zaničuje, mene zaničuje; kdor pa mene zaničuje, zaničuje tistega, ki me je poslal.“ (Luk. 10, 16.) — „Če pa Cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik.“ (Mat. 18, 17.)

196. Kako se imenuje katoliška Cerkev, ker je ona edina redna pot, ki naj vodi ljudi k zveličanju?

Ker je katoliška Cerkev edina redna pot, ki naj vodi ljudi k zveličanju, se imenuje edino-zveličavna Cerkev.

***197. Ali se more zveličati, kdor brez lastne krivde ni ud katoliške Cerkve?**

Kdor brez lastne krivde ni ud katoliške Cerkve, se sicer more zveličati na izreden način, če odkritosrčno išče resnice in vestno izpolnjuje božjo voljo tako, kakor jo spoznava; vendar pa pogreša mnogo pripomočkov, s katerimi bi se laže in gotoveje zveličal.

***198. Ali zadostuje, da je kdo samo po zunanje ud katoliške Cerkve?**

Ne zadostuje, da je kdo samo po zunanje ud katoliške Cerkve, ampak mora biti z njo zvezan tudi po notranje: z živo vero, zvesto pokorščino in prisrčno ljubeznijo.

Pomni! Časti in ljubi sveto Cerkev kot svojo mater; zakaj „nihče ne more imeti Boga za očeta, kdor nima Cerkve za mater“ (sv. Ciprijan). Udeležuj se njenega veselja in trpljenja; izpolnуй vestno njene zapovedi in določbe; oklepaj se prisrčno svetega očeta in škofov, in sploh se daj voditi le katoliškim načelom tako v javnem kakor v zasebnem življenju. Le tako si pravi katoličan.

4. Občestvo svetnikov.

199. Kdo je v občestvu svetnikov?

V občestvu svetnikov so:

1. verniki na zemlji, ali vojskujoča Cerkev;
2. svetniki v nebesih, ali zmagoslavna Cerkev;
3. duše v vicañ, ali trpeča Cerkev.

200. V čem se kaže občestvo vernikov na zemlji?

Občestvo vernikov na zemlji se kaže v tem, da so vsi deležni dobrot, ki prihajajo iz daritve svete maše, iz molitev in drugih dobrih del vse Cerkve.

201. V čem se kaže naše občestvo s svetniki v nebesih?

Naše občestvo s svetniki v nebesih se kaže v tem, da svetnike častimo in na pomoč kličemo, svetniki pa za nas pri Bogu molijo.¹⁾

(Praznik vseh svetnikov.)

202. V čem se kaže naše občestvo z dušami v vicah?

Naše občestvo z dušami v vicah se kaže v tem, da jim pomagamo z molitvijo in dobrimi deli, z odpustki in posebno z daritvijo svete maše, duše v vicah pa, kakor upamo, za nas Boga prosijo.²⁾

(Vseh vernih duš dan.)

203. V čem se kaže občestvo svetnikov v nebesih z dušami v vicah?

Občestvo svetnikov v nebesih z dušami v vicah se kaže v tem, da pomagajo svetniki vernim dušam v vicah s svojo priprošnjo pri Bogu.

Pomni! Molimo drug za drugega, da bomo ohranjeni (Jak. 5, 16.); priporočujmo se vsak dan priprošnji svetnikov in radi pomagajmo vernim dušam v vicah.

¹⁾ „Ta je, ki veliko moli za ljudstvo in za vse sveto mesto, Jeremija, prerok božji.“ (II. Mak. 15, 14.)

²⁾ „Sveta in dobra je misel, moliti za mrtve, da bi bili rešeni grehov.“ (II. Mak. 12, 46.)

Deseti člen apostolske vere.

204. Kako se glasi deseti člen apostolske vere?

Deseti člen apostolske vere se glasi: „Odpuščenje grehov.“

205. Kaj nas uči deseti člen apostolske vere?

Deseti člen apostolske vere nas uči, da je Jezus Kristus svoji Cerkvi dal oblast, odpustčati grehe.¹⁾

206. Ali se morejo odpustiti vsi grehi?

Vsi grehi, tudi največji, se morejo odpustiti, ako se grešnik resnično spokori.

207. Kaj je postavil Jezus Kristus kot posebno sredstvo za odpuščenje grehov?

Kot posebno sredstvo za odpuščenje grehov je postavil Jezus Kristus zakrament svetega krsta in svete pokore.

Pomni! „Zaupaj, sin, odpuščeni so ti tvoji grehi,“ tako je govoril marsikateremu grešniku božji Odrešenik, ko je še hodil po zemlji; pa tudi tebi veljajo te tolažilne besede, kolikorkrat vredno prejmeš zakrament svete pokore.

Enajsti člen apostolske vere.

208. Kako se glasi enajsti člen apostolske vere?

Enajsti člen apostolske vere se glasi: „Vstajenje mesa.“

¹⁾ „Prejmite Svetega Duha: katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni; in katerim jih boste zadržali, so jim zadržani.“ (Jan. 20, 22, 23.)

209. Kaj nas uči enajsti člen apostolske vere?

Enajsti člen apostolske vere nas uči, da bo Jezus Kristus sodnji dan obudil naše truplo, to je dušo zopet združil s telesom.¹⁾

210. Ali bodo vstali vsi ljudje?

Vsi ljudje bodo vstali, dobri in hudobni.
(Cerkveni pokop. Posvečena pokopališča.)

***211. Ali bodo telesa vstalih vsa enaka?**

Telesa vstalih ne bodo vsa enaka; telesa hudobnih bodo neizrekljivo ostudna, telesa dobrih pa neizrekljivo lepa in poveljučana.²⁾

Pomni! Nikdar ne zlorablaj čutov in udov svojega telesa za greh, da vstaneš v zveličanje, ne pa v pogubljenje.

Dvanajsti člen apostolske vere.

212. Kako se glasi dvanajsti člen apostolske vere?

Dvanajsti člen apostolske vere se glasi: „In večno življenje.“

213. Kaj nas uči dvanajsti člen apostolske vere?

Dvanajsti člen apostolske vere nas uči, da bo po kratkem zemeljskem življenju drugo brezkončno življenje, v katerem bodo pravični popolnoma srečni.

¹⁾ „Ura pride, ob kateri bodo vsi, ki so v grobeh, slišali glas Sinu božjega. In prišli bodo, kateri so dobro delali, v vstajenje življenja, kateri so pa hudo delali, v vstajenje obsojenja.“ (Jan. 5, 28. 29.)

²⁾ „Vsi bomo sicer vstali, toda spremenjeni ne bomo vsi.“ (I. Kor. 15, 51.) — On „bo spremenil naše revno telo, ker ga bo upodobil svojemu častitljivemu telesu.“ (Filiplj. 3, 21.)

214. Ali bodo večno živeli tudi hudobni?

Tudi hudobni bodo večno živeli; toda njihovo življenje bo najnesrečnejše, ker bodo morali za svoje grehe trpeti večne kazni v pekl¹⁾.

215. S katero besedo sklepamo apostolsko vero?

Apostolsko vero sklepamo s hebrejsko besedo: „Amen“.

216. Zakaj sklepamo apostolsko vero z besedo „Amen“?

Apostolsko vero sklepamo z besedo „Amen“ ali „tako je“, da potrdimo, da resnično verujemo vse, kar nas uči.

Pomni! Ne išči svoje sreče v posvetnem veselju; „saj nimamo tukaj stalnega mesta, temveč iščemo prihodnjega.“ (Hebr. 13, 14.) — Blagor ti, če živiš tukaj v ponižni veri; tam se ti vera spremeni v blaženo gledanje.

¹⁾ „In ti (hudobni) pojdejo v večno trpljenje, pravični pa v večno življenje.“ (Mat. 25, 46.)

Drugo poglavje.

O upanju in molitvi.

1. oddelek.

O krščanskem upanju.

217. Kaj se pravi „krščansko upati“?

„Krščansko upati“ se pravi, trdno in zanesljivo vse pričakovati, kar nam je Bog obljubil zaradi zasluženja Jezusa Kristusa.

218. Kaj nam je Bog obljubil zaradi zasluženja Jezusa Kristusa?

Bog nam je zaradi zasluženja Jezusa Kristusa obljubil večno zveličanje in pripomočke, da ga dosežemo.

219. Zakaj upamo od Boga, kar nam je obljubil?

Od Boga upamo, kar nam je obljubil, ker je vsemogočen, neskončno dobrotljiv in zvest, tako da more in hoče izpolniti vse, kar je obljubil.¹⁾

¹⁾ „Držimo se nepremakljivo spoznanja svojega upanja; zvest je namreč, kateri je obljubil.“ (Hebr. 10, 23.)

220. S čim posebno kažemo krščansko upanje?

Krščansko upanje posebno kažemo z molitvijo.

Pomni! „Hvaljen bodi Bog in oče Gospoda našega Jezusa Kristusa, ki nas je zaradi svojega velikega usmiljenja prerodil v živo upanje“ (I. Petr. 1, 3.), „v upanje večnega življenja, katero je Bog, ki ne laže, obljubil pred začetkom sveta.“ (Tit. 1, 2.)

2. oddelek.

O molitvi.

1. O molitvi sploh.

221. Kaj je molitev?

Molitev je pobožno povzdigovanje duha k Bogu.

222. Čemu molimo?

Molimo:

1. da Boga hvalimo in častimo;
2. da ga zahvaljujemo;
3. da ga prosimo dobrot in milosti, posebno pa odpuščenja grehov.

223. Ali je molitev potrebna?

Molitev je potrebna, in sicer vsem ljudem, ki se pameti zavedajo.

224. Zakaj je molitev vsem ljudem potrebna?

Molitev je vsem ljudem potrebna:

1. ker je Jezus Kristus sam naravnost zapovedal in s svojim zgledom učil moliti;¹⁾
2. ker brez molitve ne dobimo potrebnih milosti, da bi Bogu dopadljivo živeli in v dobrem do konca stanovitni ostali.²⁾

225. Ali smo vselej uslišani, kadar molimo?

Vselej smo uslišani, kadar prav molimo.

226. Kdaj prav molimo?

Prav molimo:

1. kadar prosimo za kaj takega, kar je Bogu v čast in nam v zveličanje;
2. kadar molimo „v imenu Jezusovem“;
3. kadar molimo pobožno, ponižno in zaupno, vdano v voljo božjo in stanovitno.

227. Kdaj molimo „v imenu Jezusovem“?

„V imenu Jezusovem“ molimo, kadar se pri molitvi sklicujemo in zanašamo na zasluženje Jezusovo.³⁾

*** 228. Kdaj molimo pobožno?**

Pobožno molimo, kadar pri molitvi mislimo na Boga in se kolikor mogoče varujemo raztresenosti.⁴⁾

¹⁾ „Prosíte, in se vam bo dalo; iščíte in boste našli; trkajte, in se vam bo odprlo. Zakaj vsak, kdor prosi, prejme; in kdor išče, najde; in kdor trka, se mu bo odprlo.“ (Mat. 7, 7. 8.)

²⁾ „Vsi zveličani v nebesih so se zveličali po molitvi; vsi pogubljeni so se pogubili, ker niso molili.“ Sv. Alfonz Ligvori.)

³⁾ Resnično, resnično vam povem: „Ako boste Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal.“ (Jan. 16, 23.)

⁴⁾ „Pred molitvijo pripravi svojo dušo in ne bodi kakor človek, kateri skuša Boga.“ (Sir. 18, 23.)

*** 229. Kdaj molimo ponižno ?**

Ponižno molimo, kadar se pri molitvi spominjamo svoje slabosti in grešnosti.¹⁾

*** 230. Kdaj molimo zaupno ?**

Zaupno molimo, kadar za trdno pričakujemo, da nas Bog usliši.²⁾

*** 231. Kdaj molimo vdano v voljo božjo ?**

Vdano v voljo božjo molimo, kadar popolnoma prepuščamo najsvetejši volji božji, kdaj in kako nas hoče uslišati.³⁾

*** 232. Kdaj molimo stanovitno ?**

Stanovitno molimo, kadar ne nehamo moliti, četudi nas Bog precej ne usliši.⁴⁾

*** 233. Na koliko načinov moremo moliti ?**

Na dva načina moremo moliti:

1. samo po notranje;
2. po notranje in po zunanje ob enem.

*** 234. Kdaj molimo samo po notranje ?**

Samo po notranje molimo, kadar samo v mislih molimo, kakor na primer pri premišljevanju, ne da bi notranje misli izgovarjali tudi z besedami.

1) „Molitev pobožnega človeka predere oblake.“ (Sir. 35, 21.)

2) Vse, karkoli prosite v molitvi, verujte, da boste prejeli, in se vam bo zgodilo.“ (Mark. 11, 24.)

3) „Oče . . ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi.“ (Luk. 22, 42.)

4) Zgled: Kananejka. (Mat. 15.) — Nadležni prijatelj. (Luk. 11.)

*** 235. Kdaj molimo po notranje in zunanje ob enem?**

Po notranje in zunanje ob enem molimo, kadar notranje misli izgovarjamo ob enem tudi z besedami.

*** 236. Ali je samo zunanja molitev kaj vredna pred Bogom?**

Samo zunanja molitev ni nič vredna pred Bogom, ker je samo ustna molitev.¹⁾

237. Kdaj je treba moliti?

Jezus Kristus nas opominja, „da je treba vedno moliti in ne nehati“. (Luk. 18, 1.) Posebno pa je treba moliti:

1. zjutraj in zvečer in kadar zvonijo angelovo češčenje;
2. pred jedjo in po jedi;
3. pred delom in po delu;
4. v skušnjavah;
5. v vseh nadlogah in potrebah.

238. Ali je treba tudi za druge moliti?

Treba je tudi za druge moliti, in sicer za vse ljudi, za žive in mrtve, za prijatelje in sovražnike, posebno pa za stariše in sorodnike, za duhovsko in svetno gosposko.

239. Kje nahajamo ob kratkem vse, za kar nam je treba moliti?

Vse, za kar nam je treba moliti, nahajamo ob kratkem v „očenašu“ ali Gospodovi molitvi.

Pomni! Moli prav pogosto in pobožno; v molitvi se namreč z Bogom razgovarjaš kakor otrok s svojim očetom. „Kdor zna prav moliti, zna tudi prav živeti.“ (Sv. Avguštin.)

¹⁾ „To ljudstvo me časti z ustnicami, njih srce je pa daleč od mene.“ (Mat. 15, 8.)

2. O Gospodovi molitvi.

240. Zakaj se imenuje očenaš Gospodova molitev?

Očenaš se imenuje Gospodova molitev, ker nas ga je učil naš Gospod Jezus Kristus.

241. Kako se glasi Gospodova molitev?

Gospodova molitev se glasi:

Oče naš, kateri si v nebesih! — Posvečeno bodi tvoje ime; — pridi k nam tvoje kraljestvo; — zgôdi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji; — daj nam danes naš vsakdanji kruh — in odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom; — in ne vpelji nas v skušnjava; — temveč reši nas hudega. — Amen.

242. Koliko delov ima očenaš?

Očenaš ima dva dela: nagovor in sedem prošenj.

a) Nagovor.

243. Kako se glasi nagovor v očenašu?

Nagovor v očenašu se glasi: „Oče naš, kateri si v nebesih!“

244. Zakaj nagovarjamo Boga z imenom „Oče“?

Boga nagovarjamo z imenom „Oče“, ker nas je ustvaril po svoji podobi in po očetovski skrbi za nas; posebno pa, ker nas je pri svetem krstu sprejel za svoje otroke.¹⁾

¹⁾ „Prejeli ste duha posinovljenih otrok, v katerem kličemo: Abba, Oče!“ (Rimlj. 8, 15.)

245. Zakaj pravimo Bogu „naš“ Oče ?

Bogu pravimo „naš“ Oče, ker je Oče vseh ljudi, in torej moramo bratovsko drug za drugega moliti.¹⁾

246. Zakaj pravimo: „kateri si v nebesih“?

„Kateri si v nebesih“ pravimo zato, ker je Bog posebno pričujoč v nebesih, kjer hoče biti nekdanj sam naše preveliko plačilo.

b) Sedem prošenj.

247. Kako se glasi prva prošnja očenaša ?

Prva prošnja očenaša se glasi: „Posvečeno bodi tvoje ime!“

248. Česa prosimo v prvi prošnji očenaša ?

V prvi prošnji očenaša prosimo:

1. da bi se božje ime nikdar ne onečeščevalo ali sramotilo, temveč častilo in hvalilo;
2. da bi vsi ljudje spoznavali Boga s pravo vero in ga poveličevali s krščanskim življenjem.

249. Kako se glasi druga prošnja očenaša ?

Druga prošnja očenaša se glasi: „Pridi k nam tvoje kraljestvo.“

¹⁾ „Ali ni en Oče nas vseh? Ali nas ni en Bog ustvaril?“ (Mal., 2, 10.)

250. Česa prosimo v drugi prošnji očenaša?

V drugi prošnji očenaša prosimo trojnega kraljestva, namreč:

1. da bi vladal Bog v nas z vero, upanjem in ljubeznijo;
2. da bi se razširjalo in utrjevalo božje kraljestvo na zemlji, to je sveta katoliška Cerkev;
3. da bi nas Bog po smrti sprejel v nebeško kraljestvo.

251. Kako se glasi tretja prošnja očenaša?

Tretja prošnja očenaša se glasi: „Zgôdi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji.“

252. Česa prosimo v tretji prošnji očenaša?

V tretji prošnji očenaša prosimo milosti:

1. da bi izpolnjevali božjo voljo na zemlji vselej tako natanko in z veseljem, kakor jo izpolnjujejo angeli in svetniki v nebesih;
2. da bi se vdali v voljo božjo tudi v trpljenju in bridkostih.

253. Kako se glasi četrta prošnja očenaša?

Četrta prošnja očenaša se glasi: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh.“

254. Česa prosimo v četrti prošnji očenaša?

V četrti prošnji očenaša prosimo, da bi nam Bog dal vsega, česar vsak dan potrebujemo za dušo in telo.

255. Kako se glasi peta prošnja očenaša?

Peta prošnja očenaša se glasi: „Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.“

256. Česa prosimo v peti prošnji očenaša?

V peti prošnji očenaša prosimo, da bi nam Bog odpustil naše grehe tako, kakor tudi mi iz srca odpuščamo tistim, ki so nas razžalili.¹⁾

257. Kako se glasi šesta prošnja očenaša?

Šesta prošnja očenaša se glasi: „In ne vpelji nas v skušnjava.“

258. Česa prosimo v šesti prošnji očenaša?

V šesti prošnji očenaša prosimo, da bi nas Bog obvaroval skušnjav ali nam dal vsaj milost, premagati jih.

* 259. Odkod prihajajo skušnjave?

Skušnjave prihajajo:

1. iz hude požljivosti;²⁾
2. od sveta, to je od hudobnih ljudi;
3. od hudobnega duha.³⁾

¹⁾ Prilika: neusmiljeni hlapec. (Mat. 18.)

²⁾ „Vse, kar je na svetu, je poželenje mesa in poželenje oči in napuh življenja.“ (I. Jan. 2, 16.)

³⁾ „Oblecite orožje božje, da boste mogli obstati pred zalezovanjem hudobnega duha.“ (Efež. 6, 11.)

260. Kako se glasi sedma prošnja očenaša?

Sedma prošnja očenaša se glasi: „Temveč reši nas hudega.“

261. Česa prosimo v sedmi prošnji očenaša?

V sedmi prošnji očenaša prosimo:

1. da bi nas Bog obvaroval največjega zla, namreč greha in večnega pogubljenja;
2. da bi nas Bog varoval tudi časnih nesreč, če je to dobro za našo dušo.

262. Zakaj sklepamo očenaš z besedo „Amen“?

Očenaš sklepamo z besedo „Amen“, to je: „tako bodi“, da izrekamo željo, naj Bog usliši naše prošnje.

Pomni! Ne moli nikdar očenaša nepremišljeno, temveč vedno spoštljivo in pazljivo; najlepša in najboljša molitev je očenaš; sam božji Odrešenik ga je učil.

3. Češčenamarija.

263. Kako se glasi „češčenamarija“?

„Češčenamarija“ se glasi:

„Češčena Marija, — milosti polna. — Gospod je s teboj; — blažena si med ženami — in blažen je sad tvojega telesa, Jezus. — Sveta Marija, — Mati božja, — prosi za nas grešnike, — zdaj in ob naši smrtni uri. — Amen.“

264. Koliko delov ima češčenamarija?

Češčenamarija ima tri dele:

1. pozdrav nadangela Gabriela;
2. pozdrav svete Elizabete;
3. besede svete Cerkve.

265. S katerimi besedami je Marijo pozdravil nadangel Gabriel?

Nadangel Gabriel je Marijo pozdravil z besedami: „Češčena, milosti polna; Gospod je teboj; blažena si med ženami.“

266. S katerimi besedami je Marijo pozdravila sveta Elizabeta?

Sвета Elizabeta je Marijo pozdravila najprej z angelovimi besedami: „Blažena si med ženami“; potem je še pristavila: „In blažen je sad tvojega telesa.“

267. Katere besede je pristavila sveta Cerkev?

Sвета Cerkev je pristavila besede: „Jezus. Sveta Marija, Mati božja, prosi za nas grešnike, zdaj in ob naši smrtni uri. Amen.“

*** 268. Zakaj se imenuje Marija „milosti polna“?**

Marija se imenuje „milosti polna“, ker je bila obvarovana izvirnega greha ter ni nikdar imela nobenega osebnega greha, in ker je bila ozaljšana z vsemi darovi Svetega Duha.

*** 269. Kaj pomenijo besede: „Gospod je s teboj“?**

Besede: „Gospod je s teboj“ pomenijo, da se Bog z nikomer ni tako tesno združil kakor z Marijo.

***270. Kaj pomenijo besede: „Blažena si med ženami“?**

Besede: „Blažena si med ženami“ pomenijo, da moramo Marijo blagrovati pred vsemi ženami, ker jo je Bog izbral za mater svojemu sinu.

***271. Zakaj pravimo: „In blažen je sad tvojega telesa, Jezus“?**

„In blažen je sad tvojega telesa, Jezus“ pravimo:

1. da z Marijo vred častimo Jezusa, njenega Sina;
2. da pokažemo, da je Jezusovo in Marijino češčenje neločljivo združeno med seboj.

***272. Zakaj kličemo Marijo z imenom „Mati božja“?**

Marijo kličemo z imenom „Mati božja“, ker nam to ime kaže njeno najvišjo čast ter nam vzbuja posebno zaupanje, da Bog uslišuje njeno priprošnjo.

***273. Zakaj pravimo: „Prosi za nas grešnike“?**

„Prosi za nas grešnike“ pravimo, da bi nam Marija tem rajša izprosila pri Bogu milosti in pomoči, čim ponižneje sami priznavamo, da smo grešniki.

***274. Zakaj pravimo: Prosi za nas, „zdaj in ob naši smrtni uri“?**

Prosi za nas, „zdaj in ob naši smrtni uri“ pravimo zato, ker vselej, posebno pa ob smrtni uri, potrebujemo Marijine priprosnje.

Pomni! Časti Marijo z otroško ljubeznijo; ona je tvoja mati. Klič jo zaupno na pomoč in trudi se, posnemati njene čednosti. Pristrčna ljubezen do Matere božje je kristjanu znamenje, da je izvoljen za večno zveličanje.

4. Nekatere druge molitve in pobožnosti.

275. Katere molitve in pobožnosti razen očenaša in češčenamarije še posebno priporoča sveta Cerkev?

Razen očenaša in češčenamarije sveta Cerkev še posebno priporoča:

1. angelovo češčenje,
2. rožni venec,
3. križev pot,
4. litanije,
5. procesije in božja pota.

276. Kako se glasi angelovo češčenje?

Angelovo češčenje se glasi:

„Angel Gospodov je oznanil Mariji, in spočela je od Svetega Duha.“ — Češčena Marija ...

„Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi.“ — Češčena Marija ...

„In Beseda je meso poslala in med nami prebivala.“ — Češčena Marija ...

277. Kaj pomeni: „In Beseda je meso postala“?

„In Beseda je meso postala“ pomeni, da se je učlovečila druga božja oseba, ki se v svetem pismu imenuje tudi „Beseda“.

278. Kdaj molimo angelovo češčenje?

„Angelovo češčenje molimo zjutraj, opoldne in zvečer, ko v ta namen zvoni.

Pomnil Rad moli molitve, ki jih priporoča sveta Cerkev in dostikrat obdaruje tudi z odpustki. Tudi se ne sramuj, udeleževati se prošnjih in drugih procesij.

Tretje poglavje.

O ljubezni in zapovedih.

1. oddelek.

O krščanski ljubezni.

279. Kaj se pravi „krščansko ljubiti“?

„Krščansko ljubiti“ se pravi, Boga zavoljo njega samega nad vse, sebe in bližnjega pa zavoljo Boga ljubiti.

1. Ljubezen do Boga.

280. Kaj se pravi Boga zavoljo „njega samega“ ljubiti?

Boga zavoljo „njega samega“ ljubiti se pravi, ljubiti ga zato, ker je zavoljo svojih neskončnih popolnosti vreden vse naše ljubezni.

281. Kaj se pravi Boga „nad vse“ ljubiti?

Boga „nad vse“ ljubiti se pravi, ga tako čislati, da smo pripravljeni, rajši vse žrtvovati, kakor s smrtnim grehom izgubiti ljubezen in prijateljstvo božje.

282. Kako imenujemo ljubezen, s katero ljubimo Boga zavoljo njega samega nad vse?

Ljubezen, s katero ljubimo Boga zavoljo njega samega nad vse, imenujemo popolno ljubezen.

283. Kdaj je naša ljubezen do Boga nepopolna?

Naša ljubezen do Boga je nepopolna, če ga ljubimo sicer nad vse, toda ne zavoljo njega samega, temveč zavoljo dobrot, ki jih imamo in upamo od njega.

2. Krščanska ljubezen do samega sebe.

284. Kaj se pravi samega sebe ljubiti „zavoljo Boga“?

Samega sebe ljubiti „zavoljo Boga“ se pravi, ljubiti se zato, ker nas tudi Bog spozna za vredne svoje ljubezni, in ker hoče, da postanemo deležni njegove lastne blaženosti.

285. Kdaj ljubimo samega sebe zavoljo Boga?

Samega sebe ljubimo zavoljo Boga, če pred vsem skrbimo za zveličanje svoje duše.¹⁾

3. Krščanska ljubezen do bližnjega.

286. Kdo je naš bližnji?

Naš bližnji je vsak človek, bodisi prijatelj ali sovražnik.²⁾

¹⁾ „Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi?“ (Mat. 16, 26.)

²⁾ Prilika: usmiljeni Samarijan. (Luk. 10, 29 – 37.)

287. Kaj se pravi bližnjega „ljubiti z avoljo Boga“?

Bližnjega ljubiti „zavoljo Boga“ se pravi, ljubiti ga zato, ker ga tudi Bog spozna za vrednega svoje ljubezni, in ker hoče, da postane deležen njegove lastne blaženosti.

288. Kako moramo bližnjega ljubiti zavoljo Boga?

Bližnjega moramo tako ljubiti zavoljo Boga, kakor same sebe.

289. Kdaj ljubimo bližnjega kakor same sebe?

Bližnjega ljubimo kakor same sebe:

1. kadar mu vse storimo, kar si sami po pravici želimo, nič pa takega, česar sami po pameti nočemo imeti;
2. kadar pred vsem skrbimo za zveličanje njegove duše.¹⁾

290. Kdo nas najboljše uči, kako moramo ljubiti tudi svoje sovražnike?

Kako moramo ljubiti tudi svoje sovražnike, nas najboljše uči Jezus Kristus, ki je svojim sovražnikom odpustil in zanje molil, ki je dal svoje življenje zanje in nam ukazal, da moramo sovražnike ljubiti.²⁾

¹⁾ „Vse, karkoli hočete, da storé ljudje vam, storite tudi vi njim.“ (Mat. 7, 12)

²⁾ „Oče, odpusti jim; saj ne vedó, kaj delajo.“ (Luk. 23, 34.)
— „Jaz pa vam povem: Ljubite svoje sovražnike, dobro storite tistim, kateri vas sovražijo, in molite za tiste, kateri vas preganjajo in obrekujejo, da bodete otroci svojega Očeta, ki je v nebesih.“ (Mat. 5, 44, 45.)

291. Ali je krščanska ljubezen potrebna?

Krščanska ljubezen je tako potrebna, da brez nje ne moremo doseči večnega zveličanja.¹⁾

292. Kako kažemo krščansko ljubezen?

Krščansko ljubezen kažemo, če izpolnjujemo božje in cerkvene zapovedi.²⁾

293. Kateri sta poglobitni zapovedi krščanske ljubezni?

Poglobitni zapovedi krščanske ljubezni sta: „Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega srca in iz vse svoje duše in iz vse svoje misli. Ta je največja in prva zapoved. Druga pa je tej enaka: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.“ (Mat. 22, 37—39.)

294. Kje sta poglobitni zapovedi krščanske ljubezni natančneje razloženi?

Poglobitni zapovedi krščanske ljubezni sta natančneje razloženi:

1. v desetih božjih,
2. v petih cerkvenih zapovedih.

2. oddelek.***Deset božjih zapovedi.*****295. Kako se glasi deset božjih zapovedi?**

Deset božjih zapovedi se glasi:

1. Veruj v enega samega Boga.
2. Ne imenuj po nemarnem božjega imena.
3. Posvečuj praznik.

¹⁾ „Kdor ne ljubi, ostane v smrti.“ (I. Jan. 3, 14.)

²⁾ „Kdor ima moje zapovedi in jih izpolnjuje, tisti je, ki me ljubi.“ (Jan. 14, 21.)

4. Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji.
5. Ne ubijaj.
6. Ne prešeštuj.
7. Ne kradi.
8. Ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega.
9. Ne želi svojega bližnjega žene.
10. Ne želi svojega bližnjega blaga.

296. Komu je dal Bog deset zapovedi?

Bog je dal deset zapovedi izraelskemu ljudstvu, ko je prišlo iz Egipta v puščavo in je bivalo pod goro Sinaj.

297. Ali smo tudi mi dolžni izpolnjevati deset zapovedi, ki jih je Bog dal izraelskemu ljudstvu?

Tudi mi smo dolžni izpolnjevati deset zapovedi, ki jih je Bog dal izraelskemu ljudstvu, in sicer:

1. ker razlagajo samo naravni zakon ter zapovedujejo samo to, kar Bog vsakemu človeku razodeva že po njegovi vesti;
2. ker jih je Jezus Kristus potrdil in zapovedal izpolnjevati.¹⁾

***298. Ali je mogoče izpolnjevati deset božjih zapovedi?**

Deset božjih zapovedi izpolnjevati je mogoče, ker Bog dá svojo milost vsakemu, ki ga prosi za to.

¹⁾ „Ako hočeš iti v življenje, izpolnjuj zapovedi.“ Mat. 19, 17.)

— „Nikar ne mislite, da sem prišel razvezovat postavo ali preroke; ne razvezovat, ampak dopolnit sem jih prišel.“ (Mat. 5, 17.)

*** 299. Kakšne dolžnosti obsega deset božjih zapovedi?**

Prve tri božje zapovedi obsegajo dolžnosti do Boga, drugih sedem pa dolžnosti do nas in do bližnjega.

Pamnil „Boj se Boga in izpolnjuj njegove zapovedi, ker to človeka dela popolnega.“ (Pridig. 12, 13.) — Bog je dal svoje zapovedi na gori Sinaj med gromom in bliskom, da je pokazal, kako strogo in pravično bo kaznoval tiste, ki jih ne izpolnjujejo.

Prva božja zapoved.

300. Kako se glasi prva božja zapoved?

Prva božja zapoved se glasi: „Veruj v enega samega Boga.“

301. Kaj zapoveduje prva božja zapoved?

Prva božja zapoved zapoveduje, verovati v enega Boga, upati vanj, ljubiti in moliti ga.

302. Kaj prepoveduje prva božja zapoved?

Prva božja zapoved prepoveduje vse grehe zoper vero, upanje in ljubezen božjo kakor tudi vse grehe zoper češčenje, katero smo Bogu dolžni.

303. Kateri so grehi zoper vero?

Grehi zoper vero so:

1. nevera in krivoverstvo;
2. odpad od vere in zatajenje vere;
3. nebrižnost in malomarnost v veri;
4. prostovoljni dvomi o verskih resnicah;
5. protiversko govorjenje in radovoljno poslušanje takega govorjenja;
6. branje in razširjanje veri sovražnih knjig, časnikov in spisov.

*** 304. Kdo greši z nevero?**

Z nevero greši, kdor iz lastne krivde ne veruje v Boga ali v to, kar je Bog razodel.

*** 305. Kdo greši s krivoverstvom?**

S krivoverstvom greši, kdor trdovratno ne veruje kake resnice, katero sveta Cerkev zapoveduje verovati.

*** 306. Kdo greši z odpadom od svete vere?**

Z odpadom od svete vere greši, kdor se odpove krščanstvu.

*** 307. Kdo greši z zatajenjem svete vere?**

Z zatajenjem svete vere greši, kdor hoče s svojim govorjenjem ali delovanjem vzbuditi misel, da ni katoliški kristijan.

*** 308. Kdo greši z nebrižnosjo in malomarnostjo v veri?**

Z nebrižnostjo in malomarnostjo v veri (z indiferentizmom) greši, kdor se za nobeno vero ne briga, ali kdor meni, da so vse vere enako resnične in dobre.

*** 309. Kdo greši z dvomi o verskih resnicah?**

Z dvomi o verskih resnicah greši, kdor privoli v misel, da bi mogel biti neresničen kak nauk, katerega sveta Cerkev zapoveduje verovati.

310. Kateri so grehi zoper upanje?

Grehi zoper upanje so:

1. nezaupnost in obup;
2. predrzno zaupanje.

*** 311. Kdo greši z nezaupnostjo ?**

Z nezaupnostjo greši, kdor ne zaupa zadosti trdno in zanesljivo v Boga.¹⁾

*** 312. Kdo greši z obupom ?**

Z obupom greši, kdor nič več ne zaupa v Boga in misli, da mu Bog ne more ali noče več pomagati ali odpustiti.²⁾

*** 313. Kdo greši s predrznim zaupanjem ?**

S predrznim zaupanjem greši, kdor se zanaša samo na Boga in ne stori tudi sam, kar bi mogel in moral storiti.³⁾

314. Kateri so grehi zoper ljubezen božjo ?

Grehi zoper ljubezen božjo so smrtni grehi sploh, zlasti pa mržnja in sovraštvo do Boga.

315. Kaj se pravi Boga moliti ?

Boga moliti se pravi, Bogu skazovati tisto češčenje, ki gre edino le njemu kot najvišjemu Gospodu.⁴⁾

316. Kateri so grehi zoper češčenje, ki gre edino le Bogu ?

Grehi zoper češčenje, ki gre edino le Bogu so:

1. malikovanje;
2. vraže, vedeževanje in čarovanje;
3. božji rop;
4. skušanje Boga;
5. zanemarjanje molitve in službe božje.

¹⁾ Zgled: Mozes (IV. Moz. 20, 1—13.); Izraelci v puščavi (II. Moz. 16. in 17.)

²⁾ Zgled: Kajn (I. Moz. 4, 13.); Savel (I. Kralj. 31.); Juda Iskarjot (Mat. 27, 3—5.)

³⁾ Zgled: ljudje ob Noetovem času (I. Moz. 6.).

⁴⁾ „Gospoda svojega Boga moli in njemu samemu služi.“ (Mat 4, 10.)

*** 317. Kdo greši z malikovanjem ?**

Z malikovanjem greši, kdor skazuje kaki stvari božjo čast.¹⁾

*** 318. Kdo greši z vražami ?**

Z vražami greši, kdor pripisuje stvarem kako skrivno moč, katere jim Bog ni podelil.

*** 319. Kdo greši z vedeževanjem ?**

Z vedeževanjem greši, kdor z besedo ali na kak drug način kliče na pomoč hudobnega duha, da bi zvedel skrivne reči.

*** 320. Kdo greši s čarovanjem ?**

S čarovanjem greši, kdor hoče s pomočjo hudobnega duha storiti kaj čudovitega.²⁾

*** 321. Kdo greši z božjim ropom ?**

Z božjim ropom greši, kdor onečeščuje Bogu posvečene osebe, kraje ali reči; zlasti pa, kdor prejme po nevrednem kak sveti zakrament.³⁾

*** 322. Kdo greši s skušanjem Boga ?**

S skušanjem Boga greši, kdor predrzno zahteva ali pričakuje od Boga takega čudeža.⁴⁾

¹⁾ Zgled: Izraelci, ko so molili zlato tele. (II. Moz. 32.)

²⁾ „Človeka, kateri se obrne k vražarjem in vedežem . . . bom s srditim obličjem pogledal, in ga bom iztrebil izmed njegovega ljudstva.“ (III. Moz. 20, 6.)

³⁾ Zgled: Baltazar. (Dan. 5.)

⁴⁾ „Ne skušaj Gospoda, svojega Boga.“ (Mat. 4, 7.)

323. Ali ne grešimo zoper prvo božjo zapoved, ako častimo angele in svetnike?

Ako častimo angele in svetnike, ne grešimo zoper prvo božjo zapoved, ker jih ne molimo; še dobro in koristno je, da jih častimo in na pomoč kličemo.

*** 324. Zakaj angele in svetnike častimo in na pomoč kličemo?**

Angele in svetnike častimo in na pomoč kličemo:

1. ker so prijatelji božji;
2. ker nas ljubijo in za nas Boga prosijo.

325. Koga pred vsemi angeli in svetniki posebno častimo in na pomoč kličemo?

Pred vsemi angeli in svetniki posebno častimo in na pomoč kličemo preblaženo Devico Marijo.

*** 326. Zakaj preblaženo Devico Marijo pred vsemi angeli in svetniki posebno častimo in na pomoč kličemo?**

Preblaženo Devico Marijo pred vsemi angeli in svetniki posebno častimo in na pomoč kličemo:

1. ker je mati božja;
2. ker po svoji milosti in svetosti presega vse angele in svetnike;
3. ker njena priprošnja največ premore pri Bogu.

*** 327. Kaj so svetinje?**

Svetinje ali relikvije so:

1. ostanki trupel svetnikov;
2. reči, ki so bile v bližnji dotiki s Kristusom ali s svetniki, na primer sveti križ Kristusov.

328. Ali ne grešimo zoper prvo božjo zapoved, ako častimo svetinje in podobe svetnikov?

Ako častimo svetinje in podobe svetnikov, ne grešimo zoper prvo božjo zapoved, ker jih ne molimo.

Pomni! Moli Boga kot svojega najvišjega Gospoda in zahajaj pridno k službi božji. Pobožno časti ljube svetnike, rad prebiraj zgodbe njihovega življenja in posnemaj njihove čednosti. V svojem stanovanju ne trpi nobene pohujšljive podobe, temveč olepšaj ga s svetimi podobami; pred vsem nikakor ne pozabi na podobo križanega Jezusa in njegove preblazene Matere.

Druga božja zapoved.

329. Kako se glasi druga božja zapoved?

Druga božja zapoved se glasi: „Ne imenuj po nemarnem božjega imena.“

330. Kaj prepoveduje druga božja zapoved?

Druga božja zapoved prepoveduje, skruniti božje ime.

331. Kdo skruni božje ime?

Božje ime skruni:

1. kdor ga nespoštljivo izgovarja;
2. kdor Boga zaničuje;
3. kdor pregrešno prisega, ali kdor ne drži prisega, dasi mu je to mogoče;
4. kdor prelomi obljubo.¹⁾

¹⁾ „Veliko bolje je ne obetati, kakor po obljubi obljubljenega ne dati.“ (Pridig. 5, 4.)

* 332. Kdo izgovarja božje ime nespoštljivo?

Božje ime izgovarja nespoštljivo, kdor ime božje ali imena svetnikov in svetih reči izgovarja lahkomišljeno ali v jezi, ali jih zlorablja v kletev.¹⁾

* 333. Kaj se pravi kleti?

Kleti se pravi, z besedami sebi ali drugim stvarjem želeči kaj hudega; kar se velikrat godi z zlorabo svetih ali tudi hudobnih imen.

* 334. Kaj se pravi Boga zaničevati?

Boga zaničevati se pravi, zaničljivo govoriti o Bogu, o njegovih svetnikih ali o svetih rečeh.²⁾

* 335. Kaj se pravi prisegati?

Prisegati se pravi, Boga klicati na pričo, da govorimo resnico, ali da nas je volja, izpolniti svojo obljubo.

* 336. Kdaj je priseganje greh?

Priseganje je greh:

1. če prisegamo brez potrebe;
2. če prisegamo po krivem;³⁾
3. če prisegamo, da bomo storili kaj grešnega.

1) „Gospod ne bo štel za nedolžnega tistega, kateri bo imenoval po nemarnem njegovo ime.“ (II. Moz. 20, 7.)

2) „Kdor preklinja Gospodovo ime, naj smrti umrje; s kamenjem naj ga posuje vsa množica.“ (III. Moz. 24, 16.)

3) Prekletstvo „bo prišlo v hišo onega, ki v mojem imenu po krivem prisega, in bo v sredi njegove hiše prebivalo ter jo pokončalo.“ (Cahar. 5. 4.)

*** 337. Kaj je obljuba ?**

Obljuba je prostovoljen, Bogu storjen obet, s katerim se pod grehom zavežemo, storiti kaj Bogu dopadljivega.

338. Kaj zapoveduje druga božja zapoved ?

Druga božja zapoved zapoveduje, posvečevati božje ime.

*** 339. Kako posvečujemo božje ime ?**

Božje ime posvečujemo:

1. če ga spoštljivo izgovarjamo in zaupno kličemo na pomoč;
2. če Boga naravnost pred vsem svetom spoznavamo in smo vneti za njegovo čast;
3. če Boga s pravično prisego kličemo na pričo;
4. če zvesto izpolnjujemo Bogu storjene obljube;¹⁾
5. če sploh vse delamo in darujemo Bogu v čast.

Pomni! Skrbno se varuj, da se ne navadiš ostudnega preklinjevanja in priseganja. Pač pa kliči na pomoč zlasti v trpljenju in skušnjavah presveta imena Jezusa, Marije in svetega Jožefa, ki naj bodo tudi v smrtnem boju tvoje zadnje besede.

Tretja božja zapoved.

340. Kako se glasi tretja božja zapoved ?

Tretja božja zapoved se glasi: „Posvečuj praznik.“

341. Kaj zapoveduje tretja božja zapoved ?

Tretja božja zapoved zapoveduje, posvečevati Gospodov dan.

342. Kateri je Gospodov dan ?

V novi zavezi je nedelja Gospodov dan; v stari zavezi pa je bila sobota.

¹⁾ „Ako si Bogu kaj obljubil, ne odlašaj izpolniti,“ (Prid. 5, 3.)

* 343. Zakaj je v novi zavezi nedelja Gospodov dan?

V novi zavezi je nedelja Gospodov dan:

1. ker je Jezus na nedeljo vstal od mrtvih;
2. ker je na nedeljo poslal Svetega Duha.

344. Kako posvečujemo nedeljo?

Nedeljo posvečujemo, če opuščamo hlapčevska dela, se udeležujemo zapovedane službe božje in opravljamo bogoljubna dela.¹⁾

* 345. Kaj so hlapčevska dela?

Hlapčevska dela so tista telesna dela, ki jih navadno opravljajo posli in dninarji, rokodelci in tovarniški ali drugi tem podobni delavci.

346. Kaj prepoveduje tretja božja zapoved?

Tretja božja zapoved prepoveduje:

1. hlapčevsko delo ob nedeljah brez sile ali brez postavnega cerkvenega dovoljenja;
2. vse, kar skruni nedeljo, ali kar zadržuje njeno posvečevanje, na primer: pijančevanje in razposajene igre, pregrešne veselice in druge take reči.

Pomni! Posvečuj vsekdar vestno Gospodov dan in ne daj so zapeljati iz dobičkarije ali iz lahkomišljenosti, da bi oskrunil nedeljo. „Bog ti daje šest dni in si pridržuje zase samo en dan v tednu; ti pa tako malo spoštuješ Boga, da mu niti tega dneva ne daš celega, temveč ga skruniš s posvetnimi opravili.“ (Sveti Kri-zostom.)

¹⁾ Sest dni delaj in opravljaj vsa svoja dela, sedmi dan pa je sobota Gospoda tvojega Boga; ne delaj nobenega dela, ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja hči, ne tvoj hlapec, ne tvoja dekla, ne tvoja živina,“ (II, Moz. 20, 9. 10.)

Četrta božja zapoved.

347. Kako se glasi četrta božja zapoved?

Četrta božja zapoved se glasi: „Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji.“

348. Kaj zapoveduje četrta božja zapoved?

Četrta božja zapoved zapoveduje, skazovati staršem spoštovanje, ljubezen in pokorščino.

349. Zakaj morajo otroci svojim staršem skazovati spoštovanje, ljubezen in pokorščino?

Otroci morajo svojim staršem skazovati spoštovanje, ljubezen in pokorščino, ker so starši otrokom božji namestniki in za Bogom največji dobrotniki.

*** 350. Kdaj grešé otroci zoper spoštovanje, ki so ga dolžni svojim staršem?**

Otroci grešé zoper spoštovanje, ki so ga dolžni svojim staršem:

1. če jih zaničujejo ali se jih sramujejo;
2. če slabo o njih govoré ali jih zasramujejo;
3. če se surovo ali trmasto obnašajo proti njim.¹⁾

¹⁾ „Iz vsèga svojega srca spoštuj svojega očeta.“ (Sir. 7, 29.)

— „Spoštuj svojo mater vse dni njenega življenja.“ (Tob. 4, 3)

*** 351. Kdaj grešé otroci zoper ljubezen, ki so jo dolžni svojim staršem ?**

Otroci grešé zoper ljubezen, ki so jo dolžni svojim staršem:

1. če ne marajo zanje, ali če jim žele kaj hudega;
2. če jih žaliyo ali jezé;
3. če jim v potrebah ne pomagajo ali ne prenašajo potrpežljivo njihovih slabosti;¹⁾
4. če ne molijo zanje.

*** 352. Kdaj grešé otroci zoper pokorščino, ki so jo dolžni svojim staršem ?**

Otroci grešé zoper pokorščino, ki so jo dolžni svojim staršem, če ne poslušajo njihovih ukazov, opominov in svaril.²⁾

353. Kaj je Bog obljubil otrokom, ki spoštujejo očeta in mater ?

Otrokom, ki spoštujejo očeta in mater, je Bog obljubil v tem življenju svoje varstvo in svoj blagoslov, v drugem pa večno zveličanje.³⁾

¹⁾ „Sin, podpiraj starost svojega očeta in ne žali ga v njegovem življenju; in ako mu pamet peša, mu zanašaj in ne zaničuj ga v svoji moči.“ (Sir. 3, 14, 15.)

²⁾ „Otroci, bodite pokorni svojim staršem v Gospodu; zakaj to je prav.“ (Efež. 6, 1.) — Zgled: božji deček Jezus. (Luk. 2, 51.)

³⁾ „Spoštuj svojega očeta, da pride nad te njegov blagoslov, in da njegov blagoslov ostane do konca.“ (Sir. 3, 9. 10.) — Zgled: Egiptovski Jožef. (I Moz. 41, 40.); Tobija .I. Tob. 8—12.)

354. Kaj čaka otroke, ki ne spoštujejo očeta in matere?

Otroke, ki ne spoštujejo očeta in matere, čaka v tem življenju božje prekletstvo, v drugem pa večno pogubljenje.¹⁾

355. Komu smo poleg staršev še dolžni spoštovanje, ljubezen in pokorščino?

Poleg staršev smo dolžni spoštovanje, ljubezen in pokorščino tudi še predstojnikom.²⁾

*** 356. Koga pomeni beseda „predstojnik“?**

Beseda „predstojnik“ pomeni rednike in učitelje, mojstre in gospodarje, duhovsko in svetno gosposko.

*** 357. S čim grešé podložniki zoper svoje predstojnike?**

Podložniki grešé zoper svoje predstojnike zlasti:

1. če so jim nepokorni in nezvesti, ali leni v svoji službi;
2. če jih opravljajo ali obrekujejo, in če kalijo mir;
3. če zapeljujejo njihove otroke in družino.

*** 358. Kdo posebno greši zoper duhovsko in svetno gosposko?**

Zoper duhovsko in svetno gosposko posebno greši:

1. kdor jo predrzno graja in sramoti;
2. kdor se ji ustavlja ali celò napravlja upor.³⁾

¹⁾ „Preklet bodi, kdor ne spoštuje svojega očeta in svoje matere.“ (V. Moz. 27, 16.) — Zgled: Kam (I. Moz. 9, 24. nasl.); Helijsva sinova (I. Kralj. 2–4); Absalom (II. Kralj. 18.)

²⁾ „Hlapci, bodite podložni gospodarjem z vsem strahom, ne le dobrim in krotkim, ampak tudi čmernim.“ (I. Petr. 2, 18.)

³⁾ „Vsak človek bodi višji oblasti podložen; ni namreč oblasti od drugod kakor od Boga; katere pa so, so od Boga postavljene.“ (Rimlj. 13, 1.)

359. Kdaj ne smemo ubogati staršev in predstojnikov?

Staršev in predstojnikov ne smemo ubogati, kadar nam ukažejo kaj grešnega.¹⁾

360. Kaj je mladina dolžna starim ljudem?

Mladina je dolžna stare ljudi spoštovati.²⁾

Pomni! Spoštuj svoje starše, dušne pastirje, učitelje in vse svoje predstojnike; ubogaj jih rad in natančno po zgledu božjega Zveličarja in moli zanje; to ti donese milost in blagoslov božji. „Očetov blagoslov utrjuje otrokom hiše, materina kletev jih pa podira do tal.“ (Sir. 3, 11.)

Peta božja zapoved.

361. Kako se glasi peta božja zapoved?

Peta božja zapoved se glasi: „Ne ubijaj.“

362. Kaj prepoveduje peta božja zapoved?

Peta božja zapoved prepoveduje, sebi ali bližnjemu škodovati na duši ali na telesu.

363. Kdo škoduje sebi na telesu?

Sebi škoduje na telesu, kdor samega sebe umori ali si krajša življenje ali ga brez potrebe postavlja v nevarnost.

364. Kdo škoduje bližnjemu na telesu?

Bližnjemu škoduje na telesu, kdor ga po krivici umori ali rani, ali ga žali in trdo ž njim ravna ter mu s tem krajša življenje.

¹⁾ „Boga je treba bolj slušati kakor ljudi.“ Dej. ap. 5, 29.)
— Zgled: Makabejski bratje (II. Mak. 7.); mladeniči v ognjeni peči. (Dan. 3.)

²⁾ „Pred sivo glavo vstani in spoštuj osebo starega človeka.“ (III. Moz. 19, 32.)

*** 365. Ali se zoper peto božjo zapoved greši samo z dejanjem?**

Zoper peto božjo zapoved se ne greši samo z dejanjem, temveč tudi s sovraštvom in nevoščljivostjo, z jezo in sumnivostjo, z zmerjanjem in preklinjevanjem, sploh z vsem, kar more škodovati nam ali bližnjemu. Enako greši zoper peto božjo zapoved, kdor iz čmernosti ali obupnosti sebi ali drugim smrt želi.¹⁾

366. Kdo škoduje bližnjemu na duši?

Bližnjemu škoduje na duši, kdor ga pohujšuje.

367. Kdo pohujšuje bližnjega?

Bližnjega pohujšuje, kdor mu pregrešno, bodisi z besedo bodisi z dejanjem, daje povod, da greši, ali kdor ga celò namenoma zapeljuje v greh.²⁾

*** 368. Kaj zapoveduje peta božja zapoved?**

Peta božja zapoved zapoveduje:

1. skrbeti za svoje življenje in svojo dušo;
2. živeti z bližnjim v miru in slogi;
3. dajati vsakemu dober zgled;
4. popraviti škodo, storjeno bližnjemu na duši ali na telesu.

Pomni! Ne prizadeni bližnjemu nikdar nobene škode, ne na telesu ne na duši. Varuj se tudi, da ne boš rotil ali klel svojega bližnjega. — Greh je tudi, živati brez potrebe mučiti ali brez vzroka ubijati.

¹⁾ „Vsak, kdor sovraži svojega brata, je ubijavec.“ (I. Jan. 3, 15.) — „Jaz pa vam povem, da bo vsak, ki se jezi nad svojim bratom, kriv sodbe.“ (Mat. 5, 22.)

²⁾ „Kdor pa pohujša katerega teh malih, ki v me verujejo, bi mu bilo bolje, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat in bi se potopil v globočino morja. Gorje svetu zavoljo pohujšanja! (Mat. 18, 6. 7.)

Šesta božja zapoved.

369. Kako se glasi šesta božja zapoved?

Šesta božja zapoved se glasi: „Ne prešestuj.“

370. Kaj prepoveduje šesta božja zapoved?

Šesta božja zapoved prepoveduje:

1. vse, kar žali čistost ali sramežljivost;
2. vse, kar napeljuje v nečistost.

371. Kaj žali čistost?

Čistost žalijo:

1. prostovoljne nespodobne misli in želje;
2. nespodobni pogovori, šale in pesmi;
3. nespodobni pogledi in vsa nespodobna dejanja.¹⁾

*** 372. Kaj napeljuje v nečistost?**

V nečistost napeljujejo:

1. radovedni pogledi;
2. nespodobne podobe in prebiranje nenravnih knjig in spisov;
3. nespodobnost v obleki;
4. predomače in preprijazno občevanje zosebami drugega spola in slaba tovarišija;
5. nespodobni plesi, pohujšljive igre in predstave po gledališčih in drugod;
6. lenoba in nezmernost v jedi in pijači.

¹⁾ „Nečistost in vsa nesramnost . . . se še ne imenuj med vami, kakor se spodobi svetim, ali nesramnost, ali nespametne ali grde besede.“ (Efež. 5, 3. 4.)

373. Kaj naj storimo, kadar dvomimo, je-li kaj zoper šesto božjo zapoved?

Kadar dvomimo, je-li kaj zoper šesto božjo zapoved, tega ne smemo storiti, temveč moramo prositi starše ali spovednika, da nas poučé.

374. Zakaj se moramo prav posebno varovati grehov zoper čistost?

Grehov zoper čistost se moramo prav posebno varovati:

1. ker so ti grehi, in sicer že same misli, ako so popolnoma prostovoljne, smrtni grehi;
2. ker ne skrunijo samo duše, temveč tudi človekovo telo, ki je tempelj Svetega Duha;¹⁾
3. ker imajo silno strašne nasledke.

375. Kaj zapoveduje šesta božja zapoved?

Šesta božja zapoved zapoveduje:

1. da moramo biti spodobni in sramežljivi v mislih in pogledih, besedah in dejanjih;
2. da moramo rabiti potrebne pripomočke, da si ohranimo čistost.²⁾

376. Katere pripomočke moramo rabiti, da si ohranimo čistost?

Da si ohranimo čistost, moramo:

1. ogibati se nevarnosti in priložnosti, ki vodijo v nečistost;
2. moliti za ohranjenje čistosti in kar največkrat mogoče prejemati svete zakramente;

¹⁾ „Ako pa kdo oskrni tempelj božji, ga bo Bog končal; zakaj tempelj božji je svet, kar ste vi.“ (I. Kor. 3, 17.)

²⁾ „To je božja volja, vaše posvečenje, da se zdržite nečistosti.“ (I. Tes. 4, 3.)

3. skušnjavi se koj ustaviti in zaupno klicati Jezusa in Marijo na pomoč;
4. misliti, da Bog vse vidi, in da vsak trenutek lahko umrjemo.

Pomni! Ohrani si sveto čistost kot svoj najlepši kras in varuj se, da ne storiš nikdar nič nespodobnega, bodisi sam, bodisi z drugimi. Čistost te naredi podobnega angelom in je Bogu posebno ljuba. „O kako lep je čist rod!“ (Modr. 4, 1.) — Kako lepi so pred Bogom prečista Devica Marija, deviški ženin sveti Jožef in angelski mladenič sveti Alojzij!

Sedma božja zapoved.

377. Kako se glasi sedma božja zapoved?

Sedma božja zapoved se glasi: „Ne kradi.“

378. Kaj prepoveduje sedma božja zapoved?

Sedma božja zapoved prepoveduje, bližnjemu po krivici škodovati na njegovi lastnini.

379. S čim se bližnjemu po krivici škoduje na njegovi lastnini?

Bližnjemu se po krivici škoduje na njegovi lastnini:

1. s tatvino in ropom;
2. z odrtijo in goljufijo;
3. s krivičnim pridržavanjem tujega blaga;
4. s prostovoljnim in krivičnim poškodovanjem tuje lastnine.

*** 380. Kdo greši s tatvino?**

S tatvino greši, kdor skrivaj in po krivici vzame tuje blago.

*381. Kdo greši z ropom?

Z ropom greši, kdor s silo in po krivici vzame tuje blago.

*382. Kdo greši z odrtijo?

Z odrtijo greši:

1. kdor pri posojilih zahteva krivične obresti;
2. kdor nepošteno in z umetnimi pripomočki podražuje živila ali blago nad njihovo pravo vrednost;
3. kdor zlorablja stisko bližnjega sebi v krivično korist ali dobiček.

*383. Kdo greši z goljufijo?

Z goljufijo greši, kdor s prevaro ali zvijačo škoduje bližnjemu na njegovi lastnini, na primer:

1. kdor ga prevari s ponarejenim denarjem, s krivo mero in vago;
2. kdor ponareja blago in živila ali zamolčuje bistvene napake kakega blaga;
3. kdor zahteva večje plačilo, kakor zasluži storjeno delo;
4. kdor si pridobi tuje blago s tem, da ponaredi listine, da pred sodiščem izpove neresnico ali da podkupi priče.¹⁾

¹⁾ „Ne delajte nič krivičnega v sodbi, pri vatlu in tehnič in meri.“ (III. Moz. 19, 35.)

*** 384. Kaj je treba pomniti o malih tatvinah in goljufijah?**

O malih tatvinah in goljufijah je treba pomniti, da se tudi z njimi lahko smrtno greši, in sicer:

1. takoj, kakor hitro kdo začne po malem krasti ali goljufati z namenom, da bi si polagoma prisvojil znatno vsoto;
2. tedaj, kadar si je kdo z malimi tatvinami ali goljufijami pridobil znatno vsoto, čeprav v začetku ni imel tega namena.

*** 385. Kdo greši s krivičnim pridržavanjem tujega blaga?**

S krivičnim pridržavanjem tujega blaga greši na primer:

1. kdor ne vrne najdenih, posojenih ali v hrambo mu izročenih reči;
2. kdor ne plača o pravem času, kar je plačati dolžan.¹⁾

*** 386. Kdo greši s prostovoljnim in krivičnim poškodovanjem tuje lastnine?**

S prostovoljnim in krivičnim poškodovanjem tuje lastnine greši na primer:

1. kdor zanemarja ali slabo opravlja delo, katero je dolžan storiti;
2. kdor bližnjemu z obrekovanjem odganja kupovavce ali mu sicer škoduje na njegovem prislužku;
3. kdor namenoma s požiganjem uniči tujo lastnino ali jo drugače zlobno poškoduje.

¹⁾ „Naj ne ostaja plačilo tvojega najemnika pri tebi do jutra.“
(III. Moz. 19, 13.)

387. Kaj zapoveduje sedma božja zapoved?

Sedma božja zapoved zapoveduje:

1. pustiti, dati in storiti vsakemu, kar mu gre;
2. kar najhitreje vrniti krivično blago in, kolikor se da, popraviti storjeno škodo. Če se to ne more zgoditi naenkrat, mora se storiti polagoma; ali če ni mogoče, najti lastnika ali njegovih dedičev, mora se krivično blago obrniti v dobre namene.¹⁾

Pomni! Ne izmakni nikdar ničesar, bodisi še kaj tako majhnega, tudi ne svojim staršem. Z malim se pričenja, z velikim se nehava. Varuj se tudi sladkosnednosti in igranja za denar.

Osma božja zapoved.

388. Kako se glasi osma božja zapoved?

Osma božja zapoved se glasi: „Ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega.“

389. Kaj prepoveduje osma božja zapoved?

Osma božja zapoved prepoveduje:

1. krivo pričati;
2. lagati in hliniti se;
3. grešiti zoper bližnjega čast in dobro ime.

* 390. Kdo krivo priča?

Krivo priča, kdor pred sodnijsko ali drugo gosposko vedoma izjavi kot resnico, kar ni res.²⁾

¹⁾ „Boljše je malo po pravici, kakor obilni prihodki po krivici.“ (Preg. 16, 8.)

²⁾ Zgled: krive priče zoper Jezusa. (Mat. 26, 59—61.)

*** 391. Kdo laže ?**

Laže, kdor vedoma drugače govori, kakor misli.¹⁾

*** 392. Kdo se hlini ?**

Hlini se, kdor se dela boljšega in pobožnejšega, kakor je v resnici.

393. S čim se greši zoper bližnjega čast in dobro ime ?

Zoper bližnjega čast in dobro ime se greši:

1. s krivim natolcevanjem in predrzno sodbo;
2. z obrekovanjem, opravljanjem in podpihovanjem;
3. z zasramovanjem.

*** 394. Kdo greši s krivim natolcevanjem ?**

S krivim natolcevanjem greši, kdor brez zadostnega vzroka sumi o bližnjem kaj hudega.²⁾

*** 395. Kdo greši s predrzno sodbo ?**

S predrzno sodbo greši, kdor bližnjemu kaj hudega brez zadostnega vzroka prisoja kot gotovo in resnično.³⁾

*** 396. Kdo greši z obrekovanjem ?**

Z obrekovanjem greši, kdor pripoveduje o bližnjem kake izmišljene napake ali povečuje njegove resnične napake.

¹⁾ „Grd madež je laž na človeku.“ (Sir. 20, 26.) — Hudobni duh je „lažnik in oče laži“. (Jan. 8, 44.) — Zgled: Ananija in Saffira. (Dej. ap. 5, 1—11.)

²⁾ Nobeden vas naj ne misli hudega v svojem srcu zoper svojega prijatelja.“ (Cah. 8, 17.)

³⁾ „Ne sodite, in ne boste sojeni.“ (Luk. 6, 37.)

*** 397. Kdo greši z opravljanjem ?**

Z opravljanjem greši, kdor brez zadostnega vzroka razodeva resnične napake bližnjega.

*** 398. Kdaj smemo razodeti napake bližnjega ?**

Napake bližnjega smemo in celo moramo razodeti, kadar je to potrebno, da se grešnikboljša, ali da se zabrani kako še večje hudo.

*** 399. Kdo greši s podpihovanjem ?**

S podpihovanjem greši, kdor brez zadostnega vzroka komu pove, kaj so drugi o njem slabega govorili, ter tako napravi razpor in sovraštvo.¹⁾

*** 400. Kdo greši z zasramovanjem ?**

Z zasramovanjem greši, kdor bližnjemu ali sam ali po drugih v obraz pove kaj poniževalnega ali mu stori kaj takega.

401. Kaj je dolžan storiti, kdor je bližnjemu škodoval na njegovi časti in na njegovem dobrem imenu ?

Kdor je bližnjemu škodoval na njegovi časti in na njegovem dobrem imenu, je dolžan:

1. preklicati obrekovanje in zasramovanega prositi odpuščenja;
2. v vseh slučajih po svoji moči popraviti škodo, ki mu jo je storil na njegovi časti, na njegovem dobrem imenu in s tem morda tudi na drugem imetju.

¹⁾ „Preklet bodi podpihovavec in dvojezičnik; zakaj med mnogimi, ki v miru žive, napravi zmešnjave.“ (Sir. 28, 15.)

* 402. Kaj zapoveduje osma božja zapoved?

Osma božja zapoved zapoveduje:

1. povsod in vselej resnico govoriti in odkrito-srčen biti;
2. varovati, spoštovati in braniti, kolikor mogoče, bližnjega čast in dobro ime.

Pomni! Studi vsakršno laž, ker izvira od hudobnega duha in te dela njemu podobnega. Nikdar ne govori trdosrčno o svojem bližnjem; česar nočeš, da bi se storilo tebi, tega tudi ti ne stori drugim. (Tob. 4, 16.) — Nikdar radovoljno ne poslušaj opravljanja ali obrekovanja. Ohrani si v srcu besede sv. pisma: „Veliko govoriti ni brez greha.“ (Preg. 10, 19.), in: „Jezik je sicer majhen ud, in vendar napravi velike reči.“ (Jak. 3, 5.)

Zadnji dve božji zapovedi.

403. Kako se glasi deveta božja zapoved?

Deveta božja zapoved se glasi: „Ne želi svojega bližnjega žene.“

404. Kaj prepoveduje deveta božja zapoved?

Deveta božja zapoved prepoveduje vse prostovoljne nečiste misli in želje.

405. Kaj zapoveduje deveta božja zapoved?

Deveta božja zapoved zapoveduje, ohraniti si čisto srce in varovati se vseh nečistih misli in želja.¹⁾

406. Kako se glasi deseta božja zapoved?

Deseta božja zapoved se glasi: „Ne želi svojega bližnjega blaga.“

¹⁾ „Blagor tistim, ki so čistega srca, ker bodo Boga gledali.“ (Mat. 5, 8.)

407. Kaj prepoveduje deseta božja zapoved?

Deseta božja zapoved prepoveduje, grešno poželeti, kar je bližnjega last.¹⁾

408. Kaj zapoveduje deseta božja zapoved?

Deseta božja zapoved zapoveduje, privoščiti vsakemu svoje in zadovoljiti se s svojim.

409. Kaj je Bog obljubil tistim, ki izpolnjujejo njegove zapovedi?

Tistim, ki izpolnjujejo njegove zapovedi, je Bog obljubil mnogovrstnega blagoslova in večno življenje.²⁾

Pomni! Ohrani svoje srce čisto in bojuj se zoper slabe misli in želje; one zapeljujejo polagoma tudi v slaba dejanja. Kroti tudi poželenje po posvetnem blagu; „zakaj kateri hočejo obogateti, padejo v skušnjava in v zadrgo hudobnega duha.“ (I. Tim. 6, 9.)

3. oddelek.***Pet cerkvenih zapovedi.*****410. Kako se glasi pet cerkvenih zapovedi?**

Pet cerkvenih zapovedi se glasi:

1. Posvečuj zapovedane praznike.
2. Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih s spodobno pobožnostjo pri sveti maši.
3. Posti se zapovedane postne dni.

¹⁾ „Korenina vsega hudega je lakomnost.“ (I. Tim. 6, 10.)

²⁾ „Jaz sem Gospod, tvoj Bog . . . , ki izkazujem milost do tisočernega rodu tistim, ki me ljubijo in izpolnjujejo moje zapovedi.“ (II. Moz. 20, 5. 6.) — „Če hočeš iti v življenje, izpolnjuj zapovedi.“ (Mat. 19, 17.)

4. Spovej se svojih grehov postavljenemu spovedniku vsaj enkrat v letu, in o velikonočnem času prejmi sveto Rešnje Telo.
5. Ne obhajaj ženitve o prepovedanih časih.

411. Zakaj smo dolžni izpolnjevati cerkvene zapovedi?

Cerkvene zapovedi smo dolžni izpolnjevati, ker je Jezus Kristus naravnost in pod smrtnim grehom zapovedal, poslušati Cerkev, ko je rekel: „Kdor Cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik.“ (Mat. 18, 17.)

Prva cerkvena zapoved.

412. Kako se glasi prva cerkvena zapoved?

Prva cerkvena zapoved se glasi: „Posvečuj zapovedane praznike.“

413. Kaj zapoveduje prva cerkvena zapoved?

Prva cerkvena zapoved zapoveduje, praznike, katere je postavila sveta Cerkev, tako praznovati in posvečevati, kakor nedelje.

*** 414. Kolikeri so prazniki, katere je postavila sveta Cerkev?**

Prazniki, katere je postavila sveta Cerkev, so prazniki Gospodovi, prazniki Matere božje in prazniki svetnikov.

*** 415. Kateri so zapovedani prazniki Gospodovi?**

Zapovedani prazniki Gospodovi so:

1. božič, praznik obrezovanja (novo leto) in praznik razglašenja Gospodovega (sv. trije kralji);

2. velika noč in Kristusov vnebohod;
3. binkošti, praznik svete Trojice in praznik svetega Rešnjega Telesa.

*** 416. Kateri so zapovedani prazniki Matere božje?**

Zapovedani prazniki Matere božje so: Marijino spočetje, svečnica, Marijino oznanjenje, Marijino vnebovzetje (veliki šmaren ali velika gospojnica) in Marijino rojstvo (mali šmaren ali mala gospojnica).

*** 417. Kateri so zapovedani prazniki svetnikov?**

Zapovedani prazniki svetnikov so: praznik svetega Štefana, praznik svetih apostolov Petra in Pavla, praznik vseh svetnikov in prazniki deželnih patronov.

Druga cerkvena zapoved.

418. Kako se glasi druga cerkvena zapoved?

Druga cerkvena zapoved se glasi: „Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih s spodobno pobožnostjo pri sveti maši.“

419. Kaj zapoveduje druga cerkvena zapoved?

Druga cerkvena zapoved zapoveduje, vsako nedeljo in vsak zapovedan praznik pobožno biti pri sveti maši.

420. Kdaj smo pobožno pri sveti maši?

Pobožno smo pri sv. maši:

1. kadar smo zato pri sveti maši, da Boga molimo in častimo;
2. kadar se vsega ogiblremo, kar zadržuje ali moti notranjo pobožnost;
3. kadar med sveto mašo, zlasti pri njenih glavnih delih, pazimo na to, kar se godi na altarju.

421. Kdo je dolžan, biti ob nedeljah in zapovedanih praznikih pri sveti maši?

Ob nedeljah in zapovedanih praznikih biti pri sveti maši, so pod smrtnim grehom dolžni vsi verniki, ki so že pri pameti, in katerih ne zadržuje noben upravičen vzrok.

422. Kdo greši zoper drugo cerkveno zapoved?

Zoper drugo cerkveno zapoved greši:

1. kdor po lastni krivdi opusti sveto mašo ali je zamudi precejšen del;
2. kdor je med sveto mašo prostovoljno raztresen ali se nespoštljivo obnaša.

*** 423. Ali nam bodi dovolj, da smo ob nedeljah in praznikih samo pri sveti maši?**

Ne bodi nam dovolj, da smo ob nedeljah in praznikih samo pri sveti maši; temveč bodimo tudi pri pridigi in pri popoldanski službi božji, prejemajmo svete zakramente, prebirajmo svete knjige in opravljajmo druga dobra dela.

*** 424. Zakaj je treba biti pri pridigi?**

Pri pridigi je treba biti:

1. ker se v pridigi oznanjuje in razlaga beseda božja;
2. ker je znamenje otroške ljubezni do Boga, če kdo pridno in pobožno posluša besedo božjo;¹⁾
3. ker nas je treba pogostoma opominjati in spodbujati k dobremu in odvrčati od hudega.²⁾

¹⁾ „Kdor je iz Boga, posluša božje besede.“ (Jan. 8, 47.)

²⁾ „Blagor tistim, kateri božjo besedo poslušajo in jo ohranijo.“ (Luk. 11, 28.)

Tretja cerkvena zapoved.

425. Kako se glasi tretja cerkvena zapoved?

Tretja cerkvena zapoved se glasi: „Posti se zapovedane postne dni.“

426. Kaj zapoveduje tretja cerkvena zapoved?

Tretja cerkvena zapoved zapoveduje, postiti se določene dni tako, kakor zaukazuje Cerkev.

427. Koliker je post, ki ga zaukazuje Cerkev?

Post, ki ga zaukazuje Cerkev, je dvojen?

1. post, pri katerem se zdržimo mesnih jedi;
2. post, pri katerem se zdržimo mesnih jedi ter si obenem pri jedi pritrgamo tako, da se samo enkrat na dan najemo do sitega, in sicer ne pred poldnem. Vendar pa je dovoljeno, zvečer kaj malega zaužiti, kako malenkost tudi zjutraj.

428. Katere dni smo dolžni, zdržati se mesnih jedi?

Zdržati se mesnih jedi, smo dolžni vsak petek ¹⁾ in, koder je še zapovedano, tudi vsako soboto.

429. Katere dni smo dolžni, zdržati se mesnih jedi ter si obenem pritrgati?

Zdržati se mesnih jedi ter si obenem pritrgati, smo dolžni:

1. vse dni štiridesetdanskega posta, to je od pepelnične srede do velike noči; ob nedeljah pa je dovoljeno, najesti se večkrat do sitega;

¹⁾ Samo če pride božič na petek, dovoljene so ta petek mesne jedi.

2. ob sredah, petkih in sobotah štirih kvaternih tednov;
3. ob dnevih pred nekaterimi velikimi prazniki.¹⁾ Namesto nekaterih postnih dni pred velikimi prazniki so pa pri nas določene srede in petki v adventu.

430. Kdo je dolžan, zapovedane postne dni zdržati se mesnih jedi?

Zapovedane postne dni zdržati se mesnih jedi, je dolžan vsak vernik, ki je že pri pameti in ga ne izgovarja kak upravičen vzrok, na primer: bolezen, revščina ali kaj takega.

431. Kdo je dolžan, zapovedane postne dni zdržati se mesnih jedi ter si obenem pritrpati?

Zapovedane postne dni zdržati se mesnih jedi ter si obenem pritrpati, je dolžan vsak vernik, ki je dovršil 21. leto in ga ne izgovarja kak upravičen vzrok. Kdor mora težko delati ali je v visoki starosti, vsled tega sicer ni dolžan pritrpati si, vendar pa ga to oboje samo zase še ne opravičuje, da bi smel uživati mesne jedi.

*** 432. Kako olajšuje Cerkev postno zapoved?**

Cerkev olajšuje postno zapoved z večjimi ali manjšimi spregledi, katere podeljujejo škofje, pooblaščen od svetega očeta, iz upravičenih vzrokov ali celim škofijam ali posameznim vernikom.

¹⁾ Taki dnevi so med drugimi: pred božičem, binkoštni, svetim Petrom in Pavlom, Marijinim vnebovzetjem, vsemi svetniki, brezmadežnim spočetjem Marijinim.

Četrta cerkvena zapoved.

433. Kako se glasi četrta cerkvena zapoved?

Četrta cerkvena zapoved se glasi: „Spovej se svojih grehov postavljenemu spovedniku vsaj enkrat v letu in o velikonočnem času prejmi sveto Rešnje Telo.“

434. Kaj zapoveduje četrta cerkvena zapoved?

Četrta cerkvena zapoved zapoveduje:

1. vsaj enkrat v letu veljavno spovedati se svojih grehov mašniku, ki je postavljen, to je pooblaščen za spovedovanje;
2. o velikonočnem času vredno prejeti sveto obhajilo. Tistega, ki to trdovratno opušča, more sveta Cerkev izobčiti in mu za kazen odreči cerkveni pokop.¹⁾

*** 435. Zakaj pravi četrta cerkvena zapoved: „Spovej se svojih grehov vsaj enkrat v letu“?**

Četrta cerkvena zapoved pravi „Spovej se svojih grehov vsaj enkrat v letu“, ker sveta Cerkev silno želi, da bi verniki večkrat, in ne samo enkrat na leto opravili spoved in prejeli sveto obhajilo.

Peta cerkvena zapoved.

436. Kako se glasi peta cerkvena zapoved?

Peta cerkvena zapoved se glasi: „Ne obhajaj ženitve o prepovedanih časih.“

¹⁾ Velikonočni čas, v katerem moramo prejeti sveto obhajilo, določujejo škofje.

437. Kaj prepoveduje peta cerkvena zapoved?

Peta cerkvena zapoved prepoveduje, obhajati slovesno ženitovanje v prepovedanem času, to je od prve adventne nedelje do dneva po svetih treh kraljih in od pepelnične srede do vštete prve nedelje po veliki noči.¹⁾

Pomni! Ne zanemarijaj nikdar cerkvenih zapovedi; vežejo te kakor božje zapovedi pod smrtnim grehom. Če jih drugi prestopajo, te to še nikakor ne odvezuje od cerkvenih zapovedi in te pred Bogom ne opravičuje, če jih prestopaš. „Če se kdo odvrne od Cerkve, se sam izključi iz števila njenih otrok. Držite se vsi enovoljno Boga kot očeta, in svete Cerkve kot matere.“ (Sveti Avguštín.)

¹⁾ Skoraj v vseh škofijah so v prepovedanem času zabranjene tudi navadne poroke.

Četrto poglavje.

O milosti in zakramentih.

1. oddelek.

O milosti.

438. Kaj je milost?

Milost je notranji, nadnaraven dar, ki ga nam Bog podari zavoljo zasluženja Jezusa Kristusa, da se moremo zveličati.

*** 439. Zakaj se milost imenuje „dar“?**

Milost se imenuje „dar“, ker je ne moremo zaslužiti, ampak nam jo Bog samo podari zavoljo zasluženja Jezusa Kristusa.

*** 440. Zakaj se imenuje milost „notranji“ dar?**

Milost se imenuje „notranji“ dar, ker jo Bog podari naravnost duši in je torej milost nekaj notranjega.

- * 441. Zakaj se milost imenuje „nadnaraven“ dar?**
Milost se imenuje „nadnaraven“ dar, ker je človek nima že po svoji naravi, in je tudi ne more doseči, in ker sploh do nje nima nikake pravice, ampak mu jo Bog prostovoljno pridaje nad vso naravo.
- * 442. Čemu podeljuje Bog človeku nadnaravno milost?**
Bog podeljuje človeku nadnaravno milost, da ga povzdigne k nadnaravni časti otroka božjega in ga naredi sposobnega, zaslužiti si nebesa.
- 443. Kolikera je nadnaravna milost?**
Nadnaravna milost je dvojna:
1. dejanska,
2. posvečujoča.
- 444. Kaj je dejanska milost?**
Dejanska milost je nadnaravna, duši samo začasno podeljena milost, ki nam pomaga opravljati dobra, to je taka dela ali dejanja, ki služijo za večno zveličanje.
- 445. Kako nam dejanska milost pomaga, opravljati dobra dela?**
Dejanska milost nam pomaga, opravljati dobra dela tako:
1. razsvetljuje nam um in nagiblje in krepi nam voljo, da dobra dela pričenjamo, nadaljujemo in dovršujemo;
2. podeljuje tem delom nadnaravno vrednost.¹⁾

¹⁾ Ne premoremo „iz sebe kaj (dobrega tudi le) misliti kakor iz sebe, ampak naša zmožnost je iz Boga.“ (II. Kor. 3. 5.) — „Bog je, ki dela v vas hoteti in dopolniti po (svoji) dobri volji.“ (Filiplj. 2, 13.)

446. Ali je dejanska milost človeku potrebna?

Dejanska milost je človeku potrebna, in sicer za vsako dobro delo: potrebna grešniku, da se spreobrne k Bogu; potrebna pravičniku, da ostane stanovitven v posvečujoči milosti, in da izvršuje zaslužna dela.¹⁾

*** 447. Ali Bog vsakemu človeku podeljuje dejansko milost?**

Bog vsakemu človeku podeljuje dejansko milost, katero potrebuje, da se more zveličati; zakaj Bog „hoče, da bi se vsi ljudje zveličali in prišli do spoznanja resnice.“ (I. Tim. 2, 4.)

*** 448. Ali deluje le sama milost, da se zveličamo?**

Ne deluje le sama milost, da se zveličamo, ker nas ne sili, ampak samo podpira; zato se ji ne smemo ustavljati, temveč jo moramo radovoljno sprejemati in z njo zvesto sodelovati.²⁾

449. Kaj je posvečujoča milost?

Posvečujoča milost je nadnaravna, duši trajno podeljena milost, ki nas prerodi v novo, nadnaravno življenje.

450. Kako nas prerodi posvečujoča milost v novo, nadnaravno življenje?

Posvečujoča milost nas prerodi v novo, nadnaravno življenje s tem, da nas opraviči, to je:

1) „Brez mene ne morete ničesar storiti.“ (Jan. 15, 5.) — Primera: vinska trta in mladike. (Jan. 15.)

2) „Opominjamo vas, da ne prejemanjate nepridoma božje milosti.“ (II. Kor. 6, 1.) — „Glej, stojim pri vratih in trkam.“ (Skriv. raz. 3, 20.) — Primera: o talentih. Mat. 25, 15. nasl.)

1. da nas očisti vseh smrtnih grehov ter nas stori svete in Bogu dopadljive;
2. da nas povzdigne iz stanu sužnosti k nadnaravni časti otrok božjih in dedičev nebes;
3. da nas stori sposobne za dela, ki so za služna za nebesa.

451. Koliko časa ostane posvečujoča milost v duši?

Posvečujoča milost ostane v duši, dokler človek smrtno ne greši.

452. Kje se nam podeljuje in pomnožuje posvečujoča milost?

Posvečujoča milost se nam podeljuje in pomnožuje zlasti v svetih zakramentih.

Pomni! Vsak dan prosi Boga za dejansko milost in zvesto sodeluj z njo. Ohrani si posvečujočo milost; če jo imaš, si bogat in srečen; če je nimaš, si ubog in nesrečen. Ne boj se torej ničesar na svetu tako, kakor izgubiti posvečujočo milost; ona je svatovsko oblačilo, brez katerega nihče ne pride k nebeški ženitnini. (Mat. 22.)

2. oddelek.

O zakramentih sploh.

453. Kaj je zakrament?

Zakrament je vidno in podelilno znamenje nevidne milosti, postavljeno od Jezusa Kristusa v naše posvečenje.

454. Koliko reči je potrebnih pri vsakem zakramentu?

Pri vsakem zakramentu so potrebne tri reči:

1. vidno in podelilno znamenje;
2. nevidna ali notranja milost;
3. postavitve po Jezusu Kristusu.

455. Zakaj se imenuje zakrament „vidno“ znamenje?

Zakrament se imenuje „vidno“ znamenje, ker notranjo milost tudi po zunanje kaže.

456. Zakaj se imenuje zakrament „podelilno“ znamenje?

Zakrament se imenuje „podelilno“ znamenje, ker ne kaže samo notranje milosti, ampak jo tudi podeli.

457. Odkod imajo zakramenti moč, da podeljujejo milost?

Zakramenti imajo moč, da podeljujejo milost, od Jezusa Kristusa, ki jih je postavil.

458. Kako nas zakramenti posvečujejo?

Zakramenti nas posvečujejo:

1. s tem, da nam ali podeljujejo ali pomnožujejo posvečujočo milost;
2. s tem, da nam vsak zakrament podeljuje še posebne milosti.

459. Koliko zakramentov je postavil Jezus Kristus?

Jezus Kristus je postavil sedem svetih zakramentov.

460. Kako se glasi sedem svetih zakramentov?

Sedem svetih zakramentov se glasi:

1. sveti krst,
2. sveta birma,
3. sveto Rešnje Telo,
4. sveta pokora,
5. sveto poslednje olje,
6. sveto mašniško posvečenje,
7. sveti zakon.

461. Kako navadno razločujemo svete zakramente?

Svete zakramente navadno razločujemo:

1. v zakramente mrtvih in v zakramente živih;
2. v zakramente, ki se morejo prejeti samo enkrat, in v zakramente, ki se morejo prejeti večkrat v življenju.

462. Katera zakramenta imenujemo zakramenta mrtvih?

Zakramenta mrtvih imenujemo sveti krst in sveto pokoro.

463. Zakaj imenujemo sveti krst in sveto pokoro zakramenta mrtvih?

Sveti krst in sveto pokoro imenujemo zakramenta mrtvih, ker imata moč, vzbujati na duši mrtve, to je grešnike, v nadnaravno življenje milosti božje.

464. Katere zakramente imenujemo zakramente živih?

Zakramente živih imenujemo sveto birmo, sveto Rešnje Telo, sveto poslednje olje, sveto mašniško posvečenje in sveti zakon.

465. Zakaj imenujemo zakramente razen svetega krsta in svete pokore zakramente živih?

Zakramente razen svetega krsta in svete pokore imenujemo zakramente živih, ker morajo tisti, ki jih prejmejo, biti na duši živi, to je, imeti morajo posvečujočo milost božjo.

466. Kateri zakramenti se morejo prejeti samo enkrat v življenju?

Samo enkrat v življenju se morejo prejeti sveti krst, sveta birma in sveto mašniško posvečenje.

467. Zakaj se morejo sveti krst, sveta birma in sveto mašniško posvečenje prejeti samo enkrat v življenju?

Sveti krst, sveta birma in sveto mašniško posvečenje se morejo prejeti samo enkrat v življenju, ker vtisnejo duši neizbrisno znamenje.

468. Kako moramo prejeti zakramente, da nam podele milost?

Da nam zakramenti podele milost, moramo jih vredno, to se pravi, zadosti pripravljeni prejeti.

469. Kako greši, kdor prejme kak zakrament vedoma po nevrednem?

Kdor prejme kak zakrament vedoma po nevrednem, greši jako hudo; on stori božji rop.

Pomni! Zahvali Boga, da je postavil svete zakramente, ki so najbolj vzvišena in najgotovejša sredstva božje milosti. Varuj se, da jih ne boš oskrunjal z nevrednim prejemanjem, ali da besede „zakrament“ ne boš zlorabljal za kletev.

3. oddelek.

*O zakramentih posebej.**1. Zakrament svetega krsta.***470. Kaj je sveti krst?**

Sveti krst je prvi in najpotrebnejši zakrament, ki človeka z vodo in božjo besedo očisti iz virnega greha in vseh pred krstom storjenih grehov ter ga v Jezusu Kristusu prerodi in posveti za večno življenje.

471. Zakaj se sveti krst imenuje „prvi“ zakrament?

Sveti krst se imenuje „prvi“ zakrament, ker mora človek biti prej krščen, preden more prejeti kak drug zakrament.

472. Zakaj se sveti krst imenuje „najpotrebnejši“ zakrament?

Sveti krst se imenuje „najpotrebnejši“ zakrament, ker se brez krsta nihče, celo otrok ne more zveličati.¹⁾

473. S katerimi besedami je Jezus Kristus zaukazal sveti krst?

Jezus Kristus je zaukazal sveti krst z besedami, katere je govoril apostolom, rekoč: „Pojdite in učite vse narode in krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.“ (Mat. 28, 19.)

¹⁾ „Ako kdo ni preroden iz vode in iz Svetega Duha, ne more iti v božje kraljestvo.“ (Jan. 3, 5.)

474. Katere milosti nam podeli svetl krst ?

Sveti krst nam podeli te-le milosti:

1. izbriše nam izvorni greh in vse pred svetim krstom storjene grehe ter nas oprosti vseh časnih in večnih kazni;
2. podeli nam posvečujočo milost, po kateri se dušno prerodimo ter postanemo otroci božji in dediči nebes;¹⁾
3. naredi nas ude katoliške Cerkve;
4. vtisne nam neizbrisno znamenje kristjana.

475. Kdo more veljavno krstiti ?

Vsak človek more veljavno krstiti; kadar pa ni sile, smejo krščevati samo škofje in župniki in z njihovim dovoljenjem tudi drugi mašniki in diakoni.

*** 476. Kaj mora storiti, kdor krščuje ?**

Kdor krščuje, mora:

1. imeti namen, da hoče res krstiti, to se pravi, storiti isto, kar dela sveta Cerkev;
2. spravovodooblitičloveka, katerega krščuje;²⁾
3. med oblivanjem izreči besede: „Jaz te krstim v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.“

477. Kaj mora storiti odrasli človek, ki hoče biti krščen ?

Odrasli človek, ki hoče biti krščen, mora:

1. biti zadosti poučen v sveti veri;
2. resnično obžalovati vse grehe, katere je pred svetim krstom storil;
3. izpovedati sveto vero in storiti krstno obljubo.

¹⁾ „Oprani ste . . . , posvečeni ste . . . , opravičeni ste v imenu Gospoda našega, Jezusa Kristusa, in v Duhu našega Boga.“ (1. Kor. 6, 11.)

²⁾ Pri svetem krstu se rabi, ako je pri rokah, posvečena voda, katera se slovesno posvečuje veliko in binkoštno soboto.

478. Kaj obljubimo pri svetem krstu?

Pri svetem krstu obljubimo:

1. da se hočemo odpovedati hudobnemu duhu, njegovemu napuhu in vsemu njegovemu dejanju;
2. da hočemo trdno in stanovitno verovati, kar uči sveta katoliška Cerkev;
3. da hočemo po tej veri živeti do smrti.

479. Kdo namesto otročičev izpove sveto vero in stori krstno obljubo?

Namesto otročičev izpovedó sveto vero in store krstno obljubo njihovi botri.

* 480. Kaj je o krstnih botrih posebno pomniti?

O krstnih botrih je posebno pomniti, da postanejo krščencu nekako duhovni starši, in da zato ne morejo ne z njim, ne z njegovimi starši skleniti zakona.

* 481. S čim se more nadomestiti zakrament svetega krsta, če ga ni mogoče prejeti?

Če zakramenta svetega krsta ni mogoče prejeti, more se nadomestiti s krstom željâ in s krstom krvi.

* 482. Kaj je krst željâ?

Krst željâ je resnična želja in resna volja, prejeti sveti krst ali, če se o krstu ničesar ne vé, storiti vse, kar je Bog zaukazal, da se doseže zveličanje. S to željo in s to voljo pa mora biti združen popolni kes ali popolna ljubezen do Boga.

* 483. Kaj je krst krvi?

Krst krvi je mučeniška smrt, katero pretrpi nekrščen človek zavoljo Kristusa.

Pomni! Pri krstu si prejel tudi ime svetnika, da bi ti bil varih in vzornik; dali so ti belo obleko v znamenje prejete nedolžnosti, in gorečo svečo v znamenje vere in dobrih del. Posnemaj svojega svetega patrona, ohrani si nedolžnost in kaži svojo vero s krščanskim življenjem.

2. Zakrament svete birme.

484. Kaj je sveta birma?

Sвета birma je zakrament, v katerem krščeni človek s pokladanjem škofovih rok, z maziljenjem s sveto krizmo in škofovo besedo prejme posebno milost Svetega Duha, ki ga v veri potrди, da jo more stanovitno pričati in po njej živeti.

485. Odkod vemo, da je Jezus Kristus postavil zakrament svete birme?

Da je Jezus Kristus postavil zakrament svete birme, vemo:

1. iz svetega pisma, ki pripoveduje, da so apostoli birmovali;¹⁾
2. iz stalnega izročila svete Cerkve.

486. Katere milosti nam podeli sveta birma?

Sвета birma nam podeli te-le milosti!

1. pomnoži nam posvečujočo milost;
2. dá nam posebno milost, da moremo vero stanovitno pričati in po njej živeti;
3. vtisne nam neizbrisno znamenje vojščakov Kristusovih.

¹⁾ Peter in Janez sta šla v Samarijo, da sta ondi roke pokladala na krščene in jim delila Svetega Duha (to se pravi, da sta jih birmala). (Dej. ap. 8.) — „Ko je Pavel položil roke nanje (na krščene), je prišel Sveti Duh nanje.“ (Dej. ap. 19, 6.)

487. Kdo deli zakrament svete birmе?

Zakrament svete birmе redno delé samo škofje, izredno pa tudi od papeža pooblašćeni mašniki.

*** 488. Kako škof birmujejo?**

Škof birmujejo tako-le:

1. molijo z razprostrtimi rokami nad vsemi birmanci ter prosijo, naj bi prišli nad nje sedmeri darovi Svetega Duha;
2. položé vsakemu birmancu posebej roko na glavo in ga obenem s sveto krizmo prekrižajo na čelu, rekoč: „Zaznamenjam te z znamenjem križa in potrdim te s krizmo zveličanja v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha“;
3. udarijo vsakega birmanca rahlo na lice;
4. konćno molijo nad vsemi birmanci in jim podelе sveti blagoslov.

*** 489. Kaj pomeni pokladanje škofovih rok?**

Pokladanje škofovih rok pomeni, da pride Sveti Duh nad birmance, in da postanejo ti na poseben naćin božja lastnina in vojšćaki Kristusovi.

*** 490. Kaj je krizma?**

Krizma je oljćno olje, kateremu je primešan balzam, in katero škof na veliki ćetrtek slovesno posveté z drugimi svetimi olji vred.¹⁾

*** 491. Kaj pomeni olje?**

Olje pomeni milost Svetega Duha, katera daje birmancu moć za boj protisovražnikom zveličanja.

¹⁾ Sveta olja so: krstno olje (za *exhumene*), olje za bolnike in sveta krizma.

*** 492. Kaj pomeni balzam ?**

Balzam pomeni milost, katero prejme birmanec, da se more varovati gnjilobe greha in razširjati s pobožnim življenjem prijeten duh krščanskih čednosti.

*** 493. Zakaj prekrižajo škof birmanca na čelu ?**

Škof prekrižajo birmanca na čelu, da ga s tem opomnijo, naj se nikdar ne sramuje, pričati pred vsem svetom vero v križanega Jezusa.

*** 494. Zakaj udarijo škof birmanca na lice ?**

Škof udarijo birmanca na lice, da ga s tem opomnijo, naj bo pripravljen zavoljo Jezusovega imena trpeti tudi zasramovanje in preganjanje.

495. Česa je treba birmancu, da vredno prejme sveto birmo ?

Da birmanec vredno prejme sveto birmo, mu je treba :

1. da je v stanu posvečujoče milosti;
 2. da je, ako je že pri pameti, zadosti poučen v krščanskem nauku, zlasti o sveti birmi;
 3. da se z gorečo molitvijo dobro pripravlja.
- Spodobi se tudi, da pobožno zbran preživi dan svete birme.

*** 496. Zakaj se birmancem dajejo botri ?**

Birmancem se dajejo botri, da jim pomagajo v nevarnostih duhovnega boja in jih potrjujejo z besedo in zgledom v krščanskem življenju. V znamenje, da prevzamejo te dolžnosti, položé botri birmancu desnico na desno ramo, ko ga škof birmujejo.

* 497. Kaj je pomniti o birmskih botrih?

O birmskih botrih je pomniti to-le:

1. biti morajo katoličani, v primernih letih in že birmani;
2. biti morajo različni od krstnih botrov in istega spola kakor birmanec;
3. postanejo z birmancem in z njegovimi starši duhovno sorodni, in zato ne morejo z nobenim izmed njih skleniti zakona.

Pomni! Če še nisi bil pri sveti birmi, hrepeni pristrčno po milosti tega zakramenta; če si pa že bil, spominjaj se rad prejete milosti, obujaj zaupanje v njo in živi tako, kakor se spodobi vojščaku Kristusovemu. „Ne sramuj se Kristusovega križa; zato si namreč prejel to znamenje na čelo.“ (Sveti Avguštin.)

3. Zakrament svetega Rešnjega Telesa.

498. Kaj je zakrament svetega Rešnjega Telesa?

Zakrament svetega Rešnjega Telesa je najsvetejši zakrament; je pravo telo in prava kri našega Gospoda Jezusa Kristusa pod podobama kruha in vina.

* 499. Kaj pomeni beseda „sveto Rešnje Telo“?

Beseda „sveto Rešnje Telo“ pomeni najsvetejše telo Jezusa Kristusa, darovano na križu v naše odrešenje.

* 500. Zakaj se imenuje zakrament svetega Rešnjega Telesa „najsvetejši“ zakrament?

Zakrament svetega Rešnjega Telesa se imenuje „najsvetejši“ zakrament, ker nas ne posvečuje samo, kakor vsi drugi zakramenti, temveč ima v sebi samega Jezusa Kristusa, začetnika vse svetosti.¹⁾

¹⁾ Zakrament svetega Rešnjega Telesa se tudi imenuje: Najsvetejše, sveta hostija, angelski kruh, sveta popotnica.

501. Kdaj je postavil Jezus Kristus zakrament svetega Rešnjega Telesa?

Jezus Kristus je postavil zakrament svetega Rešnjega Telesa tisti večer pred svojim trpljenjem, ko je s svojimi apostoli pri zadnji večerji jedel velikonočno jagnje.

(Veliki četrtek.)

502. Kako je postavil Jezus Kristus zakrament svetega Rešnjega Telesa?

Jezus Kristus je postavil zakrament svetega Rešnjega Telesa tako-le:

1. vzel je kruh, ga posvetil in rekel nad njim: „To je moje telo“;
2. ravno tako je vzel kelih z vinom, ga posvetil in rekel nad njim: „To je moja kri nove zaveze“;
3. dal je oboje zaužiti apostolom;
4. naročil je: „To delajte v moj spomin.“

(Mat. 26, 26—28; Mark. 14, 22—24; Luk. 22, 19. 20.)

503. Kaj je storil Jezus Kristus z besedami: „To je moje telo“, „To je moja kri“?

Z besedami: „To je moje telo“, „To je moja kri“ je Jezus Kristus spremenil kruh v svoje najsvetejše telo in vino v svojo najsvetejšo kri, vendar tako, da sta podobi kruha in vina ostali nespremenjeni.

504. Kaj je podoba kruha in podoba vina?

Podoba Jerej pobožno podoba vina je vse to, kar na k^{molit svojega} Odre^{bazimo s telesnimi čuti: zu-}
 nar^{Če greš mimo božje} okus, duh kruha in vina.
 tejši Zakrament zdaj

- 505. Kakšno oblast je dal Jezus Kristus svojim apostolom, ko jim je naročil: „To delajte v moj spomin“?**

Ko je Jezus Kristus naročil svojim apostolom: „To delajte v moj spomin“, jim je dal oblast, delati ravno to, kar je storil sam, namreč spreminjati kruh v njegovo najsvetejše telo in vino v njegovo najsvetejšo kri.

- 506. Na koga je od apostolov prešla oblast, spreminjati kruh in vino v telo in kri Jezusa Kristusa?**

Oblast, spreminjati kruh in vino v telo in kri Jezusa Kristusa, je od apostolov prešla na škofe in mašnike.

- 507. Kdaj spreminjajo škofje in mašniki kruh in vino v telo in kri Jezusa Kristusa?**

Škofje in mašniki spreminjajo kruh in vino v telo in kri Jezusa Kristusa pri sv. maši, ko govoré nad kruhom in vinom: „To je moje telo“, „To je kelih moje krvi“. Ta najsvetejši trenutek imenujemo povzdigovanje.

- 508. Čemu je postavil Jezus Kristus zakrament svetega Rešnjega Telesa?**

Jezus Kristus je postavil zakrament svetega Rešnjega Telesa:

1. da bi bil tudi kot človek vedno pričujoč med nami;
 2. da bi se pri sveti maši neprenehoma daroval za nas svojersti.¹⁾ K temu Očetu;
 3. da bi bila v svetem Rešnjem Telesu sešča dušna hrana.
- Rešnjega Telesa sešča dušna hrana. elski kruh, sveta popo

- a) Pričujočnost Jezusa Kristusa v zakramentu svetega Rešnjega Telesa.

509. Kako je Jezus Kristus v zakramentu svetega Rešnjega Telesa pričujoč?

Jezus Kristus je v zakramentu svetega Rešnjega Telesa tako-le pričujoč:

1. pod podobo kruha je živo telo Jezusa Kristusa, torej tudi njegova kri in njegova duša;
2. pod podobo vina je živa kri Jezusa Kristusa, torej tudi njegovo telo in njegova duša;
3. pod vsako podobo, in tudi pod vsakim najmanjšim njenim delom je celi Jezus Kristus, to je kot Bog in človek pričujoč.

510. Doklej ostane Jezus Kristus pričujoč pod podobama kruha in vina?

Jezus Kristus ostane pričujoč pod podobama kruha in vina, dokler se ne spremenita.

511. Kakšno čast moramo skazovati zakramentu svetega Rešnjega Telesa?

Zakramentu svetega Rešnjega Telesa moramo skazovati najvišjo čast, to je, moramo ga moliti.

(Praznik svetega Rešnjega Telesa ali telovo. Izpostavljanje svetega Rešnjega Telesa, Praznik presvetega Srca Jezusovega. Štirideseturna molitev.)

Pomni! Pred Jezusom v zakramentu svetega Rešnjega Telesa se obnašaj vselej pobožno in spodbudno. Hodi rad v cerkev obiskavat in molit svojega Odrešenika, ki prebiva noč in dan v tabernaklju. Če greš mimo božje hiše, reci: „Hvaljen in čiščen bodi najsvetejši Zakrament zdaj in vekomaj. Amen.“

b) Daritev svete maše.

512. Kaj je daritev ?

Daritev je viden dar, ki ga Bogu darujemo tako, da ta dar uničimo ali spremenimo ter s tem priznavamo Boga za najvišjega Gospoda.

513. Katera je daritev nove zaveze ?

Daritev nove zaveze je Jezus Kristus, sam božji Sin, ki se je za nas daroval nebeškemu Očetu s svojo smrtjo na križu.

514. Kako se neprenehoma ponavlja daritev Jezusa Kristusa na križu ?

Daritev Jezusa Kristusa na križu se neprenehoma ponavlja z daritvijo svete maše.

515. Kaj je sveta maša ?

Sвета maša je vedna daritev nove zaveze, pri kateri se Jezus Kristus nekrvavo daruje svojemu nebeškemu Očetu pod podobama kruha in vina.

*** 516. Ali se daritev svete maše razločuje od daritve na križu ?**

Daritev svete maše se bistveno ne razločuje od daritve na križu; samo način darovanja je različen.

*** 517. Zakaj se daritev svete maše bistveno ne razločuje od daritve na križu ?**

Daritev svete maše se bistveno ne razločuje od daritve na križu, ker je mašnik, ki daruje, in dar, ki ga daruje, pri obeh daritvah eden in isti, namreč sam Jezus Kristus.

***518. Kako se razločuje način darovanja pri daritvi na križu in pri daritvi svete maše?**

Način darovanja pri daritvi na križu in pri daritvi svete maše se razločuje tako: na križu se je Jezus Kristus krvavo daroval, pri sveti maši se pa daruje nekrvavo, to se pravi, ne da bi iznova trpel in umrl.

519. Kdaj je postavil Jezus Kristus daritev svete maše?

Jezus Kristus je postavil daritev svete maše pri zadnji večerji.

520. Kako je postavil Jezus Kristus daritev svete maše?

Jezus Kristus je postavil daritev svete maše tako:

1. spremenil je kruh in vino v svoje telo in svojo kri, obenem pa tudi daroval samega sebe nebeškemu Očetu pod podobama kruha in vina;
2. naročil je apostolom, naj ponavljajo to daritev v njegov spomin.

521. Čemu je postavil Jezus Kristus daritev svete maše?

Jezus Kristus je postavil daritev svete maše:

1. da nam ob vseh časih predočuje svojo krvavo daritev na križu;
2. da nam naklanja sadove svoje daritve na križu.

522. Ali se je v katoliški Cerkvi vedno opravljala daritev svete maše?

V katoliški Cerkvi se je od apostolskih časov sem vedno opravljala daritev svete maše.¹⁾

¹⁾ „Imamo oltar, od katerega nimajo oblasti jesti, kateri služijo šotoru“ (Judje). (Hebr. 13, 10.) — „Vsak dan se daruje dragoceno Kristusovo telo in njegova kri na skrivnostni mizi.“ (Sv. Hipolit † okrog l. 235.)

523. Kdo opravlja daritev svete maše?

Daritev svete maše opravljajo škofje in mašniki, ki delajo ravno tisto, kar je storil Jezus Kristus pri zadnji večerji.

524. Komu se daruje daritev svete maše?

Daritev svete maše se daruje samo Bogu; in tudi, če se obhaja svetnikom v čast, se daruje samo Bogu.

525. Iz kakšnega namena se daruje Bogu daritev svete maše?

Daritev svete maše se daruje Bogu:

1. da ga spodobno častimo in hvalimo (hvalna daritev);
2. da ga zahvaljujemo za vse dobrote (zahvalna daritev);
3. da zadostimo božji pravičnosti ter zadobimo milost kesanja in pokore in odpuščenje kazni za greh (spravna daritev);
4. da izprosimo sebi in drugim vse dobro za dušo in telo (prosilna daritev).

*** 526. Kolikere so milosti ali sadovi daritve svete maše?**

Milosti ali sadovi daritve svete maše so dvojni: splošni ali posebni.

*** 527. Kdo je deležen splošnih sadov svete maše?**

Splošnih sadov svete maše so deležni vsi ljudje sploh, zlasti pa vojskujoča in trpeča Cerkev.

*** 528. Kdo je deležen posebnih sadov svete maše?**

Posebnih sadov svete maše so deležni:

1. mašnik, ki jo daruje;
2. tisti, za katere jo mašnik posebej daruje.
3. tisti, ki so pri njej pobožno pričujoči.

529. Kateri so poglavitni deli svete maše?

Poglavitni deli svete maše so:

1. evangelij,
2. darovanje,
3. povzdigovanje,
4. obhajilo.

530. Kaj moramo storiti pri evangelijsu?

Pri evangelijsu moramo vstati in se prekrižati v znamenje, da smo pripravljeni pred svetom pričati nauke svetega evangelijsa in po njih živeti.

531. Kaj moramo storiti pri darovanju?

Pri darovanju moramo združiti svoje misli in želje z mašnikovimi mislimi in željami in tudi sebe Bogu darovati.

532. Kaj moramo storiti pri povzdigovanju?

Pri povzdigovanju moramo moliti Jezusa Kristusa pod podobama kruha in vina, obuditi vero, upanje in ljubezen in obžalovati svoje grehe.

533. Kaj moramo storiti pri mašnikovem obhajilu?

Pri mašnikovem obhajilu moramo prejeti sveto obhajilo vsaj v duhu, če ga ne prejmemo v resnici; to je, imeti moramo pobožno hrepenenje, v resnici prejeti telo Jezusa Kristusa, če bi bilo mogoče.

Pomni! Hodi tudi ob delavnikih k sveti maši, kadar ti je mogoče. „Sveta maša je solnce vseh duhovnih opravil, središče krščanske vere, duša pobožnosti, neizrekljiva skrivnost, ki obsega brezдно božje ljubezni.“ (Sv. Frančišek Saleški.)

c) Sveto obhajilo.

534. Kaj je sveto obhajilo?

Sveto obhajilo je zauživanje telesa in krvi Jezusa Kristusa v zakramentu svetega Rešnjega Telesa.

***535. Pod katero podobo prejemamo sveto obhajilo?**

Sveto obhajilo prejemamo samo pod podobo kruha; le mašniki ga prejemajo tedaj, kadar mašujejo, pod podobama kruha in vina.

***536. Ali smo dolžni prejemati sveto obhajilo?**

Sveto obhajilo smo dolžni prejemati:

1. ker je Jezus Kristus postavil zakrament svetega Rešnjega Telesa zato, da bi bil našim dušam v hrano za večno življenje;
2. ker nam je naravnost zapovedal, naj ga prejemamo.¹⁾

537. Kdaj smo dolžni, prejeti sveto obhajilo?

Sveto obhajilo smo pod smrtnim grehom dolžni prejeti:

1. vsaj enkrat v letu, in sicer o velikonočnem času;
2. v smrtni nevarnosti za popotnico na pot v večnost.

¹⁾ „Resnično, resnično vam povem: Ako ne boste jedli mesa Sinu človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi.“ (Jan. 6, 54.)

538. Katere milosti nam deli sveto obhajilo?

Sveto obhajilo nam deli te-le milosti:

1. združuje nas najtesneje s Kristusom;¹⁾
2. pomnožuje nam posvečujočo milost;
3. zmanjšuje nam hudo nagnjenje in potrjuje nam ljubezen do Boga;²⁾
4. očiščuje nas malih ali odpustljivih grehov, varuje nas smrtnih grehov in izbrisuje nam časne kazni za grehe;
5. daje nam poroštvo častitljivega vstajenja in večnega življenja.³⁾

539. Kaj moramo storiti, da bomo deležni milosti svetega obhajila?

Da bomo deležni milosti svetega obhajila, se moramo dobro pripravljati ter Jezusa vredno prejeti.⁴⁾

540. Kolikero je pripravljanje za sveto obhajilo?

Pripravljanje za sveto obhajilo je dvojno: na duši in na telesu.

541. Kako se moramo na duši pripravljati za sveto obhajilo?

Na duši se moramo pripravljati za sveto obhajilo s čisto vestjo in s pobožnim srcem.

1) „Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem.“ (Jan. 6, 57.)

2) „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil.“ (Mat. 11, 28.)

3) „Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan.“ (Jan. 6, 55.)

4) „Naj torej človek presodi samega sebe, in tako naj je od tega kruha in pije od keliha.“ (I. Kor. 11, 28.)

542. Kaj se pravi imeti čisto vest?

Imeti čisto vest se pravi, biti vsaj brez vsakega smrtnega greha, to je, imeti posvečujočo milost božjo.

543. Kaj mora storiti, kdor vé, da je v smrtnem grehu, pa hoče prejeti sveto obhajilo?

Kdor vé, da je v smrtnem grehu, pa hoče prejeti sveto obhajilo, si mora prej pri spovedi očistiti svojo vest.

544. Kako greši, kdor vedoma v smrtnem grehu prejme sveto obhajilo?

Kdor vedoma v smrtnem grehu prejme sveto obhajilo, greši silno hudo in „si je sodbo, ker ne razločuje telesa Gospodovega.“ (I. Kor. 11, 29.)

545. Kaj se pravi biti pobožnega srca?

Biti pobožnega srca se pravi:

1. obuditi vero, upanje in ljubezen;
2. vnemati v sebi duha ponižnosti in obuditi kesanje;
3. moliti Kristusa in željno po njem hrepeneti.

546. Kako se moramo na telesu pripravljati za sveto obhajilo?

Na telesu se moramo pripravljati za sveto obhajilo tako:

1. moramo biti tešč, to se pravi, od polnoči naprej ne smemo ničesar užiti, ako nas ne izgovarja nevarna bolezen;
2. moramo biti spodobno oblečeni.

547. Kako moramo pristopiti k svetemu obhajilu?

K svetemu obhajilu moramo pristopiti s sklenjenimi rokami in z največjim spoštovanjem.

548. Kaj naj storimo, ko se pred svetim obhajilom moli očitna spoved ?

Ko se pred svetim obhajilom moli očitna spoved, še enkrat obudimo kesanje nad svojimi grehi.

549. Kaj naj storimo, ko mašnik pokaže sveto hostijo?

Ko mašnik pokaže sveto hostijo, jo ponižno molimo in se na prsi trkajmo, rekoč: „Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le z besedo, in ozdravljena bo moja duša.“

550. Kako moramo prejeti sveto hostijo ?

Sveto hostijo moramo prejeti tako-le:

1. glavo moramo vzdigniti, usta spodobno odpreti in jezik položiti na spodnjo ustnico;
2. sveto hostijo moramo zaužiti, ne da bi jo žvečili ali dalje časa zadrževali v ustih;
3. če se morda sveta hostija prime ust, je ne smemo odločiti s prstom, ampak le z jezikom.

551. Kaj moramo storiti po svetem obhajilu ?

Po svetem obhajilu moramo:

1. Jezusa Kristusa ponižno moliti in ga zahvaliti, da se je ponižal priti k nam;
2. darovati se mu in ponoviti storjene sklepe;
3. prositi ga, naj s svojo milostjo vedno ostane pri nas;
4. potožiti mu vse dušne in telesne težave in potrebe.

* 552. Kako naj preživimo dan svetega obhajila?

Dan svetega obhajila preživimo kar najbolj zbranega duha, ogibajmo se posvetnih zabav in veselic, obiskujmo cerkev, berimo pobožne bukve in opravljajmo dobra dela.

Pomni! Ne hodi le redkokrat k božji mizi, temveč prav velikrat pristopi k njej in odloči si za to gotove dni v letu; pa tudi sicer živi tako čisto, da bi lahko vsak dan prejel angelski kruh.

4. Zakrament svete pokore.

553. Kaj je zakrament svete pokore?

Zakrament svete pokore je zakrament, v katerem v to pooblaščen mašnik namesto Boga odpusti grešniku po svetem krstu storjene grehe, če se jih resnično kesa in odkritosrčno spove ter ima resno voljo, poboljšati se in zadostovati zanje.

554. Kako je Jezus Kristus postavil zakrament svete pokore?

Jezus Kristus je postavil zakrament svete pokore tako: po svojem vstajenju se je prikazal apostolom in je dihnil v nje, rekoč: „Prejmite Svetega Duha. Katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni; in katerim jih boste zadržali, so jim zadržani.“ (Jan. 20, 22, 23.)

555. Kdo je od apostolov prejel oblast, odpuščati grehe?

Oblast, odpuščati grehe, so od apostolov prejeli škofje in mašniki; ti pa morajo biti od škofov pooblašчени, da morejo veljavno izvrševati to oblast.

556. Ali je zakrament svete pokore k zveličanju potreben?

Zakrament svete pokore je k zveličanju potreben, ker le po njem moremo dobiti od Boga odpuščenje, ako smo po svetem krstu smrtno grešili.

557. Kaj nam deli zakrament svete pokore?

Zakrament svete pokore nam deli:

1. odpuščenje grehov;
2. odpuščenje večnih in tudi vsaj nekaterih časnih kazni;
3. posvečujočo milost ali nje pomnožitev;
4. povrnitev zaslug za nebesa, katerih nas je oropal smrtni greh, in katere zopet ožive;
5. posebne milosti za bogoljubno življenje;
6. mir vesti.

558. Koliko reči je potrebnih, da vredno prejmemo zakrament svete pokore?

Da vredno prejmemo zakrament svete pokore, je potrebnih pet reči:

1. izpraševanje vesti,
2. kes ali obžalovanje,
3. trdni sklep,
4. spoved,
5. zadostovanje.

559. Kaj moramo storiti, da prav opravimo, kar je potrebno k zakramentu svete pokore?

Da prav opravimo, kar je potrebno k zakramentu svete pokore, moramo najprej klicati Svetega Duha na pomoč in moliti: „Pridi, Sveti Duh, razsvetli mi um, da prav spoznam svoje grehe; nagni mi voljo, da se jih resnično kesam, odkritosrčno spovem, zanje zadostujem in se resno poboljšam.“

a) Izpraševanje vesti.

560. Kaj se pravi vest izpraševati?

Vest izpraševati se pravi, resno premišljevati, kaj smo grešili v kakem določenem času.

561. Za kateri čas si moramo izpraševati vest?

Vest si moramo izpraševati:

1. pri prvi spovedi za ves čas, odkar smo začeli spoznavati greh;
2. pri navadnih spovedih za čas po zadnji dobro opravljeni spovedi;
3. pri spovedih za daljši čas za ves tisti čas.

562. Kako si izprašujemo vest?

Vest si izprašujemo tako-le:

1. premislimo, kdaj smo se zadnjič dobro spovedali, in ali smo opravili naloženo pokoro;
2. premislimo deset božjih in pet cerkvenih zapovedi in tudi sedem poglobitvinih grehov ter se vprašajmo, ali smo grešili v mislih in željah, v besedah in dejanju ali pa z opuščanjem;
3. premislimo, ali smo krivi tujih grehov, in ali smo izpolnjevali dolžnosti svojega stanu.

563. O čem se moramo pri smrtnih grehih posebno izpraševati?

Pri smrtnih grehih se moramo posebno izpraševati:

1. o njihovem številu;
2. vsaj o tistih okoliščinah, ki spreminjajo njihovo vrsto, ali ki iz sicer malega greha naredo smrtni greh.

564. Kako se pri izpraševanju vesti spomnimo števila grehov?

Pri izpraševanju vesti se spomnimo števila grehov, če premišljujemo, smo li grešili vsak dan, vsak teden ali vsak mesec, in kolikrat na dan, na teden, na mesec.

565. Kolike skrbnosti je treba pri izpraševanju vesti?

Pri izpraševanju vesti je treba velike skrbnosti kakor pri vsakem imenitnem opraviilu; ne smemo biti površni in lahkomiselni, pa tudi ne prebojazljivi.

566. Kdaj se človek smrtno pregreši z zanikarnostjo pri izpraševanju vesti?

Z zanikarnostjo pri izpraševanju vesti se človek smrtno pregreši, kadar se vsled nje vedoma postavlja v nevarnost, da bi pozabil kak smrtni greh.

567. Kako si olajšamo izpraševanje vesti?

Izpraševanje vesti si olajšamo, če vest vsak dan izprašujemo in se pogosto spovedujemo.

b) Kes ali obžalovanje.

568. Katera je najpotrebnejša reč pri zakramentu svete pokore?

Najpotrebnejša reč pri zakramentu svete pokore je kes ali obžalovanje; ker brez njega ni mogoče dobiti odpuščenja grehov.

569. Kaj je kes?

Kes je dušna žalost in stud nad storjenimi grehi.

570. Kakšen mora biti kes?

Kes mora biti:

1. notranji,
2. čez vse velik,
3. splošen,
4. nadnaraven.

571. Kdaj je kes notranji?

Kes je notranji, kadar grešnik ne pravi samo, da se kesa grehov, ampak jih tudi v resnici studi in odkritosrčno želi, da bi jih ne bil storil.¹⁾

572. Kdaj je kes čez vse velik?

Kes je čez vse velik, kadar imamo greh za največje hudo in se nam bolj studi, kot vsako drugo hudo.

573. Kdaj je kes splošen?

Kes je splošen, kadar se kesamo vsaj vseh smrtnih grehov.

574. Kaj si moramo zapomniti o kesu, če se nam je pri spovedi obtožiti samo malih grehov?

Če se nam je pri spovedi obtožiti samo malih grehov, moramo si o kesu to-le zapomniti:

1. spoved je veljavna, če se resnično kesamo tudi samo enega izmed malih grehov;

¹⁾ „Dar Bogu je prežaljen duh; potrtega in ponižanega srca, o Bog, ne boš zaničeval.“ (Ps. 50, 19.)

2. vendar si pa moramo prizadevati, da se ke-samo vseh malih grehov, ki se jih spovemo;
3. tudi je dobro, kesati in spovedati se že prej spovedanih grehov in jih vkleniti v spoved, da je naše kesanje bolj gotovo resnično.

575. Kdaj je kes nadnaraven?

Kes je nadnaraven, kadar se grešnik svojih grehov kesa s pomočjo božje milosti in iz nadnaravnih nagibov.

576. Kateri so nadnaravni nagibi h kesanju?

Nadnaravni nagibi h kesanju so tisti nagibi, ki nas jih uči sveta vera.

***577. Kateri so poglobitni nagibi h kesanju, ki nas jih uči sveta vera?**

Poglobitni nagibi h kesanju, ki nas jih uči sveta vera, so:

1. da je Bog neskončna popolnost in ljubeznivost, ki jo grešnik zaničuje;
2. da je moral Jezus Kristus zaradi greha bridko trpeti in umreti;
3. da z grehom izgubimo nebesa;
4. da si z grehom zaslužimo pekel in druge kazni;
5. da je greh že sam na sebi ostuden.

578. Kdaj je kes samo naraven?

Kes je samo naraven, kadar se grešnik greha kesa samo iz naravnih nagibov, na primer: ker je po grehu zašel v časno nesrečo, v sramoto ali škodo.

579. Ali zadostuje samo naravni kes za odpuščenje grehov?

Samo naravni kes ne zadostuje za odpuščenje grehov.¹⁾

580. Koliker je nadnaravni kes?

Nadnaravni kes je dvojen: popoln in nepopoln.

581. Kdaj je kes popoln?

Kes je popoln, kadar se greha kesamo iz popolne ljubezni do Boga, ker smo namreč razžalili Boga, najpopolnejšo in najljubeznivejšo dobroto.²⁾

582. Kaj dosežemo s popolnim kesom?

S popolnim kesom dosežemo odpuščenje grehov takoj, kakor hitro ga obudimo in še preden smo se jih spovedali; vendar pa se jih moramo obtožiti pri prvi prihodnji spovedi.

583. Kdaj je človek dolžan obuditi popolni kes?

Človek je dolžan, obuditi popolni kes:

1. v smrtni nevarnosti, zlasti če ima na vesti kak smrtni greh in se ga ne more spovedati;
2. vsakikrat, kadar mora prejeti kak zakrament živih, pa ni v stanu božje milosti in tudi nima prilike, da bi se spovedal.

584. Kdaj je močno želeti, da obudimo popolni kes?

Močno je želeti, da obudimo popolni kes tedaj, kadar smo smrtno grešili, pa se ne moremo precej spovedati; zelo koristno pa je, da ga obudimo vsak večer.

¹⁾ Zgled: kralj Antioh (II. Mak. 9, 11. nasl.).

²⁾ Zgled: Peter (Luk. 22, 62.); Marija Magdalena (Luk. 7,

585. Kdaj je kes nepopoln?

Kes je nepopoln, kadar se kesamo iz nepopolne ljubezni do Boga, ker smo namreč z grehom izgubili nebesa in si zaslužili pekel in druge kazni, ali ker je greh po nauku svete vere tako silno ostuden.

586. Kaj dosežemo z nepopolnim kesom?

Z nepopolnim kesom dosežemo odpuščenje grehov, če obenem prejmemo zakrament svete pokore.

587. Kdaj moramo obuditi kes, ko prejemamo zakrament svete pokore?

Ko prejemamo zakrament svete pokore, moramo obuditi kes pred spovedjo ali vsaj pred odvezo.

588. Kaj mora biti vselej združeno s kesom?

S kesom mora biti vselej združen trdni sklep; ker brez njega ni pravega kesanja.

c) Trdni sklep.

589. Kaj je trdni sklep?

Trdni sklep je resnična volja, svoje življenje poboljšati in nič več ne grešiti.

590. Kaj mora skleniti, kdor obuja trdni sklep?

Kdor obuja trdni sklep, mora skleniti, da hoče:

1. varovati se vsaj smrtnega greha in prostovoljne bližnje priložnosti vanj;

¹⁾ „Ker smo grehu odmrli, kako bi hoteli dalje v njem živeti?“ (Rimlj. 6, 2.)

2. stanovitno se ustavljati hudemu nagnjenju in skušnjavam v greh ter rabiti potrebne pripomočke, da si ohrani milost božjo;
3. iz srca odpustiti vsem svojim sovražnikom in žalivcem;
4. kolikor mogoče povrniti tuje blago, popraviti pohujšanje in poravnati škodo, ki jo je bližnjemu storil na poštenju, na premoženju ali kakorkoli;¹⁾
5. natanko izpolnjevati vse dolžnosti svojega stanu.

591. Kaj mora skleniti, komur se je spovedati samo malih grehov?

Komur se je spovedati samo malih grehov, mora skleniti, da vsaj enega izmed njih ne bo več storil, ali da si bo vsaj skrbneje prizadeval zmanjšati njihovo število.

592. Kaj je bližnja priložnost v greh?

Bližnja priložnost v greh je vse, kar nas pripravi v veliko nevarnost, da bi grešili, bodisi kaka oseba ali družba ali kraj ali karkoli.

č) Spoved.

593. Kaj je spoved?

Spoved je skesana obtožba, s katero grešnik razodene svoje grehe mašniku, pooblaščenemu za spovedovanje, da bi ga odvezal od njih.

594. Kakšna mora biti spoved?

Spoved mora biti:

1. natančna,
2. odkritosrčna.

¹⁾ Zgled: Cahej. (Lut. 19, 8.)

595. Kdaj je spoved natančna ?

Spoved je natančna, kadar se spovemo vsaj vseh smrtnih grehov, kolikor jih spoznamo, tudi njihovega števila in tistih okoliščin, katerih smo se dolžni spovedati.

596. Katerih okoliščin smo se dolžni spovedati ?

Dolžni smo se spovedati vsaj tistih okoliščin, katere:

1. spremene vrsto greha;
2. narede iz sicer malega greha smrtni greh.

597. Ali smo se dolžni spovedati malih grehov ?

Malih grehov se nismo dolžni spovedati; vendar pa je zelo koristno in dobro, da to storimo.

598. Kdaj je spoved odkritosrčna ?

Spoved je odkritosrčna, kadar se obtožimo ravno tako, kakor se spoznamo krive pred Bogom, ne da bi kaj zamolčali ali olepšavali.

599. Kako je treba govoriti pri spovedi ?

Pri spovedi je treba govoriti:

1. spodobno;
2. razločno in tako na glas, da pač sliši spovednik, ne pa drugi okoli spovednice.

600. Kaj smo dolžni storiti, če smo slučajno kaj slišali iz spovedi koga drugega ?

Če smo slučajno kaj slišali iz spovedi koga drugega, smo dolžni, o vsem tem strogo molčati.

***601. Kaj je treba pomisliti, da se ne sramujemo, odkritosrčno se spovedati?**

Da se ne sramujemo, odkritosrčno se spovedati, je treba pomisliti:

1. da se nismo sramovali grešiti vpričo Boga, ki vse vidi;
2. da je bolje, spovedniku skrivaj povedati svoje grehe, kakor v grehu nemirno živeti, nesrečno umreti in zato sodnji dan priti pred vsem svetom v sramoto;
3. da je spovednik dolžan, molčati pod smrtnim grehom in najostrejšimi časnimi in večnimi kaznimi.¹⁾

602. Ali je spoved veljavna, če se grešnik iz lastne krivde ne spové kakega smrtnega greha?

Če se grešnik iz lastne krivde, na primer: iz strahu, iz napačne sramežljivosti ali zaradi velike nemarnosti pri izpraševanju vesti, ne spove kakega smrtnega greha, je njegova spoved neveljavna, in iznova smrtno greši.

603. Kaj mora storiti, kdor se iz lastne krivde ni spovedal kakega smrtnega greha?

Kdor se iz lastne krivde ni spovedal kakega smrtnega greha, mora:

1. spovedati se zamolčanega greha;
2. povedati, pri koliko spovedih je zamolčal ta greh;
3. popolnoma ponoviti vse te spovedi, če se je pri njih spovedal še kakih drugih smrtnih grehov;

¹⁾ Spovednik je dolžan, prej pretrpeti mučeniško smrt kakor najmanjšo stvarco razodeti iz spovedi. (Sv. Janez Nepomuški; blaženi Janez Sarkander.)

4. spovedati se, kolikrat je prejel v tem stanu sveto Rešnje Telo, in če se je to zgodilo tudi o velikonočnem času;
5. povedati, če je v tem stanu prejel tudi kak drug zakrament.

604. Kaj mora storiti, kdor se brez lastne krivde ni spovedal takega smrtnega greha?

Kdor se brez lastne krivde ni spovedal takega smrtnega greha, se ga mora pozneje spovedati; dobro je, če to stori še pred svetim obhajilom, vendar pa ni potrebno, ker je bila prej opravljena spoved veljavna.

605. Kolikrat smo se dolžni spovedati?

Spovedati smo se dolžni:

1. vsaj enkrat v letu;
2. kolikorkrat smo v smrtni nevarnosti in se zavedamo smrtnega greha.

Vendar pa hodimo tudi sicer večkrat k spovedi.

606. Kako se spoved opravlja?

Spoved se opravlja tako-le:

1. Spovedenec poklekne k spovednici, se pokriža in reče:

„Prosim svetega blagoslova, da se svojih grehov prav in čisto spovem.“

„Jaz ubogi grešnik se spovem Bogu vsemogočnemu, preblaženi Devici Mariji, vsem svetnikom in vam, čestitemu mašniku, božjemu namestniku, da sem po svoji zadnji spovedi, ki sem jo opravil — *(tu se pove, kdaj)* — velikokrat in obilno grešil; posebno pa se obtožim —.“

2. Spové se svojih grehov.
3. Sklene spoved s tem, da še enkrat obudi kes ali obžalovanje, rekoč:
 „O moj Bog! Ti in vsi moji grehi so mi resnično žal, ker sem z njimi zaslužil, da me po vsej pravici kaznuješ. Žal so mi, ker sem tebe, svojega najboljšega Očeta, največjo in preljubeznivo dobroto, z njimi razžalil. Trdno sklenem, s tvojo milostjo svoje življenje poboljšati, bližnje priložnosti v greh se varovati in nič več ne grešiti.“ „Prosim, duhovni oče, zveličavne pokore in svete odveze.“
4. Pazljivo posluša spovednikove nauke in sprejme pokoro, ki mu jo naloži. Če ga spovednik kaj vpraša, naj odkritosrčno odgovori; če kake stvari ni natančno razumel, ali če potrebuje kakega pouka, naj pa vpraša.
5. Skesano prejme sveto odvezo, ki mu jo spovednik podeli z besedami: „Odvežem te od tvojih grehov v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Amen“, ter se pri tem pobožno pokriža. Če reče spovednik, kakor je marsikje v navadi: „Hvaljen bodi Jezus Kristus“, mu odgovori: „Vekomaj. Amen.“ Potem gre spoštljivo od spovednice, zahvali Boga za prejeto milost in ga prosi pomoči, da bi mogel stanovitno izvršiti svoje sklepe, in opravi naloženo pokoro. Če pa spovednik koga ne spozna vrednega svete odveze, naj njegovo sodbo ponižno sprejme, in naj si tembolj prizadeva, da se resnično poboljša ter tako pripravi za sveto odvezo.

d) Zadostovanje.

607. Kaj je zadostovanje, ki je potrebno k zakramentu svete pokore?

Zadostovanje, ki je potrebno k zakramentu svete pokore, je opravljanje tistih spokornih del, ki jih spovednik grešniku naloži za pokoro.

608. Zakaj se pri spovedi nalaga pokora?

Pri spovedi se nalaga pokora:

1. da grešnik nekoliko zadosti, ker je Boga razžalil;
2. da s pokoro izbriše časne kazni za greh;
3. da zanaprej toliko bolj pazi, da ne zabrede več tako lahko v greh.

609. Kaj so časne kazni za greh?

Časne kazni za greh so tiste kazni, ki jih moramo trpeti za svoje grehe ali tukaj na zemlji ali pa tamkaj v vicah.

610. Ali se z grehom vred ne odpušča vselej tudi kazen za greh?

Z grehom vred se pač odpušča vselej večna kazen, ne pa vselej tudi vsa časna kazen za greh.¹⁾

*** 611. Ali je spoved veljavna, če kdo ne opravi naložene pokore?**

Če kdo po lastni krivdi ne opravi naložene pokore, pa je imel pri spovedi voljo, opraviti jo, je bila njegova spoved sicer veljavna, vendar pa greši in izgubi mnogo milosti.

¹⁾ „Gospod je sicer odvezl tvoj (Davidov) greh . . . , vendar pa . . . naj umrje sin, ki ti je bil rojen.“ (II. Kralj. 12, 13. 14.)

612. Kako naj opravimo naloženo pokoro ?

Naloženo pokoro opravimo:

1. natančno tako, kakor je bila naložena;
2. brez odlašanja, to se pravi, brž ko je mogoče.

613. Kako nam pomaga sveta Cerkev zadostiti za časne kazni, ki smo jih zaslužili za greh ?

Zadostiti za časne kazni, ki smo jih zaslužili za greh, nam pomaga sveta Cerkev z odpustki.

Pomni! Spovej se pogosto in vselej tako, kakor da bi bilo zadnjikrat. Pri ponižni spovedi „se rodi upanje odpuščenja, spravi se nemirna vest, zopet se najde izgubljena milost, človek se obvaruje prihodnje jeze, in tako se srečata v svetem poljubu Bog in skesana duša.“ (Hoja za Kristusom.)

O odpustkih.**614. Kaj imenujemo odpustke ?**

Odpustke imenujemo odpuščenje časnih kazni, katero deli sveta Cerkev izven zakramenta svete pokore, ko je greh že odpuščen.

615. Kaj moramo verovati o odpustkih ?

O odpustkih moramo verovati:

1. da je sveta Cerkev od Jezusa Kristusa prejela oblast, deliti odpustke;
2. da je zelo koristno, pridobivati si odpustkov.

616. Česa je treba, da zadobimo odpustke ?

Da zadobimo odpustke, je treba:

1. da smo v stanu milosti božje;
2. da določene pogoje opravimo natančno in z namenom, da bi zadobili odpustke.

617. Kolikeri so odpustki?

Odpustki so dvojni: popolni in nepopolni.

618. Katere odpustke imenujemo popolne?

Popolne imenujemo tiste odpustke, po katerih se nam odpuste vse časne kazni za greh.

(Popolni odpustki so: odpustki svetega leta, ob smrtni uri, o porcijunkuli, in drugi.)

619. Katere odpustke imenujemo nepopolne?

Nepopolne imenujemo tiste odpustke, po katerih se nam odpusti samo nekaj časnih kazni za greh.

(Taki odpustki so na primer: odpustki ene kvadrage ali 40 dni, enega leta itd., to se pravi, odpuščenje toliko časnih kazni, kolikor bi si jih izbrisali, če bi po starih cerkvenih določilih delali pokoro 40 dni, eno leto itd.)

620. Ali moremo odpustke nakloniti tudi vernim dušam v vicah?

Odpustke moremo po priprošnji nakloniti tudi vernim dušam v vicah, vendar pa samo tiste, o katerih to naravnost izreče sveta Cerkev.

Pomni! Čislaj in ceni odpustke in prizadevaj si jih prav mnogo pridobiti zase in za rajne. Moli n. pr. večkrat pobožno: „Moj Jezus, usmiljenje!“ (100 dni odpustka vsakikrat) ali: „Sladko Srce Marijino, bodi moje rešenje!“ (300 dni odpustka vsakikrat.) Obudi vsako jutro namen, da se hočeš udeležiti vseh odpustkov, katere si moreš čez dan pridobiti.

5. Zakrament svetega poslednjega olja.**621. Kaj je sveto poslednje olje?**

Sveto poslednje olje je zakrament, v katerem bolnik po maziljenju s svetim oljem in po mašnikovi molitvi prejme milost božjo v dušno zveličanje in večkrat tudi v telesno zdravje.

*** 622. Odkod je ime „poslednje olje“?**

Ime „poslednje olje“ je odtod, ker je maziljenje s tem svetim oljem med vsemi maziljenji, kar jih človeku deli sveta Cerkev, navadno zadnje ali poslednje.

623. Katere milosti podeli bolniku sveto poslednje olje?

Sveto poslednje olje podeli bolniku te milosti:

1. pomnoži mu posvečujočo milost božjo;
2. odpusti mu male grehe;
3. odpusti mu izredno tudi smrtne grehe, če se ne more več spovedati, pa se jih vendar resnično kesa;
4. izbriše mu časne kazni in ostanke že odpuščenih grehov, na primer: nagnjenje v greh, slabost volje;
5. krepi ga v skušnjavah in trpljenju, zlasti v smrtnem boju;
6. podeli mu večkrat tudi telesno zdravje, če je koristno njegovi duši.

624. Kdo more deliti zakrament svetega poslednjega olja?

Zakrament svetega poslednjega olja more deliti samo mašnik; sveto olje pa mora biti po škofu posvečeno.

*** 625. Kako deli mašnik sveto poslednje olje?**

Mašnik deli sveto poslednje olje tako-le: mazili bolnika na posameznih čutilih s svetim oljem in moli pri tem: „Po tem svetem maziljenju in po svojem najmilejšem usmiljenju ti odpusti Gospod, kar si grešil z vidom, sluhom ...

626. Kdo more prejeti sveto poslednje olje?

Sveto poslednje olje more prejeti vsak katoliški kristjan, ki je že pri pameti in nevarno zboli.

627. Kolikrat smemo prejeti sveto poslednje olje?

Sveto poslednje olje smemo prejeti, kolikorkrat nevarno zbolimo, ali kolikorkrat se nam v isti bolezni povrne smrtna nevarnost.

628. Kdaj naj bolnik prejme sveto poslednje olje?

Bolnik naj prejme sveto poslednje olje, če je le mogoče, dokler se še popolnoma zaveda.

629. Kako naj se bolnik pripravlja za sveto poslednje olje?

Bolnik naj se za sveto poslednje olje pripravlja tako-le:

1. spové naj se ali, če to ni mogoče, naj si prizadeva, obuditi popolni kes;
2. ima naj živo vero in trdno zaupanje v Boga, in naj se popolnoma vda v božjo voljo.

Pomni! Prosi pogosto za milost srečne smrti in ne odlašaj svetih zakramentov na zadnji trenutek, da te smrt ne prehití. Skrbi pa vestno tudi za to, da se nobeden tvojih domačih ne loči s sveta brez svetih zakramentov.

6. Zakrament svetega mašniškega posvečenja.**630. Kaj je sveto mašniško posvečenje?**

Sveto mašniško posvečenje je zakrament, v katerem prejmejo posvečenci mašniško oblast in posebno milost, da morejo prav opravljati mašniško službo.

* 631. Kaj podeli sveto mašniško posvečenje?

Sveto mašniško posvečenje podeli:

1. mašniško oblast;
2. pomnožitev posvečujoče milosti božje;
3. posebno milost, da se more prav opravljati mašniška služba; ¹⁾
4. neizbrisno znamenje mašnika Kristusovega.

632. V čem je posebno mašniška oblast?

Mašniška oblast je posebno v tem, da smejo mašniki:

1. opravljati daritev svete maše;
2. deliti svete zakramente.

633. Kdo more deliti sveto mašniško posvečenje?

Sveto mašniško posvečenje morejo deliti samo škofje, ker so samo oni prejeli to oblast od apostolov po škofovskem posvečenju.

Pomni, kar pravi sveti Janez Krizostom: „Kdor časti mašnika, časti Kristusa; in kdor kaj žalega stori mašniku, stori to Kristusu, čigar namestnik je mašnik.“

7. Zakrament svetega zakona.

634. Kaj je zakrament svetega zakona?

Zakrament svetega zakona je zakrament, v katerem se neoženjen kristjan in neomožena kristjanka nerazdružno zvežeta ter prejmeta od Boga milost, da moreta dolžnosti zakonskega stanu do smrti zvesto izpolnjevati.

¹⁾ „Opominjam te, da obudiš milost božjo, katera je v tebi po pokladanju mojih rok.“ (II. Tim. 1, 6.)

635. Katere milosti podeli zakrament svetega zakona?

Zakrament svetega zakona podeli te milosti:

1. pomnoži posvečujočo milost božjo;
2. dá posebno milost, da moreta zakonska zvesto izpolnjevati dolžnosti svojega stanu.

* 636. Kaj sta si zakonska dolžna?

Zakonska sta si dolžna:

1. skupaj živeti v edinosti, ljubezni in zakonski zvestobi, dokler ju ne loči smrt;
2. dajati drug drugemu s krščanskim življenjem dober zgled in se podpirati med seboj;
3. vzgajati otroke v strahu božjem in skrbeti za njihov časni in večni blagor.

* 637. Ali se zakon more razvezati?

Zakon se ne more razvezati drugače, kakor s smrtjo enega izmed zakonskih; vendar pa more cerkvena gosposka iz važnih vzrokov dovoliti, da zakonska živita ločena drug od drugega.¹⁾

* 638. Na kaj morajo paziti tisti, ki hočejo stopiti v zakonski stan?

Tisti, ki hočejo stopiti v zakonski stan, morajo paziti na to:

1. da se ne zaročajo lahkomiselno;
2. da ni med njimi zakonskih zadržkov, in da so dobro poučeni v krščanskem nauku;
3. da čisto preživé zaročni stan;
4. da pred poroko vredno prejmejo zakrament svete pokore in svetega Rešnjega Telesa.

¹⁾ „Kar je Bog združil, naj človek ne loči.“ (Mat. 19, 6.) —

„Vsak, kateri se loči od svoje žene in vzame drugo, prešeštuje in kateri vzame ločeno od moža, prešeštuje.“ (Luk. 16, 18.)

* 639. Kaj so zakonski zadržki?

Zakonski zadržki so take okoliščine, ki naredé zakonsko zvezo nedopuščeno ali celo neveljavno. Prvi se imenujejo oviralni, drugi razdiralni zakonski zadržki.

(Zakonsko zvezo naredé nedopuščeno: prepovedani čas, razlika v veri med kristjani, veljavna zaroka, navadna obljuba čistosti itd.; neveljavno pa: sorodstvo in svaštvo v določenih kolenih, duhovno sorodstvo i. dr.)

* 640. Kaj so mešani zakoni?

Mešani zakoni so zakoni med katoliškimi in nekatoliškimi kristjani.

* 641. Kaj je treba pri mešanih zakonih resno premisliti?

Pri mešanih zakonih je treba resno premisliti to-le:

1. spravljajo katoliškega sodruga v nevarnost, da privoli v nekatoliško vzgojo otrok, in da tako pogubi svojo dušo;
2. obtežujejo celo pri ugodnih razmerah katoliško vzgojo otrok;
3. zasejejo v družino dostikrat nemir in versko vnemarnost;
4. zato jih katoliška Cerkev nikdar ne odobrava in iz važnih vzrokov trpi le tedaj, če je zagotovljeno, da bodo vsi otroci katoliško vzgojeni, in če so odstranjene vse nevarnosti za dušno zveličanje.

642. Ali so razen zakramentov še kaka druga znamenja, ki delé milost sama iz sebe?

Razen zakramentov ni nobenega drugega znamenja, ki bi delilo milost samo iz sebe; takoimenovani zakramentali (blagoslovila) so zakramentom samo podobni.

Pomni! Ko si izbiraš stan, misli predvsem na Boga in na svoje dušno zveličanje. Če sodiš po resnem premišljevanju, da si poklican v zakonski stan, pripravljaj se zanj z molitvijo, s čistim življenjem in z vredno spovedjo.

4. oddelek.

O zakramentalih in cerkvenih obredih.

643. Kaj so zakramentali?

Zakramentali so:

1. zakramentom podobna sveta dejanja, na primer: zarotovanja, blagoslavljanja in posvečevanja, katera je postavila sveta Cerkev, da nam naklanja posebne milosti in dobrote, ali da posvečuje osebe in stvari;
2. reči, katere je posvetila Cerkev, da jih rabi pri božji službi, ali da jih mi pobožno rabimo, na primer blagoslovljena voda.

644. Kdo je dal sveti Cerkvi oblast zarotovati, blagoslavlјati in posvečevati?

Oblast zarotovati, blagoslavlјati in posvečevati, je dal sveti Cerkvi Jezus Kristus.¹⁾

¹⁾ Ko je Jezus „k sebi poklical svojih dvanajst apostolov, dal jim je oblast nad nečistimi duhovi, da bi jih izganjali in ozdravljali vsako bolezen in vsako slabost.“ (Mat. 10, 1.) — „V mojem imenu bodo izganjali hudobne duhove; ... na bolnike bodo roke pokladali, in bodo zdravi.“ (Mark. 16, 17. 18.)

645. Kako naj rabimo posvečene stvari?

Posvečene stvari rabimo:

1. samo za tisti namen, za kateri jih je Cerkev posvetila;
2. spoštljivo in zaupno, ker je njihova moč toliko večja, kolikor pobožnejši je tisti, ki jih rabi.

646. Kako naj rabimo blagoslovljeno vodo?

Z blagoslovljeno vodo se večkrat pokropimo, zlasti zjutraj in zvečer, in prosimo Boga, naj nas vedno bolj očiščuje grehov in varuje vseh dušnih in telesnih nevarnosti.

*** 647. Kaj so cerkveni obredi?**

Cerkveni obredi so zunanja dejanja in znamenja, katera rabi sveta Cerkev pri sveti maši, pri svetih zakramentih in pri drugih svetih opravilih zato, da izraža in vzbuja verske misli in čustva.

Pomni! Ne preziraj obredov, ki jih Cerkev tako visoko ceni in tako skrbno varuje, temveč prizadevaj si, da boš umel, kaj pomenijo, in uči se iz njih, kako se moraš tudi sam vesti pri božji službi, zlasti pred svetim Rešnjim Telesom.

Peto poglavje.

O krščanski pravičnosti in štirih poslednjih rečeh.

1. oddelek.

O krščanski pravičnosti.

648. Kdo je krščansko pravičen?

Krščansko pravičen je, kdor se s pomočjo božje milosti ogiblje hudega in dela dobro, kakor uči sveta vera.

Prvi del krščanske pravičnosti.

Ogibaj se hudega.

649. Kaj je hudo?

Hudo ali edino pravo zlo je to, kar je zoper božjo postavo, namreč greh.

650. Koliker je greh?

Greh je dvojen:

1. podedovani ali izvirni greh, ki ga je storil Adam v rajju, in ki smo ga z nasledki vred podedovali tudi mi;
2. osebni ali dejanski greh.

Osební grehi in njega vrste.

651. Kdo stori osebni greh ?

Osebni greh stori, kdor vedoma in prostovoljno prelomi božjo postavo.

652. Kako se stori greh ?

Greh se stori na dvojen način:

1. če kdo v mislih ali željah, besedah ali dejanju kaj hudega stori;
2. če kdokaj dobrega opusti, kar je dolžan storiti.

653. Kdo greši v mislih ?

V mislih greši, kdor se prostovoljno vda slabim mislim in se radovoljno mudi v njih.

654. Kdo greši v željah ?

V željah greši, kdor prostovoljno želi kaj pregrešnega.

655. Ali so grehi vsi enako veliki ?

Grehi niso vsi enako veliki; nekateri so veliki ali smrtni, drugi pa mali ali odpustljivi.

656. Kdo stori smrtni greh ?

Smrtni greh stori, kdor prelomi božjo postavo v kaki važni reči, in sicer tako, da greh jasno spozna in popolnoma privoli vanj.

657. Zakaj se imenujejo veliki grehi tudi „smrtni“ grehi ?

Veliki grehi se imenujejo tudi „smrtni“ grehi, ker z njimi duša izgubi nadnaravno življenje, to je posvečujočo milost božjo, ter si zasluži večno smrt.¹⁾

¹⁾ „Ime imaš, da živiš, pa si mrtev.“ (Skriv. raz. 3, 1.)

658. Katere nasledke ima smrtni greh?

Smrtni greh ima te-le nasledke:

1. oropa nas posvečujoče milosti in z njo božje ljubezni in pravice, biti otroci božji;
2. vzame nam vse zasluge za nebesa, katere smo si že pridobili;
3. stori nas nesposobne, pridobivati si novih zaslug za nebesa;
4. nakoplje nam božje kazni in nazadnje večno pogubljenje.

659. Kdo stori mali greh?

Mali greh stori:

1. kdor prelomi božjo postavo v kaki mali reči;
2. kdor prelomi božjo postavo v kaki sicer važni reči, toda ne popolno vedoma in prostovoljno.

*** 660. Zakaj se imenujejo mali grehi tudi „odpustljivi“ grehi?**

Mali grehi se imenujejo tudi „odpustljivi“ grehi, ker nas ne oropajo posvečujoče milosti božje in se nam zato laže in tudi brez spovedi odpuščajo.

661. Katere vrste grehov razločujemo?

Razločujemo te-le vrste grehov:

1. sedem poglavitnih grehov;
2. šest grehov zoper Svetega Duha;
3. štiri vnebovpijoče grehe;
4. devet tujih grehov.

a) Sedem poglavitnih grehov.

662. Zakaj pravimo nekaterim grehom „poglavitni“ grehi?

Nekaterim grehom pravimo poglavitni grehi, ker je vsak izmed njih vir ali glava mnogih drugih grehov.

663. Kateri so poglavitni grehi?

Poglavitni grehi so:

1. napuh,
2. lakomnost,
3. nečistost,
4. nevoščljivost,
5. požrešnost,
6. jeza,
7. lenoba.

*** 664. Kdo greši z napuhom?**

Z napuhom greši, kdor samega sebe čez mero povzdiguje in neredno hrepeni po časti in prednosti.¹⁾

*** 665. Kdo greši z lakomnostjo?**

Z lakomnostjo greši, kdor neredno ljubi denar in premoženje.²⁾

*** 666. Kdo greši z nečistostjo?**

Z nečistostjo greši, kdor prostovoljno poželi kaj takega, kar žali sramežljivost.³⁾

¹⁾ „Začetek vsakega greha je napuh; kdor se ga drži, bo s kletvijo napolnjen, in poslednjič ga bo on (Bog) podrl.“ (Sir. 10, 15.) — Zgled: zavrženi angeli. (Iz. 14, 13, 14.)

²⁾ „Korenina vsega hudega je lakomnost.“ (I. Tim. 6, 10.) — Zgled: Juda Iškariot. (Jan. 12, 4—6.)

³⁾ „Nečistnike in prešestnike bo Bog sodil.“ (Hebr. 13, 4.) „Nikar se ne motite! Ne nečistniki ... ne prešestniki ... ne bodo posedli božjega kraljestva.“ (I. Kor. 6, 9, 10.)

*** 667. Kdo greši z nevoščljivostjo?**

Z nevoščljivostjo greši, kdor je žalosten zaradi kake prednosti ali dobrote svojega bližnjega, ker noče, da bi mu bil ta enak ali celo več kakor on.¹⁾

*** 668. Kdo greši s požrešnostjo?**

S požrešnostjo greši, kdor neredno poželi ali nezmerno uživa jed in pijačo.²⁾

*** 669. Kdo greši z jezo?**

Z jezo greši, kdor se po nepotrebnem in čez mero razburja ter se želi maščevati.³⁾

*** 670. Kdo greši z lenobo?**

Z lenobo greši, kdor ima prostovoljno mržnjo do tega, da bi služil Bogu in skrbel za svojo dušo, in sicer zaradi težav, ki so s tem združene.⁴⁾

b) Šest grehov zoper Svetega Duha.

*** 671. Zakaj pravimo nekaterim grehom grehi „zoper Svetega Duha“?**

Nekaterim grehom pravimo grehi „zoper Svetega Duha“, ker prav posebno nasprotujejo milosti Svetega Duha in zato velikokrat preprečijo spokorjenje.⁵⁾

¹⁾ „Po nevoščljivosti hudobnega duha je smrt prišla na svet; in kateri so na njegovi strani, ga posnemajo.“ (Modr. 2, 24. 25.) — Zgled: Kajn (I. Moz. 4, 5.); Jožefovi bratje (I. Moz. 37, 4. 11.)

²⁾ „Varujte se, da vaša srca ne bodo preobložena v požrešnosti in pijanosti... in da tisti dan (sodbe) ne pride nagloma nad vas.“ (Luk. 21, 34.) — Zgled: bogati mož. (Luk. 12.) — Bogatin. (Luk. 16.)

³⁾ „Človekova jeza ne dela pravice' božje.“ (Jak. 1, 20.)

⁴⁾ „Da bi bil pač mrzel ali gorak! Ker si pa mlačen in ne mrzel ne gorak, te bom izpljunil iz svojih ust.“ (Skriv. raz. 3, 15. 16.) — Zgled: leni blapec. (Luk. 19.)

⁵⁾ „Povem vam: Vsak greh in preklinjevanje bo odpuščeno ljudem: preklinjevanje zoper (Svetega) Duha pa ne bo odpuščeno.“ (Mat. 12, 31.)

* 672. Kateri so grehi zoper Svetega Duha?

Grehi zoper Svetega Duha so:

1. predrzno v božjo milost grešiti;¹⁾
2. nad božjo milostjo obupati;²⁾
3. spoznani krščanski resnici se ustavljati;³⁾
4. svojemu bližnjemu zaradi milosti božje nevoščljiv biti;⁴⁾
5. do lepega opominjevanja otrplo srce imeti;⁵⁾
6. v nespokornosti trdovraten ostati.

c) Štirje vnebovpijoči grehi.

* 673. Zakaj pravimo nekaterim grehom „vnebovpijoči“ grehi?

Nekaterim grehom pravimo „vnebovpijoči“ grehi, ker sv. pismo izrečno trdi o vsakem izmed njih, da vpije v nebo za maščevanje, to je, da prav posebno izziva božjo pravičnost, naj ga kaznuje.

674. Kateri so vnebovpijoči grehi?

Vnebovpijoči grehi so:

1. radovoljni uboj;⁶⁾
2. sodomski greh;⁷⁾

¹⁾ „Ne govori: Grešil sem, in kaj žalega se mi je zgodilo? ... in ne nakladaj greha na greh.“ (Sir. 5, 4. 5.) — Zgled: ljudje pred potopom. (I. Moz. 6.)

²⁾ Zgled: Kajn (I. Moz. 4, 13.); Juda Iškariot (Mat. 27, 5.).

³⁾ Zgled: Judje ob Kristusovem času. (Mat. 12, 24. nasl.)

⁴⁾ Zgled: Kajn. (I. Moz. 4, 5.)

⁵⁾ Zgled: Faraon. (II. Moz. 5. nasl.)

⁶⁾ „In (Bog) mu je dejal (Kajnu): Kaj si storil? Glas krvi tvojega brata vpije z zemlje do mene.“ (I. Moz. 4, 10.)

⁷⁾ „Vpitje iz Sodome in Gomore prihaja čimdalje večje, in njih hudobija je grozovito velika.“ (I. Moz. 18, 20.)

3. zatiranje ubožcev, vdov in sirot;¹⁾
4. delavcem in najemnikom zaslužek zadrževati ali utrgovati.²⁾

č) Devet tujih grehov.

* 675. Kateri grehi se imenujejo „tuji“ grehi?

„Tuji“ grehi se imenujejo tisti, ki jih storé sicer drugi, katerih pa smo sokrivi tudi mi.

676. Kateri so tuji grehi?

Tuji grehi so:

1. v greh svetovati;³⁾
2. v greh vелеvati;⁴⁾
3. v drugih greh privoliti;⁵⁾
4. druge v greh napeljevati;⁶⁾
5. drugih greh hvaliti;⁷⁾
6. h grehu molčati;⁸⁾

1) „Ali ne tečejo vdovi solze po licih, in ali ne vpije zoper onega, kateri jih izžema? Z lic se namreč v nebesa vzdigujejo, in Gospod, ki se dá izprositi, se jih ne veseli.“ (Sir. 35, 18. 19.)

2) „Glejte, plačilo, ki ste ga utrgali delavcem, kateri so poželi vaše polje, vpije; in njih vpitje je prišlo do ušes Gospoda vojnih čet.“ (Jak. 5, 4.)

3) Zgled: Kajfa. (Jan. 11, 49. 50.)

4) Zgled: David, ko je v pismu zaukazal Joabu, naj skrbi, da bo Urija ubit. (II. Kralj. 11.)

5) „Savel pa je privolil v njegovo (Štefanovo) smrt.“ (Dej. ap. 7, 59.)

6) Zgled: Eva (I. Moz. 3, 6.); Jeroboam (III. Kralj. 12.)

7) „Ne le, kateri tako delajo (so smrti vredni), ampak tudi, kateri privolijo tako delujočim.“ (Rimlj. 1, 32.)

8) Zgled: Aron, ko so molili Izraelci zlato tele. (II. Moz. 32.)

7. greh spregledati;¹⁾
8. greha se udeležiti;²⁾
9. drugih greh zagovarjati.³⁾

Pomni! „Moj sin! Vse dni svojega življenja imej Boga v spominu in varuj se, da ne privoliš kdaj v greh... Revno sicer živimo, pa veliko dobrega bomo imeli, ako se bomo Boga balí, in se vsega greha ogibali in dobro delali.“ (Tob. 4. 6, 23.) — „Beži pred grehi, kakor pred kačo.“ (Sir. 21, 2.)

Drugi del krščanske pravičnosti.

Delaj dobro.

677. Kaj je dobro?

Dobro je, kar je po volji božji, namreč: dobra dela in hrepenenje po krščanski popolnosti.

678. Kaj nas stori zmožne in voljne, da delamo, kar je po volji božji?

Krščanska čednost nas stori zmožne in voljne, da delamo, kar je po volji božji.

A. Krščanska čednost.

679. Kaj je krščanska čednost?

Krščanska čednost je nadnaraven, od Boga vlit dar, ki nas stori trajno sposobne in voljne, da delamo to, kar je po volji božji.

¹⁾ Zgled: Heli. (I. Kralj. 2.)

²⁾ Zgled: Pilat. (Mat. 27. 26.)

³⁾ „Kdor opravičuje hudobnega, in kdor pogublja pravičnega, obadva sta gnusoba pred Bogom.“ (Preg. 17, 15.)

680. Kolikere so krščanske čednosti?

Krščanske čednosti so dvojne: božje in dejanske ali npravstvene.

1. Božje čednosti.

681. Katere so „božje“ čednosti?

„Božje“ čednosti so : vera, upanje in ljubezen.¹⁾

682. Kaj je krščanska vera?

Krščanska vera je nadnaravna, od Boga vlita čednost, po kateri imamo zaradi resničnosti božje za resnico vse, kar je Bog razodel in nam po katoliški Cerkvi zapoveduje verovati.

683. Kaj je krščansko upanje?

Krščansko upanje je nadnaravna, od Boga vlita čednost, po kateri zaradi božje vsemogočnosti, dobrotljivosti in zvestosti trdno in zanesljivo pričakujemo vsega, kar nam je Bog obljubil zaradi zasluženja Jezusa Kristusa.

684. Kaj je krščanska ljubezen?

Krščanska ljubezen je nadnaravna, od Boga vlita čednost, po kateri Boga zavoljo njegove neskončne popolnosti in dobrote ljubimo nad vse, sebe in bližnjega pa zavoljo Boga.

685. Zakaj se imenujejo vera, upanje in ljubezen „božje“ čednosti?

Vera, upanje in ljubezen se imenujejo „božje“ čednosti, ker je Bog sam neposrednji predmet in nagib teh čednosti.

¹⁾ „Sedaj pa ostane vera, upanje, ljubezen, to troje; največja med temi je pa ljubezen.“ (I. Kor. 13, 13.)

*** 686. Kaj se pravi: Bog sam je neposrednji predmet božjih čednosti?**

Bog sam je neposrednji predmet božjih čednosti se pravi: Bog sam je, v katerega verujemo, v katerega upamo, in katerega ljubimo.

*** 687. Kaj se pravi: Bog sam je neposrednji nagib božjih čednosti?**

Bog sam je neposrednji nagib božjih čednosti se pravi: božja resničnost nas nagiblje, da mu verujemo; božja vsemogočnost, dobrotljivost in zvestost, da vanj upamo; božja neskončna popolnost in dobrota, da ga ljubimo.

*** 688. Kaj se pravi „obujati“ tri božje čednosti?**

„Obujati“ tri božje čednosti se pravi, Bogu zatrjevati, da in zakaj vanj verujemo, upamo in ga ljubimo.

689. Kdaj smo dolžni obuditi vero, upanje in ljubezen?

Obuditi vero, upanje in ljubezen smo dolžni:

1. kakor hitro smo v sveti veri dovolj poučeni;
2. večkrat v življenju, zlasti v hudih skušnjavah zoper te čednosti;
3. v smrtni nevarnosti in ob smrtni uri.

2. Dejanske ali npravstvene čednosti.

690. Katere čednosti se imenujejo „dejanske“ čednosti?

Vse krščanske čednosti, razen treh božjih, se imenujejo „dejanske“ čednosti, ker storé Bogu dopadljiva posebno naša dejanja.

691. Katere dejanske čednosti si moramo posebno zapomniti?

Posebno si moramo zapomniti te-le dejanske čednosti:

1. štiri poglavitne čednosti;
2. čednosti, ki so nasprotne sedmim poglavitnim grehom;
3. čednosti, katere je Jezus na gori posebno poveličeval;
4. čednosti, ki jih posebno priporoča sveti evangelij.

a) Štiri poglavitne čednosti.

692. Katere so štiri poglavitne čednosti?

Štiri poglavitne čednosti so:

1. modrost,
2. pravičnost,
3. srčnost,
4. zmernost.

693. Zakaj se imenujejo modrost, pravičnost, srčnost in zmernost „poglavitne“ čednosti?

Modrost, pravičnost, srčnost in zmernost se imenujejo „poglavitne“ čednosti, ker obsegajo in urejujejo vse druge dejanske čednosti.

*** 694. Kaj je modrost?**

Modrost je tista čednost, po kateri spoznavamo, kaj nam je storiti v posameznih slučajih, da je naše dejanje Bogu dopadljivo.¹⁾

¹⁾ Preiskujte, „kaj je dobra, dopadljiva in popolna volja božja.“ (Rimlj. 12, 2.) — Zgled: modre device. (Mat. 25.)

*** 695. Kaj je pravičnost?**

Pravičnost je tista čednost, po kateri smo pripravljeni, dati vsakemu, kar smo mu dolžni.¹⁾

*** 696. Kaj je srčnost?**

Srčnost je tista čednost, po kateri pričnemo in izvršujemo dobro vkljub vsem težavam in rajši vse pretrpimo, kakor da bi grešili.²⁾

*** 697. Kaj je zmernost?**

Zmernost je tista čednost, po kateri krótimo vsako nedovoljeno, zlasti vsako čutno ali nečisto nagnjenje, to pa, kar je dovoljeno, le zmerno uživamo.³⁾

b) Čednosti, ki so nasprotne sedmim poglavitnim grehom.

698. Katere čednosti so nasprotne sedmim poglavitnim grehom?

Sedmim poglavitnim grehom so nasprotne te-le čednosti:

1. napuhu ponižnost;
2. lakomnosti radodarnost;
3. nečistosti čistost;
4. nevoščljivosti dobrohotnost;
5. požrešnosti zmernost;
6. jezi krotkost;
7. lenobi gorečnost.

¹⁾ „Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega.“ (Mat. 22, 21.)

²⁾ Zgled: sedem makabejskih bratov in njihova mati. (II. Mak. 7.)

³⁾ „Zdržite se mesenih želj, katere se vojskujejo zoper dušo.“ (I. Petr. 2, 11.)

* 699. Kaj je ponižnost?

Ponižnost je tista čednost, s katero vse dobro pripisujemo Bogu, priznavamo pa svojo lastno slabost in grešnost, in se zato radi ponižujemo.¹⁾

* 700. Kaj je radodarnost?

Radodarnost je tista čednost, s katero smo pripravljeni, deliti revežem od svojega premoženja in podpirati dobre namene.²⁾

* 701. Kaj je čistost?

Čistost je tista čednost, s katero krotimo vse slasti in poželenja, ki žalijo sramežljivost.³⁾

* 702. Kaj je dobrohotnost?

Dobrohotnost je tista čednost, s katero bližnjemu želimo vse dobro, se veselimo, če se mu dobro godi, in mu pomagamo k temu.⁴⁾

* 703. Kaj je zmernost v jedi in pijači?

Zmernost v jedi in pijači je tista čednost, s katero krotimo neredno poželenje po jedi in pijači in uživamo oboje le po pameti.⁵⁾

1) „Bog se ustavlja napúhnenim, ponižnim pa daje milost.“ (I. Petr. 5, 5.) — Zgled: cestinar. (Luk. 18, 13.)

2) „Dajte, in se vam bo dalo.“ (Luk. 6, 38.)

3) Zgled: Egiptovski Jožef (I. Moz. 39.); Suzana (Dan. 13.)

4) „Z bratovsko ljubeznijo se ljubite med seboj . . . Veselite se z veselimi, jokajte z jokajočimi.“ (Rimlj. 12, 10. 15.)

5) „Pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti.“ (Rimlj. 13, 13.) — Zgled: Daniel in trije mladeniči, ki niso hoteli kraljevih jedil in so bili zadovoljni s sočivjem. (Dan. 1.)

* 704. Kaj je krotkost?

Krotkost je tista čednost, s katero premagujemo vse želje po maščevanju in krotimo vsako krivično jezo in nevoljo.¹⁾

* 705. Kaj je gorečnost?

Gorečnost je tista čednost, ki nas nagiblje, da voljno storimo vse, kar pospešuje božjo čast in naše dušno zveličanje.²⁾

c) Čednosti, katere je Jezus na gori posebno poveljeval.

706. Katere čednosti je Jezus na gori posebno poveljeval?

Jezus je na gori posebno poveljeval tiste čednosti, katere obsega „osem blagrov“.

* 707. Kako se glasi osem blagrov?

Osem blagrov se glasi:

1. Blagor ubogim v duhu; ker njih je nebeško kraljestvo.
2. Blagor krotkim; ker bodo zemljo posedli.
3. Blagor žalostnim; ker bodo potolaženi.
4. Blagor tistim, ki so lačni in žejni pravice, ker bodo nasičeni.
5. Blagor usmiljenim; ker bodo dosegli usmiljenje.
6. Blagor tistim, ki so čistega srca; ker bodo Boga gledali.
7. Blagor mirnim; ker bodo imenovani otroci božji.
8. Blagor tistim, ki preganjanje trpé zavaljo pravice, ker njih je nebeško kraljestvo. (Mat. 5, 3—10.)

¹⁾ „Učite se od mene; zakaj jaz sem krotak in iz srca ponižen.“ (Mat. 11, 29.) — Zgled: sv. Štefan. (Dej. ap. 7.)

²⁾ „Ne bodite leni v skrbi, bodite goreči v duhu, služite Gospodu.“ (Rimlj. 12, 11.) — Zgled: sv. Pavel (Rimlj. 9, 1—3.)

č) Čednosti, ki jih posebno priporoča sveti evangelij.

*** 708. Katere čednosti nam posebno priporoča Jezus Kristus v svetem evangeliju?**

Jezus Kristus nam v svetem evangeliju posebno priporoča:

1. iskati najprej božje kraljestvo in njegovo pravico;¹⁾
2. zatajevati samega sebe;
3. nositi svoj križ;
4. hoditi za Kristusom;²⁾
5. biti krotak in ponižen;³⁾
6. ljubiti sovražnike; dobro storiti tistim, ki nas sovražijo; moliti za tiste, ki nas obrekujejo in preganjajo.⁴⁾

B. Dobra dela.

709. Kaj so dobra dela?

Dobra dela so taka dela, ki so po volji božji in ki jih s pomočjo božje milosti opravljamo iz Bogu dopadljivega namena.

1) „Iščite torej najprej božje kraljestvo in njegovo pravico, in vse to (časne potrebe) vam bo privrženo.“ (Mat. 6, 33.)

2) „Ako hoče kdo priti za menoj, naj zataji samega sebe, in naj vzame svoj križ, in naj hodi za menoj.“ (Mat. 16, 24.) — „Kdor ne nosi svojega križa in ne hodi za menoj, ne more biti moj učenec.“ (Luk. 14. 27.)

3) „Vzemite moj jarem nase in učite se od mene; zakaj jaz sem krotak in iz srca ponižen, in boste našli pokoj svojim dušam.“ (Mat. 11, 29.)

4) „Ljubite svoje sovražnike; dobro storite tistim, kateri vas sovražijo, in molite za tiste, ki vas preganjajo in obrekujejo.“ (Mat. 5, 44.)

710. Kaj so zaslužna dela?

Zaslužna dela so taka dobra dela, katerim je obljubljen plačilo v večnem življenju.

711. Ali so zaslužna dela potrebna?

Zaslužna dela so potrebna, ker nam je Bog večno življenje obljubil samo kot plačilo, ki si ga moramo torej zaslužiti.¹⁾

712. Kdaj je dobro delo zaslužno?

Dobro delo je zaslužno, kadar ga opravimo v stanu posvečujoče milosti božje.

713. Kaj je Bog obljubil kot plačilo za zaslužna dela?

Kot plačilo za zaslužna dela je Bog obljubil:

1. pomnožiti posvečujočo milost;
2. dati večno veselje in ga povečati.

*** 714. Kaj je pomniti o dobrih delih, ki jih človek opravlja v stanu smrtnega greha?**

O dobrih delih, ki jih človek opravlja v stanu smrtnega greha, je pomniti to-le:

1. za nebesa niso zaslužna;
2. vendar pa pomagajo, da človek lažje doseže milost spreobrnjenja, ali da mu Bog poplača z zemeljskimi darovi ter odvrne od njega časne nesreče.

715. Katera so najimenitnejša dobra dela?

Najimenitnejša dobra dela so: molitev, post in miloščina.

¹⁾ „Vsako drevo, ki ne rodi dobrega sadu, bo posekano in vrženo v ogenj.“ (Mat. 3, 10.) — „Zavoljo tega, bratje, prizadevajte si bolj in bolj, da svoj poklic in svoje izvoljenje zagotovite z dobrimi deli.“ (II. Petr. 1, 10.)

716. Katera dela obsega molitev?

Molitev obsega vsa dela bogoljubnosti in pobožnosti.

717. Katera dela obsega post?

Post obsega vsa dela pokore, zatajevanja in mrtvenja samega sebe.

718. Katera dela obsega miloščina?

Miloščina obsega vsa telesna in duhovna dela usmiljenja.

*** 719. Katera telesna dela usmiljenja nam sveto pismo posebno priporoča?**

Sveto pismo nam posebno priporoča ta-le telesna dela usmiljenja:

1. nasičevati lačne; ¹⁾
2. napajati žejne; ²⁾
3. sprejemati popotnike; ³⁾
4. oblačiti nage; ⁴⁾
5. obiskavati bolnike; ⁵⁾
6. reševati jetnike; ⁶⁾
7. pokopavati mrličé. ⁷⁾

Zgled: ¹⁾ Jezus, ko je pomnožil kruh. (Mat. 14. in 15.)

²⁾ Rebeka. (I. Moz. 24.)

³⁾ Abraham. (I. Moz. 18.)

⁴⁾ Tabita. (Dej. ap. 9.)

⁵⁾ Tobija. (Tob. 1.)

⁶⁾ Abraham (I. Moz. 14.); Daniel (Dan. 13.)

⁷⁾ Tobija (Tob. 2.); Jožef Arimatejec (Mat. 17, 57—60.).

*** 720. Katera duhovna dela usmiljenja nam sveto pismo posebno priporoča?**

Sveto pismo nam posebno priporoča ta-le duhovna dela usmiljenja:

1. svariti grešnike; ¹⁾
2. učiti nevedne; ²⁾
3. prav svetovati dvomljivcem; ³⁾
4. tolažiti žalostne; ⁴⁾
5. potrpežljivo prenašati krivico; ⁵⁾
6. iz srca odpustiti razžalivcem; ⁶⁾
7. Boga prositi za žive in mrtve. ⁷⁾

*** 721. K čemu naj nas spodbuja nauk o dobrih delih?**

Nauk o dobrih delih naj nas spodbuja, da si prizadevamo:

1. biti zmeraj v stanu posvečujoče milosti božje;
2. opravljati mnogo dobrih del in zato vsakdanja opravila in težave posvečevati z dobrim namenom.

C. Hrepenenje po krščanski popolnosti.

722. Kaj se pravi, hrepeneti po krščanski popolnosti?

Hrepeneti po krščanski popolnosti se pravi, prizadevati si, da Boga vedno bolj ljubimo in zato opravljamo vsako delo kar najboljše mogoče.

¹⁾ Elija. (IV. Kralj. 1.)

²⁾ Apostoli. (Mat. 28, 19. 20.)

³⁾ Sv. Pavel. (I. Kor. 7, 25–40.)

⁴⁾ Tobija. (Tob, 1.)

⁵⁾ Egipčanski Jožef. (I. Moz. 39, 20.); Job. (Job. 4, 7.)

⁶⁾ Sv. Štefan. (Dej. ap. 7, 59.)

⁷⁾ Abraham. (I. Moz. 18.); Juda Makabejec. (II. Mak. 12, 43.)

723. Kaj je Jezus Kristus posebno priporočal, da dosežemo krščansko popolnost?

Da dosežemo krščansko popolnost, je priporočal Jezus Kristus posebno tri evangelijske svete.

724. Kateri so trije evangelijski sveti?

Trije evangelijski sveti so:

1. radovoljno uboštvo;
2. vedno devištvo;
3. vedna pokorščina pod duhovnim predstojnikom.

Pomni! Brez stanovitnega boja, brez skrbi in truda si nikdar ne pridobiš čednosti. Čuj nad samim seboj, in naj bodo drugi kakoršnikoli, le samega sebe nikar ne zanemarjaj. Toliko boš napredoval v dobrem, kolikor boš samega sebe prisilil. (Hoja za Kristusom.)

2. oddelek.

O štirih poslednjih rečeh.

725. Katere so štiri poslednje reči?

Štiri poslednje reči so: smrt, sodba, pekel in nebesa.

1. Smrt.

726. Kaj je smrt?

Smrt je ločitev duše od telesa.

727. Kaj vemo o smrti?

O smrti vemo, da moramo vsi umreti, zakaj „ljudem je odločeno, enkrat umreti“; (Hebr. 9, 27.); ne vemo pa, kdaj, kje in kako bomo umrli.

728. Zakaj morajo vsi ljudje umreti?

Vsi ljudje morajo umreti, ker so vsi grešili v Adamu, in ker je z grehom prešla na vse ljudi tudi kazen za greh, namreč smrt.¹⁾

729. Kaj naj storimo, ker ne vemo kdaj, kje in kako bomo umrli?

Ker ne vemo, kdaj, kje in kako bomo umrli, moramo pogosto misliti na smrt in biti na njo vedno pripravljeni.²⁾

*** 730. Kaj pravi Sveti Duh o človekovi smrti?**

Sveti Duh pravi o človekovi smrti: „Draga je pred Gospodovim obličjem smrt njegovih svetih.“ (Ps. 115, 6.); „smrt grešnikov pa je silno huda“ (Ps. 33, 22.).³⁾

2. Sodba.**731. Kolikera je sodba?**

Sodba je dvojna:

1. posebna ali skrivna, takoj po človekovi smrti;
2. splošna ali očitna, sodnji dan.

732. O čem bo Bog sodil vsakega človeka?

Bog bo sodil vsakega človeka o celem njegovem življenju: o vseh njegovih mislih in željah, o njegovih besedah in dejanjih, kakor tudi o tem, kar je dobrega opustil.

¹⁾ „Bog je človeka ustvaril neumrljivega; ... po zavisti hudobnega duha pa je prišla smrt na svet.“ (Modr. 2, 23. 24.)

²⁾ „Čujte torej, ker ne veste ne dneva ne ure.“ (Mat. 25, 13.)
— Prilika: deset devic. (Mat. 25.)

³⁾ Prilika: bogatin in ubogi Lazar. (Luk. 16.)

733. Kaj se zgodi precej po posebni sodbi?

Precej po posebni sodbi se razsodba izvrši na duši, ki pride ali v vice ali v pekel ali v nebesa.¹⁾

734. Kaj so vice?

Vice so kraj, kjer duše trpé časne kazni za grehe, za katere v življenju še niso zadostile.

735. Katere duše pridejo v vice?

V vice pridejo duše tistih, ki so sicer umrli v milosti božji, pa morajo za svoje grehe trpeti še časne kazni.

736. Kaj trpé duše v vicah?

Duše v vicah trpé:

1. neizmerno žalost, ker še ne morejo gledati Boga, po katerem tako željno hrepené;
2. še razne druge muke, katere jim je prisodila božja pravičnost.

737. Kdaj vice popolnoma nehajo?

Vice popolnoma nehajo na sodnji dan, in potem ostanejo samo nebesa in pekel.

3. Pekel.**738. Kaj je pekel?**

Pekel je kraj, kjer pogubljeni trpé večne kazni.

739. Kdo pride v pekel?

V pekel pride, kdor umrje v smrtnem grehu.

¹⁾ „Bogu je lahko, smrtni dan vsakemu povrniti po njegovih delih.“ (Sir. 11, 28.)

740. Kakšne kazni trpé pogubljeni?

Pogubljeni trpé te-le kazni:

1. izključeni so na vekomaj iz nebes in nikdar ne bodo gledali obličja božjega;¹⁾
2. muči jih najsilneje peklenski ogenj, vedno pekoča vest in groza, neutolažljiva žalost in obupnost;²⁾
3. vse to morajo trpeti vekomaj, brez upa rešitve ali polajšave; zakaj „strašno je pasti v roke živega Boga.“ (Hebr. 10, 31.)

741. Odkod vemo, da je pekel večn?

Da je pekel večn vemo :

1. iz jasnih besed Jezusa Kristusa in apostolov;³⁾
2. iz stalnega izročila svete Cerkve.⁴⁾

* 742. Ali bodo pogubljeni vsi enako trpeli?

Pogubljeni ne bodo vsi enako trpeli; trpljenje bo toliko večje, kolikor huje in večkrat je kdo grešil in kolikor več milosti je zapravil.

¹⁾ „Poberite se izpred mene, prokleti, v večni ogenj.“ (Mat. 25, 41.)

²⁾ „Grozovito trpim v tem plamenu.“ (Luk. 16, 24.) — „Bolje ti je, iti hromemu v življenje, kakor dve roki imeti pa iti v pekel, v neugasljivi ogenj, kjer njih črv ne umrje, in njih ogenj ne ugasne.“ (Mark. 9, 42. 43.) — „Zvežite mu roke in noge in vrzite ga v vnanjo temo; ondi bo jok in škripanje z zobmi.“ (Mat. 22, 13.)

³⁾ „Poberite se izpred mene, prokleti, v večni ogenj, kateri je pripravljen hudobnemu duhu in njegovim angelom.“ (Mat. 25, 41.) — „Kateri ne spoznajo Boga in niso pokorni evangeliju Gospoda našega Jezusa Kristusa, (bodo) trpeli večne kazni v pogubljenju.“ (II. Tes. 1, 8. 9.)

⁴⁾ „Ti, kateri so delali huđo, pojdejo v večni ogenj.“ (Veropoved sv. Atanazija.)

4. Nebesa.

743. Kaj so nebesa?

Nebesa so kraj, kjer angeli in svetniki uživajo večno veselje.

744. Kdo pride v nebesa?

V nebesa pride, kdor je umrl v milosti božji in je zadostil za grehe, ki jih je morda storil.

745. Kakšno veselje uživajo izvoljeni v nebesih?

Izvoljeni v nebesih uživajo to-le neizmerno veselje:

1. gledajo Boga iz obličja v obličje ter ga ljubijo in uživajo celo večnost;¹⁾
2. obvarovani so zmeraj vsakega, tudi najmanjšega hudega;²⁾
3. imajo vekomaj vse dobro na duši in na telesu; zakaj „oko ni videlo, uho ni slišalo in v srce človekovo ni prišlo, kar je Bog pripravil tistim, ki ga ljubijo.“

* 746. Ali bodo uživali izvoljeni vsi enako veselje?

Izvoljeni ne bodo uživali vsi enakega veselja; kdor je storil več dobrega, užival bo tudi večje plačilo.³⁾

¹⁾ „Sedaj vidimo skozi zrcalo kakor v uganjki; takrat pa bomo videli iz obličja v obličje. Sedaj spoznam le nekoliko, takrat pa bom spoznal, kakor sem bil spoznan.“ (I. Kor. 13, 12.) — „Videli ga bomo, kakor je.“ (I. Jan. 3, 2.)

²⁾ „Bog bo obrisal vse solze od njih oči, in smrti ne bo več; tudi ne bo več žalovanja ne vpitja ne bolečine; ker poprejšnje je minilo.“ (Skriv. raz. 21, 4.)

³⁾ „Kdor pičlo seje, bo tudi pičlo žet; in kdor seje v obilnosti, bo tudi žet v obilnosti.“ (II. Kor. 9, 6.)

Dostavek.

Najpotrebnejše molitve.

1. Znamenje svetega križa.

V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Amen.

2. Gospodova molitev.

Oče naš, kateri si v nebesih! Posvečeno bodi tvoje ime; -- pridi k nam tvoje kraljestvo; zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji. — Daj nam danes naš vsakdanji kruh; — in odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom; — in ne vpelji nas v skušnjava; temveč reši nas hudega. Amen.

3. Češčena Marija.

Češčena Marija, milosti polna; Gospod je s teboj; — blažena si med ženami in blažen je sad tvojega telesa, Jezus. — Sveta Marija, Mati božja, prosi za nas grešnike, — zdaj in ob naši smrtni uri. Amen.

4. Apostolska vera.

Vérujem v Boga, Očeta vsemogočnega, stvarnika nebes in zemlje. — In v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinega, Gospoda našega; — ki je bil spočet od Svetega Duha, rojen iz Marije Device; — trpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umrl in bil v grob položen; šel pred pekel, tretji dan od mrtvih vstal; — šel v nebesa; sedi na desnici Boga, Očeta vsemogočnega; — od ondod bo prišel sodit žive in mrtve. — Vérujem v Svetega Duha; sveto katoliško Cerkev, občestvo svetnikov; — odpuščenje grehov; vstajenje mesa; in večno življenje. Amen.

5. V čast presveti Trojici.

Čast bodi Očetu in Sinu in Svetemu Duhu, — kakor je bilo v začetku, tako zdaj in vselej in vekomaj. Amen.

6. Angelovo češčenje.

Moli se zjutraj, opoldne in zvečer. Kdor presliši jutranje zvonjenje, naj moli angelovo češčenje pred jutranjo molitvijo.

1. Angel Gospodov je oznanil Mariji, in spočela je od Svetega Duha. — Češčena Marija...
2. Glej, dekla sem Gospodova, zgôdi se mi po tvoji besedi. — Češčena Marija...
3. In Beseda je meso postala in med nami prebivala. — Češčena Marija...

V. Prosi za nas, sveta božja porodnica.

O. Da postanemo vredni obljub Kristusovih.

Molimo.

Milost svojo, prosimo te, o Gospod, v naša srca vlij, da ki smo po angelovem oznanjenju spoznali učlovečenje Kristusa, tvojega Sina, po njegovem trpljenju in križu dosežemo častitljivo vstajenje. Po istem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

(Zvečer se še pristavi za verne duše v vicah):

Oče naš... Češčena Marija...

V. Gospod, daj jim večni mir in pokoj.

O. In večna luč naj jim sveti.

V. Naj počivajo v miru.

O. Amen.

(200 dni odpustka enkrat na dan, če se te vrstice za duše v vicah molijo trikrat na dan. — Leon XIII. 19. avgusta 1880.)

Odpustek 100 dni prejmemo vsakikrat, če ob zvonjenju molimo angelovo češčenje — in sicer v soboto zvečer, v nedeljo in o velikonočnem času stojé, drugekrati pa klečé. Za odpustke zadostuje angelovo češčenje brez naslednje vrstice (V.), odgovora (O.) in molitve. — O velikonočnem času se moli namestu angelovega češčenja molitev „Raduj se, Kraljica nebeška“. Kdor pa te molitve ne zna, naj moli tudi v tem času angelovo češčenje, da dobi odpustek. — (Benedikt XIII. 14. septembra 1714. Benedikt XIV. 20. aprila 1742.)

7. Raduj se, Kraljica.

Raduj se, Kraljica nebeška, aleluja.

Zakaj on, ki si ga bila vredna nositi, aleluja.

Je vstal, kakor je rekel, aleluja.

Prosi za nas Boga, aleluja.

V. Veseli in raduj se, Devica Marija, aleluja.

O. Ker je Gospod res vstal, aleluja.

Molimo.

O Bog, ki si z vstajenjem svojega Sina, našega Gospoda Jezusa Kristusa, svet razveselil; daj, prosimo, da po njegovi Materi Devici Mariji dosežemo veselje večnega življenja. Po istem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

8. Sveti rožni venec.

I. Veseli del,

ki se moli zlasti od adventa do posta.

Vera. Oče naš. Trikrat Češčena Marija s prošnjami:

1. ki nam poživi vero.
2. ki nam utrdi upanje.
3. ki nam užgi ljubezen.¹⁾

Oče naš. Desetkrat Češčena Marija s premissljevanjem skrivnosti. Čast boči.

Skrivnosti.

1. ki si ga Devica od Svetega Duha spočela.
2. ki si ga Devica v obiskanju Elizabete nosila.
3. ki si ga Devica rodila.
4. ki si ga Devica v templju darovala.
5. ki si ga Devica v templju našla.

II. Žalostni del,

ki se moli zlasti v postu.

Prošnje:

1. ki nam utrdi spomin.
2. ki nam razsvetli pamet.
3. ki nam omeči voljo.

¹⁾ Te prošnje se lahko ponavljajo pred vsakim delom rožnega venca. Za žalostni in častitljivi del so pri nas v navadi posebne prošnje, ki se pa izpuščajo, kadar se molijo vsi trije deli skupaj. Odpustkov smo deležni tudi brez teh prošenj.

Skrivnosti.

1. ki je za nas krvavi pot potil.
2. ki je za nas bičan bil.
3. ki je za nas s trnjem kronan bil.
4. ki je za nas težki križ nesel.
5. ki je za nas križan bil.

III. Častitljivi del,
ki se moli zlasti od velike noči do adventa.

1. ki nam vodi naše misli.
2. ki nam vodi naše besede.
3. ki nam vodi naša dejanja.

Skrivnosti.

1. ki je od mrtvih vstal.
2. ki je v nebesa šel.
3. ki je Svetega Duha poslal.
4. ki je tebe, Devica, v nebesa vzel.
5. ki je tebe, Devica, v nebesih kronal.

(Za vsakim delom pristavljati Oče naš in desetkrat Češčena Marija s prošnjo: ki se naj usmili vernih duš v vicah — za odpustke ni potrebno; za duše v vicah se lahko daruje ves rožni venec.)

9. Jutranja molitev.

O moj Bog! Molim te v največji ponižnosti. — Vêrujem v tebe, ker si neskončno resničen; — upam v tebe, ker si vsemogočen, neskončno dobrotljiv in zvest; — ljubim te nad vse, ker si neskončno popoln in vse ljubezni vreden.

Zahvalim te za vse dobre, ki si mi jih kdaj skazal, — zlasti pa, da si me tudi to noč milostno varoval.

Tebi v čast bodi vse, kar bom danes mislil in govoril, delal in trpel. — Zato združim vse to z namenom in zasluženjem Jezusa, Marije in vseh svetnikov, — in tako združeno tebi darujem. — Želim se udeležiti vseh svetih maš, ki se bodo danes darovale, — in vseh odpustkov, ki jih morem danes dobiti s svojimi molitvami in drugimi dobrimi deli.

Trdno sklenem, ogibati se vsakega greha, posebno pa tistega, ki mi je prišel že v navado. — Daj mi milost, o Bog, da bom vestno izpolnjeval ta svoj sklep.

Sladko Srce Jezusovo, daj, da te bom ljubil vedno bolj in bolj. (300 dni odp. vsakikrat. — Pij IX. 26. nov. 1876.)

Sladko Srce Marijino, bodi moje rešenje. (300 dni odpustka vsakikrat. — Pij IX. 30. sept. 1852.)

Sveti angel varih, moj sveti patron in vsi svetniki božji, prosite zame.

Oče naš. Češčena Marija. Vera. Čast bodi.

O p o m b a: Bratovska molitev na čast presv. Srcu Jezusovemu je v tej jutranji molitvi opravljena. Ako utegneš, moli po jutranji molitvi še naslednje šte. 10, 11, 12, 13 in 14. Posebno priporočljivo je apostolstvo molitve.

10. Apostolstvo molitve.

Gospod Jezus Kristus! V edinosti z onim božjim namenom, s katerim si sam hvalil Boga na zemlji v svojem presvetem Srcu in ga še zdaj po vsem svetu neprenehoma hvališ v zakramentu presv. Rešnjega Telesa, ti radovoljno darujem po zgledu presvetega Srca preblazene Marije, vedno device brezmadežne, danes in vsak trenutek današnjega dne vse svoje namene in misli, vsa čustva in želje, vsa dela in besede. (100 dni odp. enkrat na dan. — Leon XIII. 19. dec. 1885.)

Posebno pa ti jih darujem za tvojo sveto Cerkev in nje poglavarja, kakor tudi za vse zadeve, ki so priporočene udom molitvenega apostolstva v tem mesecu in današnji dan.

Zadostuje tudi krajša molitev:

11. O presladko Srce Jezusovo.

O presladko Srce Jezusovo, po rokah preblažene Device Marije darujem molitve, dela in trpljenje današnjega dne tebi v spravo za vse žalitve, ki jih trpiš v zakramentu presv. Rešnjega Telesa, s teboj vred pa Bogu Očetu v vse tiste namene, v katere se mu ti sam vsak dan daruješ na naših oltarjih. Amen.

12. Posvetitev Materi božji.

Češčena Marija ...

O Gospa moja, o Mati moja, tebi se vsega darujem; — in da se ti vdanega skažem, — ti danes posvetim svoje oči, svoja ušesa, svoja usta, svoje srce, — sebe popolnoma vsega. — Ker sem torej tvoj, o dobra Mati, — varuj me, brani me, kakor svojo last in posest.

(Ako zjutraj in zvečer moliš eno Češčeno Marijo in to molitev, prejmeš 100 dni odpustka. — Pij. IX. 5. avg. 1851.)

13. Priporočitev angelu varihu.

Angel božji, varih moj,
Po višji dobroti sem varovanec tvoj.
Razsvetluj in varuj me,
Vladaj in vodi me! Amen.

(100 dni odpustka vsakikrat. — Pij VII. 15. maja 1821.)

Ali:

Sveti angel, varih moj,
 Bodi vedno ti z menoj;
 Stoj mi noč in dan na straži.
 Vsega hudega me brani!
 Prav prisrčno prosim te,
 Varuj me in vôdi me!

14. Priporočitev svojemu patronu.

O sveti I., ki si mi po božji previdnosti za varuha odbran, prosi zame, da bom po tvojem zgledu ljubil čednost in se varoval greha. Pomagaj mi v vseh dušnih in telesnih nevarnostih, posebno pa ob smrtni uri, da bom kdaj med izvoljenimi s teboj vred Boga gledal od obličja do obličja. Amen.

15. Pred poukom.

Pridi, Sveti Duh, napolni srca svojih vernih in užgi v njih ogenj svoje ljubezni.

V. Pošlji svojega Duha, in prerojeni bomo.

O. In prenovil boš obličje zemlje.

Molimo. O Bog, ki si srca vernih po razsvetljenju Svetega Duha učil, daj nam, da bomo v istem Duhu spoznali, kaj je prav, in se vedno veselili njegove tolažbe. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Oče naš. Češčena Marija. Čast bodi.

16. Po pouku.

O Bog, ki si neizmerno usmiljen in neskončno dobrotljiv, zahvalimo te za nauk, ki smo ga zdaj po tvoji milosti prejeli. Prosimo te, daj nam, da

nikdar ne bomo pozabili resnic svete vere, temveč da bomo zvesto po njih živeli in dosegli večno plačilo. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Oče naš. Češčena Marija. Čast bodi.

17. Zahvala po krščanskem nauku.

Zahvalimo te, o Bog, za vse te svete nauke našega zveličanja. Prosimo te, daj nam po njih živeti in umreti, po smrti se pa v nebesih vekomaj veseliti. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Oče naš. Češčena Marija. Čast bodi.

18. Pred jedjo.

(Kar je drobno tiskano, se lahko izpušča.)

Vseh oči se ozirajo na tebe, Gospod, in ti jim daješ hrano o pravem času; odpiraš svojo roko, in vse, kar živi, napolnjuješ z blagoslovom.

Čast bodi Očetu ...

Gospod, usmili se nas.

Kristus, usmili se nas. Gospod, usmili se nas.

Oče naš. Češčena Marija.

Blagoslovi, Gospod, nas in te svoje dari, ki jih bomo po tvoji dobroti prejeli. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

19. Po jedi.

Zahvalimo te, vsemogočni Bog, za vse tvoje dobrote. Ki živiš in kraljuješ od vekomaj do vekomaj. Amen.

Oče naš. Češčena Marija. Čast bodi.

Daljša molitev:

Zahvalimo te, vsemogočni Bog, za vse tvoje dobrote. Ki živiš in kraljuješ od vekomaj do vekomaj. Amen.

Čast bodi Očetu ...

Gospod, usmili se nas.

Kristus, usmili se nas. Gospod, usmili se nas.

Oče naš. Češčena Marija.

Povrni milostno, Gospod, vsem, ki nam zavoljo tvojega imena kaj dobrega storé, z večnim življenjem. Amen.

(Za to zadnjo molitev za dobrotnike 50 dni odpustka dvakrat na dan. — Leon XIII. 17. dec. 1892.)

20. Kratke molitve in vzdihljaji.

Dobri namen.

Vse k večji časti božji. —

O Jezus, vse iz ljubezni do tebe! —

Moj Bog! Tebi v čast bodi vse, kar bom mislil in govoril, delal in trpel. Zato združim vse to z namenom in zasluženjem Jezusa, Marije in vseh svetnikov in tako združeno tebi darujem. Amen.

Kadar se pokropiš.

(Pokrižaj se in reci:)

V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Amen.
(100 dni odpustka vsakikrat. — Pij IX. 23. marca 1866.)

Kadar greš mimo križa.

Molimo te, Kristus, in te hvalimo, ker si s svojim križem svet odrešil.

Krščanski pozdrav.

Hvaljen bodi Jezus Kristus! — Vekomaj. Amen.

(50 dni odpustka vsakikrat prejme, kdor pozdravi in kdor odzdravi. — Klement XIII. 5. septembra 1759.)

Pozdrav presv. Rešnjemu Telesu.

Kadar greš mimo cerkve, ali stopiš vanjo, ali srečaš duhovnika s presvetim Rešnjim Telesom, reci:

Hvaljen in češčen bodi najsvetejši Zakrament — zdaj in vekomaj! Amen.

Če imaš več časa, dostavi:

Svet, svet, svet si ti, o Gospod, Bog vojnih čet.
Polna so nebesa in zemlja tvoje slave. Čast bodi
Očetu ...

Češčen in zahvaljen bodi vsak čas presveti
božji Zakrament!

(100 dni odpustka enkrat na dan. — Pij VI. 24. maja 1776.)

Vzdihljaji k Jezusu.

Sladko Srce Jezusovo, bodi moja ljubezen.

(300 dni odpustka enkrat na dan. — Leon XIII. 21. maja 1892.)

Jezus, moj Bog, ljubim te nad vse!

(50 dni odpustka vsakikrat. — Pij IX. 7. maja 1854.)

Moj Jezus, usmiljenje!

(100 dni odpustka vsakikrat. — Pij IX. 14. septembra 1846.)

Jezus, krotki in iz srca ponižni, upodobi moje
srce po svojem Srcu!

(300 dni odpustka enkrat na dan. — Pij IX. 25. jan. 1868.)

Presladki Jezus, ne bodi mi sodnik ampak
odrešenik.

(50 dni odpustka vsakikrat. — Pij IX. 11. avgusta 1851.)

Vzdihljaji k Mariji.

Sladko Srce Marijino, bodi moje rešenje.

(300 dni odpustka vsakikrat. — Pij IX. 30. septembra 1852.)

Češčeno bodi sveto in brezmadežno spočetje
preblazene Device Marije, Matere božje.

(300 dni odpustka vsakikrat. — Leon XIII. 10. sept. 1878.)

Marija, pribežališče grešnikov, prosi za nas.

Vzdihljaj k sv. Jožefu.

Sveti Jožef, zgled in varih častivcev presve-
tega Srca Jezusovega, prosi za nas.

(100 dni odpustka enkrat na dan. — Leon XIII. 19. dec. 1891.)

V skušnjavah.

Rajši umreti, kakor grešiti. —

Jezus, Marija! —

O Gospa moja, o Mati moja, spomni se, da sem tvoj. Varuj me, brani me, kakor svojo last in posest.

(40 dni odpustka, kolikorkrat se moli v skušnjavah. — Pij IX. 5. avgusta 1851.)

Pri delu in trpljenju.

O Jezus, vse iz ljubezni do tebe.

21. Večerna molitev.

Moj Gospod in moj Bog! — Molim te in zahvalim za vse dobre, ki si mi jih tudi danes skazal na duši in telesu. — Ali sem pa tudi vsako prav porabil? Ali sem izpolnjeval tvoje zapovedi? — Pomagaj mi, da o tem dobro izprašam svojo vest.

Ali sem opravil dobra dela, kakor mi je velevala vest? — Ali sem se varoval greha v mislih — v besedah — v dejanju? — Kako sem se ogibal onega greha, ki mi je prišel že v navado? — Ali sem zvesto dopolnil vse dolžnosti svojega stanu? — Vzdihni in reci:

O moj Bog! — Ti in vsi moji grehi so mi resnično žal, — ker sem z njimi zaslužil, da me po vsej pravici kaznuješ. — Žal so mi, ker sem tebe, svojega najboljšega Očeta, — največjo in preljubeznivo dobroto, z njimi razžalil. — Trdno sklenem s tvojo milostjo svoje življenje poboljšati, — bližnje priložnosti v greh se varovati in nič več ne grešiti.

V tvoje roke, o Bog, izročim svoje telo in svojo dušo; — tebi priporočim tudi svoje starše, sorodnike in dobrotnike, žive in mrtve.

Obišči, prosimo te, Gospod, to prebivališče — in odženi od njega vsa zalezovanja hudega duha; — tvoji sveti angeli naj v njem stanujejo ter nas varujejo v miru, — in tvoj blagoslov bodi vedno nad nami. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

O Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas, ki se k tebi zatekamo.

(100 dni odpustka enkrat na dan. — Leon XIII. 15. marca 1884.)

Jezus, Marija, Jožef! Vam podarim svoje srce in svojo dušo.

Jezus, Marija, Jožef! Stojte mi na strani v zadnjem boju.

Jezus, Marija, Jožef! Naj združen z vami mirno izdihnem svojo dušo.

(300 dni odpustka vsakikrat, ako se molijo vsi trije vzdihljaji; 100 dni vsakikrat, ako se moli le eden. — Pij VII. 28. aprila 1807.)

Opomin: Vsaj kratke večerne molitve ne opusti nikoli. Kadar bolj utegneš, moli tudi naslednje molitve št. 22, 23 in 24 ter del rožnega venca; ako moliš le zgornjo večerno molitev, pristavi Oče naš, Češčena Marija. Čast bodi Očetu.

22. Pred podobo svete Družine.

O preljubeznivi Jezus, ki si na zemlji izvoljeno družino posvetil — z neizrekljivimi čednostmi in zgledi svojega domačega življenja, — ozri se milostno na to našo družino, — ki kleče pred teboj prosi tvoje milosti. — Spomni se, da je ta družina tvoja, — ker se je tebi posebno posvetila in darovala. — Varuj jo milostno, reši jo nevarnosti, pridi ji na pomoč, — da v posnemanju tvoje svete družine ostane stanovitna, — tako, da ti bo na zemlji zvesto služila in te ljubila, — potem pa v nebesih večno hvalila.

O Marija, presladka Mati, — prosimo te, varuj nas, — ki trdno zaupamo, da bo tvoj edinorojeni Sin uslišal tvoje prošnje.

In tudi ti, častitljivi očaj, sveti Jožef, — pridi nam na pomoč s svojim mogočnim varstvom — in izroči po Mariji naše prošnje Jezusu. Amen.

(300 dni odpustka vsakikrat za ude družbe krščanskih družin. — Leon XIII. 20. junija 1892.)

23. „Spomni se.“

Spomni se, o premila Devica Marija, — da še nikdar ni bilo slišati, da bi bila ti koga zapustila, ki je pod tvoje varstvo pribežal, — tebe pomoči prosil in se tvoji priprošnji priporočal.

S tem zaupanjem navdan hitim k tebi, o devica Devica in Mati; — k tebi pridem, in pred teboj vzdihujoč grešnik stojim; — nikar ne zavrzi, o Mati Besede, mojih besed, temveč milostno me poslušaj in usliši. Amen.

(300 dni odpustka vsakikrat. — Pij IX. 11. decembra 1846.)

24. Za papeža, škofa, starše, dobrotnike in za verne duše v vicah.

Molimo za našega papeža I. — Ohrani ga, Gospod, poživljaj in osrečuj ga na zemlji, in ne daj ga v roke njegovih sovražnikov.

Molimo za našega škofa I. — Gospod, ohrani in varuj ga vsega hudega.

Molimo za svoje (starše in vse dobrotnike. — Povrni milostno, Gospod, vsem, ki nam zavoljo tvojega imena kaj dobrega storé, z večnim življenjem.

Molimo za verne duše v vicah. — Gospod, daj jim večni mir in pokoj, in večna luč naj jim sveti. Naj počivajo v miru Amen.

25. V spomin Kristusovih smrtnih bridkosti.

(Za četrtek.)

1. Oče, če hočeš, vzemi ta kelih od mene; vendar ne moja, ampak tvoja volja se zgodi. Oče naš.

2. Moja duša je žalostna do smrti. Oče naš.

3. In njegov pot je bil kakor kaplje krvi, tekoče na zemljo. Oče naš.

V. Svojemu lastnemu Sinu Bog ni prizanesel.

O. Temveč daroval ga je za nas vse.

Molimo. Ozri se milostno, prosimo te, Gospod, na svojo družino, za katero se naš Gospod Jezus Kristus ni pomišljal, izročiti se v roke sovražnikom in sprejeti trpljenje na križu. Po istem Kristusu Gospodu našem. Amen.

26. V spomin Kristusove smrtne ure.

(Za petek.)

1. Od šeste do devete ure je bila tema po celi zemlji. Oče naš.

2. In ob deveti uri je zaklical Jezus z močnim glasom: Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil? Oče naš.

3. Jezus je spet zaklical z močnim glasom in je izdihnil svojo dušo. Oče naš.

V. Kristus je bil za nas pokoren do smrti.

O. Do smrti celo na križu.

Molimo. Gospod Jezus Kristus, ki si se za odrešenje sveta dal sramotno križati in si prelil svojo dragoceno kri v odpuščanje naših grehov, ponižno te prosimo, daj nam po smrti veselo priti v nebeški raj. Ki živiš in kraljuješ od vekomaj do vekomaj. Amen.

27. Tri božje čednosti.

(Za nedeljo.)

a) Kratka molitev.

Vérujem v tebe, ker si neskončno resničen; upam v tebe, ker si vsemogočen, neskončno dobrotljiv in zvest; ljubim te nad vse, ker si neskončno popoln in vse ljubezni vreden.

b) Daljša molitev.

V e r a.

Vérujem v tebe, pravi, troedini Bog, — Oče, Sin in Sveti Duh, — ki si vse ustvaril, — ki vse ohranjuješ in vladaš, — ki dobro plačuješ in hudo kaznuješ. — Vérujem, da se je Sin božji učlovečil, — da nas je s svojo smrtjo na križu odrešil, — in da nas Sveti Duh s svojo milostjo posvečuje. — Vérujem in trdim vse, kar si ti, o Bog, razodel — ter nam po sveti katoliški Cerkvi zapoveduješ vérovati. — Vse to verujem, — ker si ti, o Bog, sam na sebi resnica, — in torej ne moreš goljufati in ne goljufan biti. — V tej veri hočem živeti in umreti. — O Bog, poživi moje vero!

U p a n j e.

Upam in trdno pričakujem, o Bog, — da mi boš po zasluženju Jezusa Kristusa dal večno zveli-

čanje, — ki si ga obljubil vsem, kateri izpolnjujejo tvoje zapovedi. — Zato tudi upam od tebe odpuščanja svojih grehov — in vseh drugih milosti, — katerih potrebujem, da si zaslužim večno zveličanje. — Vse to upam od tebe, — ker si vsemogočen, neskončno dobrotljiv, usmiljen in zvest — in torej moreš in hočeš izpolniti, kar si obljubil. — V tem upanju hočem živeti in umreti. — O Bog, utrdi moje upanje!

Ljubezen.

O moj Bog! Ljubim te nad vse, — ker si največja dobrota in neskončno popoln, — in torej zavoljo samega sebe vreden vse ljubezni. — In ker ljubim tebe, ljubim tudi svojega bližnjega, prijatelja in neprijatelja, — in ga hočem ljubiti kakor samega sebe. — V tej ljubezni do tebe hočem živeti in umreti; — rajši hočem dati vse, — kakor tebe in tvojo ljubezen s kakim grehom izgubiti. — O Bog, vnemaj bolj in bolj mojo ljubezen do tebe. Amen.

(Sedem let in sedem kvadragen odpustka vsakikrat. — Benedikt XIV. 28. januarja 1756.)

28. Ponovitev krstne obljube.

(Zlasti za rojstni dan in za dan svetega obhajila.)

O Bog, Oče, Sin in Sveti Duh! — Jaz, tvoj otrok, — poklekнем v ponižnosti pred tvoje božje veličastvo — in te molim z največjim spoštovanjem.

Zahvalim te iz celega srca za vse dobre, — katere si mi skazal, — posebno pa te zahvalim za milost svetega krsta. — Čeprav se pri svojem krstu nisem zavedal, — kako sveto zvezo si sklenil ti z menoj in jaz s teboj, — vendar zdaj to sveto zvezo

ponovim — prostovoljno in s prišrčno hvaležnostjo, — in hočem vekomaj biti in ostati — tebi zvest in pokoren otrok. — Zato se odpovem hudobnemu duhu in vsemu njegovemu dejanju — in vsemu njegovemu napuhu.

Vérujem v tebe, Bog Oče, vsemogočni stvarnik nebes in zemlje. — Vérujem v tebe, Jezus Kristus, — ki si pravi in edini Sin božji in naš Gospod, — ki si bil za nas rojen iz Marije Device, — in si za nas trpel. — Verujem v tebe, Sveti Duh. — Vérujem v eno, sveto, katoliško in apostolsko Cerkev, — občestvo svetnikov, — odpuščenje grehov, — vstajenje mesa in večno življenje.

Obljubim, moj Bog, da hočem izpolnjevati tvoje svete zapovedi, — prejemati svete zakramente — in rabiti druge zveličalne pripomočke, — ter živeti in umreti kot tvoj pokoren otrok. — Daj mi milost, — da nikoli ne prelomim te svoje obljube, — in da se precej zopet poboljšam, če se kaj pregrešim, — da tako dosežem večno življenje, ki si mi ga milostno obljubil.

Ljuba Mati Marija, podpiraj me! — Sveti angel varih, varuj me! — Sveti moj patron, prosi zame! — Amen.

29. Kratke mašne molitve.

(Kadar se vmes premišljuje, moli sveti rožni venec ali pojó pesmi.)

Začetek.

Usmiljeni Bog, nebeški Oče, — ljubim te nad vse. — Iz srca obžalujem svoje grehe, — in trdno sklenem, nič več ne grešiti.

Tvojemu veličastvu — hočem darovati nedolžno jagnje Jezusa, — tvojega ljubega Sina.

Naj bo ta presveta daritev — tebi v spodobno čast in hvalo;

in v vredno zahvalo za vse prejete dobrrote; naj za naše grehe zadostuje — tvoji božji pravičnosti, — da dobim milost kesanja in pokore — in odpuščenje kazni za greh;

v zaupanju na to daritev te prosim, — daj meni in mojim staršem, — dobrotnikom in vsem vernim na zemlji — vse dobro za dušo in telo, — vernim dušam v vicah pa večni mir in pokoj. Amen.

Pri evangeliju.

†. Moj gospod Jezus Kristus, — trdno verujem vse, kar si nam razodel — in nam po sveti katoški Cerkvi zapoveduješ verovati. — Daj mi milost, — to sveto vero pred svetom spoznavati — ter po njej živeti in umreti. Amen.

Pri darovanju.

Nebeški Oče, — darujem ti po mašnikovih rokah in po njegovem namenu — kruh in vino, — ki se bosta spremenila v telo in kri Jezusa Kristusa, tvojega Sina. — S Srcem božjega Zveličarja združim tudi svoje srce — in se tako tebi darujem z dušo in telesom. — Sprejmi, Gospod, to daritev — v hvalo in čast svojemu imenu, — nam v blagor — in na korist svoji sveti Cerkvi. Amen.

Svet.

Svet, — svet, — svet si ti, o Gospod, — Bog vojnih čet. — Polna so nebesa in zemlja tvoje slave. — Hosana na višavah. — Blagoslovljen, ki pride v imenu Gospodovem. — Hosana na višavah.

Pri povzdigovanju.

Molim te, presveto Rešnje Telo Jezusovo, zame darovano na križu!

Jezus, vérujem v te.

Jezus, upam v te.

Jezus, ljubim te nad vse.

Bodi milostljiv meni ubogemu grešniku. Amen.

Molim te, presveta Rešnja Kri Jezusova, zame prelita na križu!

Jezus, tebi živim,

Jezus, tebi umrjem,

Jezus, tvoj sem živ in mrtev.

Očisti me, Gospod, s svojo krvjo in usmili se vernih duš v vicah. Amen.

Večni Oče, — darujem ti predrago kri Jezusa Kristusa — v zadoščenje za svoje grehe — in za potrebe svete katoliške Cerkve. Amen.

(100 dni odpustka vsakokrat. — Pij VII. 22. sept. 1817.)

Pri obhajilu.

Gospod, — nisem vreden, da greš pod mojo streho, — ampak reci le z besedo — in ozdravljena bo moja duša. (Trikrat.)

Duhovno obhajilo.

Moj Jezus, živo vérujem, — da si v zakramentu presvetega Rešnjega Telesa resnično pričujoč, — in te ponižno molim. — Ljubim te nad vse — in zato obžalujem vse svoje grehe. — Rajši hočem vse pretrpeti, — kakor tebe kdaj z grehom izgubiti.

— Moja duša hrepeni po tebi, moj Bog. — Ker te pa zdaj v zakramentu ne morem prejeti, — pridi v moje srce vsaj s svojo milostjo. — Pridi, — sprejem te kakor v resnici pričujočega — in se popolnoma sklenem s teboj. — Ne dopusti, — da bi se kdaj ločil od tebe. Amen.

Pri blagoslovu.

Blagoslovi nas, vseмогоčni Bog — † Oče in † Sin in Sveti † Duh. Amen.

Zahvala.

Hvala tebi, nebeški Oče, — za vse milosti te svete maše. — Sprejmi jo v svojo čast in moje zveličanje. — Tvoj sveti blagoslov naj me spremlja po vseh mojih potih — in naj me vodi v večno življenje.

Čast bodi Očetu in Sinu in Svetemu Duhu, — kakor je bilo v začetku, — tako zdaj in vselej in vekomaj. Amen.

30. Molitev po sveti maši.

Češčena Marija ... (Trikrat.)

Češčena bodi, Kraljica, Mati milosti, življenje, sladkost in upanje naše, bodi češčena! K tebi vpijemo zapuščeni Evini otroci; k tebi vzdihujemo žalostni in objokani v tej solzni dolini. Obrni torej, naša pomočnica svoje milostljive oči v nas in pokaži nam po tem revnem življenju Jezusa, blagoslovljeni sad svojega telesa. O milostljiva, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija!

V. Prosi za nas, sveta božja Porodnica.

O. Da postanemo vredni obljub Kristusovih.

Molimo. O Bog, naše pribežališče in naša moč, ozri se milostno na ljudstvo, k tebi vpijoče; in na priprošnjo častitljive in brezmadežne Device Marije, božje Porodnice, svetega Jožefa, njenega ženina, svojih svetih apostolov, Petra in Pavla, in vseh svetnikov, usliši milostno in dobrotno naše prošnje za spreobrnjenje grešnikov, za prostost in povišanje matere svete Cerkve. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

*

Sveti nadangel Mihael, brani nas v boju; bodi nam v pomoč zoper zlobnost in zalezovanje hudega duha. Ukroti naj ga Bog, ponižno za to prosimo. In ti, vodnik nebeške vojne, satana in druge hudobne duhove, ki hodijo po svetu v pogubo duš, z božjo močjo v pekel pahni. Amen.

(300 dni odpustka. — Leon XIII. 6. januarja 1884.)

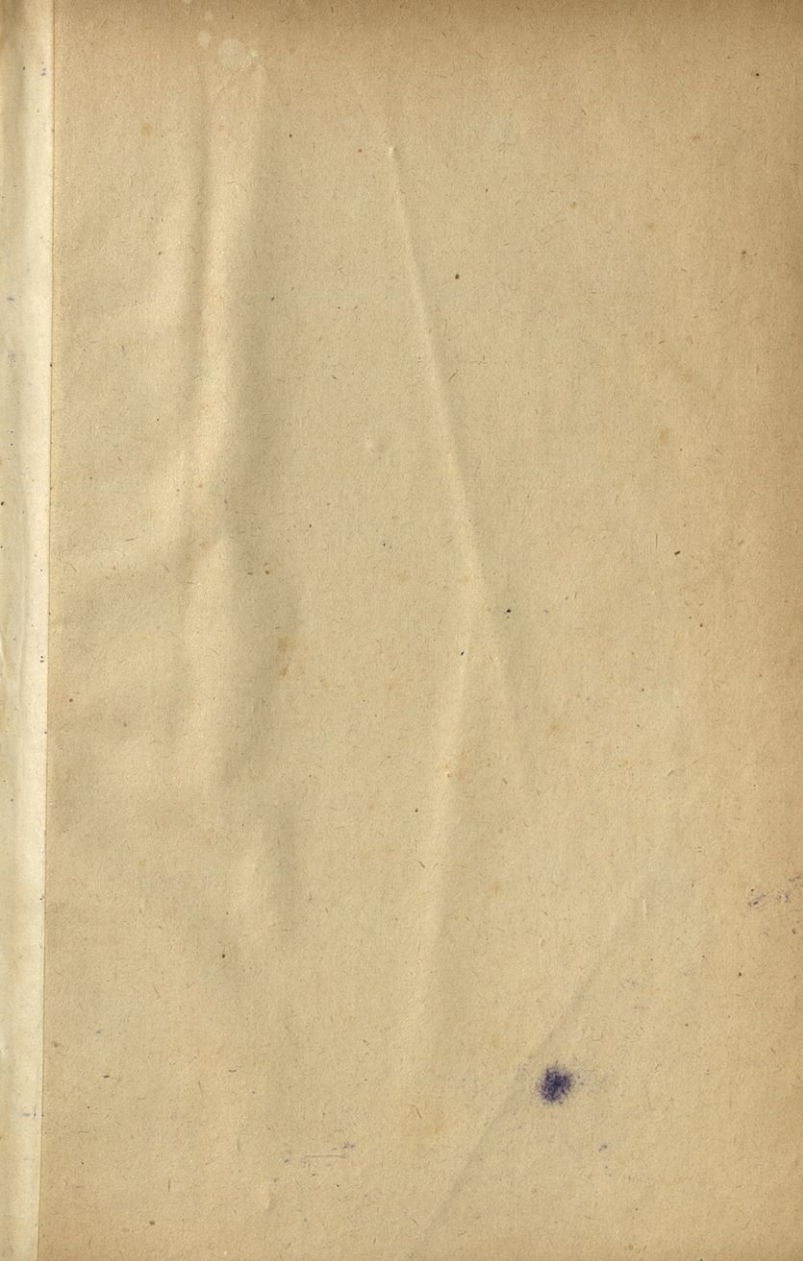
*

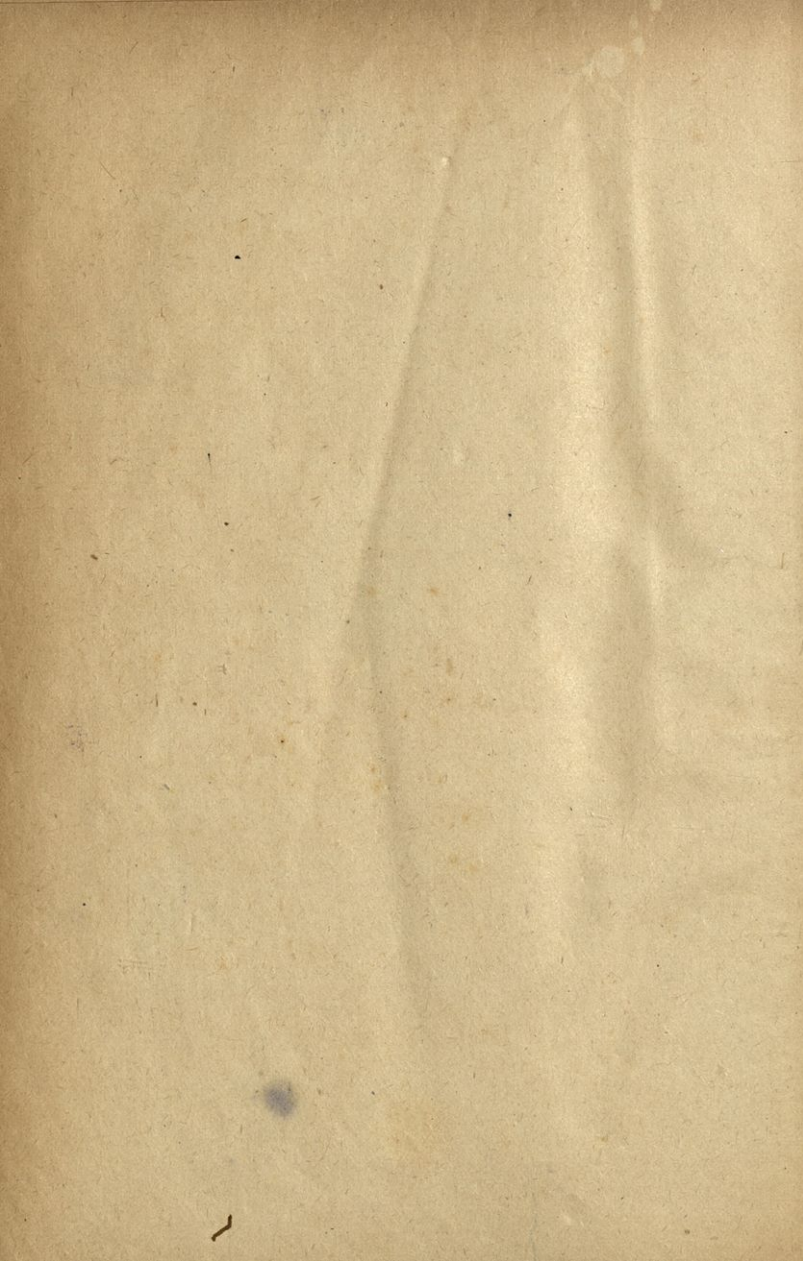
Presveto Srce Jezusovo, usmili se nas.

(Kdor po maši doda ta vzdihljaj trikrat, prejme odpustka 7 let in 7 kvadragen; ta odpustek se more darovati tudi vernim dušam v vicah. — Pij X. 17. junija 1904.)

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000525368

